Receb
1439

tevhid

"Tağuta kulluk etmekten kaçınıp, Allah'a yönelenlere müjde vardır. Kullarımı müjdele!" (39/Zümer, 17)

AYLIK İSLAMİ EĞİTİM DERGİSİ | NİSAN '18 | YIL: 7 | SAYI: 70 | FİYATI: 7 ₺ | ISSN: 2148-4635

REJİM

MASKE DEĞİŞTİRİYOR

BAŞYAZI' 11

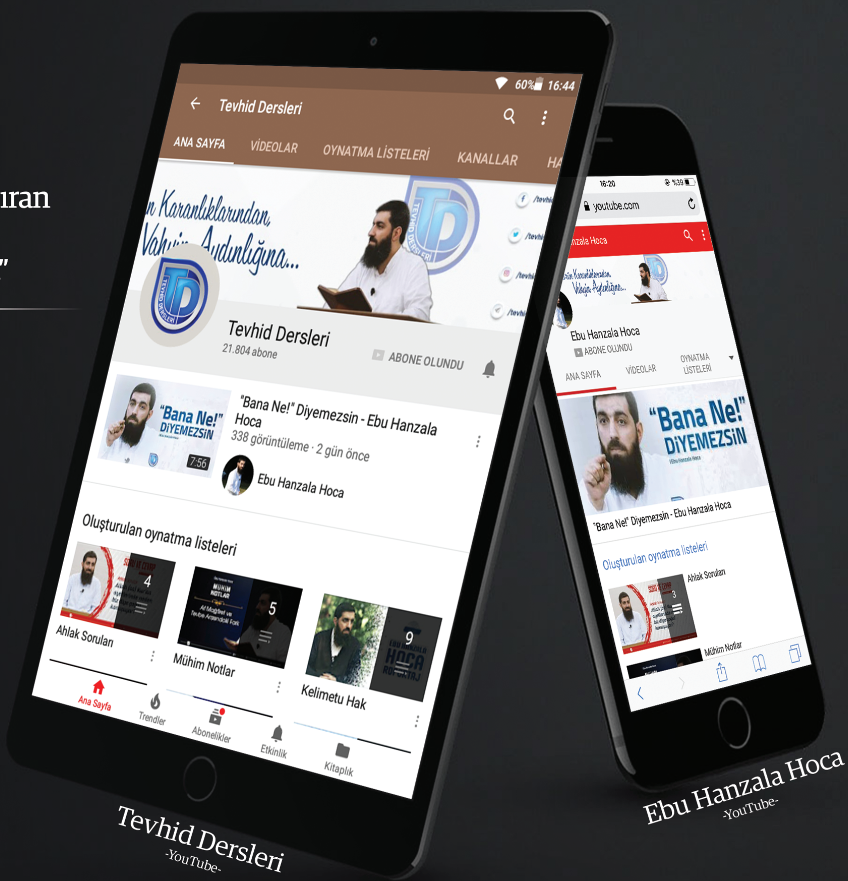

YOUTUBE

Kanallarımız Açıldı!

"Sizden, hayra çağıran,
iyiliği emredip kötülükten sakındıran
bir topluluk bulunsun.
İşte onlar kurtuluşa erenlerdir."

[3/Al-i İmran, 104]

youtube.com/TevhidDersleriVideo

youtube.com/EbuHanzalaHocaVideo

EDİTÖR

بسم الله الرحمن الرحيم

Allah'a hamd, Rasûlü'ne salât ve selam olsun...

Medya objektiflerini dine çevirip, dini söylem ve eylemleri magazinleştirerek kamuoyu oluşturuyorsa; İslami kesim açısından tehlike çanları çalıyor demektir.

Hususen 15 Temmuz'dan başkanlık sürecine giden yolda yaşanan hedef gösterme karalama linç kampanyalarından oluşan medyatik hadiseler, yargının freni patlamış kamyon gibi ayırt etmeksizin önüne geleni ezmesi ve bunlardan nemalanan Ulusalcı-Kemalist fraksiyonun bariz hamleleri gözden kaçacak türden değil. Bundan dolayı da Tevhid ve Sünnet cemaati olarak muvahhidleri bilgilendirmeyi amaçlayarak bu olaylara mercek tutmaya çalıştık.

Biz muvahhidler olarak hakk'ın yanında ve hakk'ın safındayız.

Her dönemin mağdurları ve istenmeyenleriyiz. Allah'ın kitabı ve Rasûllerin hikmet yolundan biliriz ki hakla batıl arasında ortak hiçbir nokta ve uzlaşma alanı yoktur. Haktan ötesi batıldır. Hakk'ın bir adım dışına çıkıldığında batılın sınırları içine girilmiş olur.

Rejimin taktığı maskelere aldanmayız. Hangi maskeyi takarsa taksın, otoriteyi Allah'a bırakıp ilahlık iddiasından vazgeçmedikçe cahilî bir sitem olduğuna inanırız.

Bizler, değişen maskelerle söylemlerimizi değiştirmeyiz.

Tevhide ve sünnete daveti, çalışmalarımızın merkezinde tutar; şirkten, bidatlerden ve ahlaksızlıktan sakındırmayı tevhide şahitliğimizin gereği kabul ederiz.

Rabbimizden bizleri bu zalimlere fitne kılmamasını ve rahmetiyle bizleri kafir topluluktan kurtarmasını dileriz.

"Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun" duamız ile...

Editör

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Abdullah DEMİR

Yayın Türü
Yaygın Süreli

Reklam ve Abonelik
www.tevhiddergisi.net
tevhiddergisi@gmail.com

Adres
Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120
34212 Bağcılar/İSTANBUL

Abonelik İçin
0 (545) 762 15 15

Yazışma Adresi
Abdullah DEMİR
Güneşli Merkez Postane P.K. 51
Bağcılar/İSTANBUL

Basım
Mavi Ay Ofset, Litros yolu 2. Mat. Sit.
Giriş kat 1BF2 Topkapı/İSTANBUL
0 (212) 613 47 65

Dergi içerisinde yer alan
yazılardan ilgili yazar mesuldür.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Satış Noktaları, Tevhid Kitabevi
İstanbul : Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120/A 34212 Bağcılar/İSTANBUL 0 545 762 15 15
Ankara : Kazım Karabekir Mh. 2061. Sk. No: 18 06794 Etimesgut/ANKARA 0 543 225 50 48
Diyarbakır : Kaynartepe Mh. Gürsel Cd. No: 90/A 21090 Bağlar/DİYARBAKIR 0 536 680 82 76
Konya : Sarıyakup Mh. Burhandede Cd. No: 28/A 42020 Karatay/KONYA 0 543 225 50 49
Van : Vali Mithatbey Mh. Koçibey Cd. Armoni İş Mer. No: 14/D 65100 İpekyolu/VAN 0 538 430 75 37

İrtibat Büroları
Merkez : Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120 34212 Bağcılar/İSTANBUL
Avcılar : Yeşilkent Mh. Balık Yolu Cd. 3/G Sk. No: 1 Kat: 2 34325 Avcılar/İSTANBUL
Sultangazi : İsmetpaşa Mh. 90. Sk. No: 4 34270 Sultangazi/İSTANBUL
Diyarbakır : Mezopotamya Mh. 327. Sk. Seval Kent Sitesi A Blok No: 1/A Kayapınar/DİYARBAKIR
Konya : Sarıyakup Mh. Karaman Cd. No: 81/A 42020 Karatay/KONYA
Van : Bahçıvan Mh. Sıhke Cd. Karatekin Sk. Yavuz Canlı Apt. Kat: 2 65040 Tuşba/VAN
Bursa : Bağlarbaşı Mh. Nilüfer Cd. 2. Fırın Sk. No: 4 16160 Osmangazi/BURSA
Ankara : Kazım Karabekir Mh. 2061. Sk. No: 18 06794 Etimesgut/ANKARA

Receb 1439 | Nisan '18
Yıl: 7 | Sayı: 70 | Fiyatı: 7 TL
ISSN: 2148-4635

tevhid

AYLIK İSLAMİ EĞİTİM DERGİSİ

İÇİNDEKİLER

Allah سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى ve Ayetleri

Ebu HANZALA

Bir kul olarak ben, Rabbimin ayetlerine muhatabım, Rabbim ayetlerini bana gösteriyor, açıklıyor, türlü yollarla tafsilatlandırıyor, tüm bunlara karşın ben ne yapıyorum? Nasıl bir konum alıyorum? Tavırlarım mümince mi kafirce mi? Zira bu soruların cevabı hayati bir öneme sahip.

Hamd; konuştuğu ayetlerle insana yol gösteren, yarattığı kevni ayetlerle insana öğüt veren, insanı başlıbaşına bir ayet kılarak ona değer veren Allah'a olsun.

Salât ve selam; O'nun ayetlerini bize ulaştıran, kevni ayetleri görebilmenin yollarını öğreten, kendisi Allah'ın *(cc)* rahmet ve hikmetine ayet olan Muhammed Mustafa'ya, ailesine ve ashabına olsun.

Kur'an-ı Kerim'i okuyan bir mümin, sıklıkla *'ayet'* kelimesiyle karşılaşır. Tekil ve çoğul olarak üç yüz seksen iki (382) defa Kur'an'da tekrar eden ayet, yol levhaları gibi hayatın her alanına serpiştirilmiştir. Ayetlerin sahibi Allah'tır ve ayetleriyle mümine seslenmekte, onunla konuşmakta, ona yol göstermekte, unuttuğu kulluk gerçeğini hatırlatmaktadır. Bu yazıyı kaleme almamın nedeni, Allah'ın yol gösteren ve eğiten ayetlerine karşı farkındalığımı arttırmak, kulluk yolunun levhaları olan ayetleri görünür kılmak ve bu bilgileri kardeşlerimle paylaşmaktır.

Ayet Nedir?

Arapça bir kelime olan ayet; işaret, belirti, emare, iz, ayrı duran, münferit, topluluk ve insanı hayrette bırakan benzersiz gibi anlamlara gelmektedir.

Kur'an ıstılahında ayet; lugat manasına uygun olarak farklı anlamlarda kullanılmıştır:

- Sureleri oluşturan, fasılalarla birbirinden ayrılmış Kur'an ayetleri.[1]
- Bir olaydan çıkarılması gereken ders ve tecrübe.[2]
- Kafirleri İslam'a davet etmek ve müminlerin imanını arttırmak için yaratılan mucizeler.[3]
- Allah'ın *(cc)* varlığına ve birliğine, güzel isimlerine ve yüce sıfatlarına delalet eden kevni ayetler.[4]

Ayetler Her Yerde ve Apaçık

Kur'an'da ayetlerin izini sürdüğümüzde şu yalın gerçekle karşılaşırız: Ayetler her yerde ve apaçık.

Evet, gözün gördüğü, kulağın duyduğu, kalbin aklettiği ve hislerin algıladığı herşey Allah'ın *(cc)* bir ayeti olabilir. Ve her bir ayet biz insanları hidayet etmek, bize hatırlatmak, bizi eğitmek, imanımızı arttırmak için El-Alim ve El-Hakim olan Allah tarafından indirilmiş ya da yaratılmıştır.

"Şüphesiz ki, göklerin ve yerin yaratılmasında, gece ve gündüzün peşi sıra yer değiştirmesinde, insanlara fayda sağlayarak denizde yüzen gemilerde, Allah'ın gökyüzünden indirdiği ve ölümünden sonra yeryüzünü kendisiyle canlandırdığı suda, orada yaydığı farklı türdeki her bir canlıda, rüzgarların çevrilip yönlendirilmesinde, gök ve yer arasında emre amade kılınmış olan bulutlarda akledenler için (üzerinde düşünülüp, bunları yapanın tek ilah olduğu ve kulluğun yalnızca kendisine yapılması gerektiğine dair) deliller vardır." [5]

"Sizi topraktan yaratması, sonra da sizlerin (üreyip çoğalarak) insan olarak yayılmanız (O'nun kudret ve azametine delil olan) ayetlerindendir. Kendilerinde sükûnet bulup (huzura kavuşasınız diye) sizin için nefislerinizden eşler yaratması, aranızda sevgi ve merhamet kılması da O'nun ayetlerindendir. Şüphesiz ki, bunda düşünen topluluk için ayetler vardır. Göklerin ve yerin yaratılması, dilleriniz ve renklerinizin farklı olması da O'nun ayetlerindendir. Şüphesiz ki, bunda âlimler için ayetler vardır. Gece ve gündüz uyumanız, onun lütuf ve ihsanından (rızkınızı) aramanız da O'nun ayetlerindendir. Şüphesiz ki, bunda işiten bir topluluk için ayetler vardır. Size korku ve ümide (sebep olan) şimşeği göstermesi, gökten su indirip onunla ölümünden sonra yeryüzüne hayat vermesi de O'nun ayetlerindendir. Şüphesiz ki, bunda akleden bir topluluk için ayetler vardır. Göğün ve yerin O'nun emriyle ayakta durması da O'nun ayetlerindendir. Sonra sizi yerden (sura üfleyerek) tek çağırışla çağırdığı zaman hemen (kabirlerinizden) çıkarsınız." [6]

> Gözün gördüğü, kulağın duyduğu, kalbin aklettiği ve hislerin algıladığı herşey Allah'ın bir ayeti olabilir. Ve her bir ayet biz insanları hidayet etmek, bize hatırlatmak, bizi eğitmek, imanımızı arttırmak için El-Alim ve El-Hakim olan Allah tarafından indirilmiş ya da yaratılmıştır.

"O (Kur'an'ın) hak olduğu kesin bir şekilde kendilerine belli olsun diye, ayetlerimizi hem ufukta hem de kendi nefislerinde onlara göstereceğiz. Rabbinin her şeyin üzerinde şahit olması yetmez mi?" [7]

Buna göre; yer ayettir, gök ayettir, bulut ayettir, insan ayettir, eşler bir ayettir, gece ayettir, gündüz

1. *Bu anlamda kullanımlar için bknz: 3/Al-i İmran, 7; 11/Hud, 1*
2. *3/Al-i İmran, 13; 26/Şuara, 121,139,158...*
3. *7/Araf, 73; 20/Taha, 19-23*
4. *2/Bakara, 164; 30/Rum, 20-25*
5. *2/Bakara, 164*
6. *30/Rum, 20-25*
7. *41/Fussilet, 53*

ayettir, rengimiz ayrı dilimiz ayrı bir ayettir, taşıtlar birer ayet, dağlar ayet, yollar ayettir.

Allah *(cc)* insanı hidayet etmek için bu ayetleri indirmek ve yaratmakla yetinmez. Ayetler üzerinde öyle bir tasarrufta bulunur ki; onları apaçık kılar.

Cahil ve zalim olan insan, Allah'ın ayetlerini görsün ve Rabbine bir yol tutsun diye:

- "Size ***ayetlerini gösteren*** O'dur..." [8]
- "Akledesiniz diye sizin için ***ayetleri açıkladık***." [9]
- "İşte bunlar sana hak olarak ***okuduğumuz Allah'ın ayetleridir***." [10]
- "***Ayetleri türlü şekilde açıklayışımıza***/farklı yollarla anlatışımıza bir bak." [11]
- "(Allah) bilen bir toplum için ***ayetleri tafsilatlandırıyor***." [12]
- "Sonra Allah ***ayetlerini muhkem kılar/sağlamlaştırır***..." [13]

Allah'ın Ayetleri Karşısında İnsanlar

Allah'ın *(cc)* ayetleri apaçık olmasına ve bizzat Allah tarafından açıklanıp gösterilmesine, farklı şekil ve yollarla tafsilatlandırılmasına, şüpheye yer bırakmayacak şekilde sağlamlaştırılmasına rağmen; Allah'ın ayetleri karşısında insanlar iki kısma ayrılırlar. Kimisi Allah'ın ayetlerini mümin bir tavırla kimisi de kafir bir tavırla karşılar.

- İnananlar ve inkâr edip yalanlayanlar:

"Onlara (Allah'ın) ayetleri okunduğunda dediler ki: 'Biz ona iman ettik. Hiç şüphesiz o Rabbimizden (gelen) bir haktır...' " [14]

"Ayetlerimizi inkâr eden ve yalanlayanlara gelince; işte bunlar ateşin ehlidir ve orada ebedi kalacaklardır." [15]

- Allah'ın ayetlerini kuvvetle/ciddiyetle alanlar ve alaya alanlar:

"Size verdiğimiz (kitabın ayetlerine) kuvvetle yapışın..." [16]

"Ayetlerimizden birini öğrenecek olsa, onu alaya alır..." [17]

- Allah'ın ayetlerine ilgisiz kalan/yüz çevirenler ve tüm benliğiyle yönelenler:

"Allah'ın ayetleri kendisine hatırlatıldığı halde ondan yüz çevirenden daha zalim kim vardır?" [18]

"Onlar, Rabblerinin ayetleri kendilerine hatırlatıldığında sağır ve kör gibi davranmazlar. (Kulak kabartıp, görmeye, anlamaya çalışırlar.)" [19]

- Allah'ın ayetlerinden gafil olanlar ve Allah'ın ayetlerini tefekkür edenler:

"Göklerde ve yerde (Allah'ın birliğine ve şanının yüceliğine delalet eden) nice ayet vardır. O ayetlerin yanından ilgisizce/sırt dönerek geçip giderler." [20]

"Şüphesiz ki, göklerin ve yerin yaratılışında, gece ve gündüzün peşi sıra yer değişmesinde akıl sahipleri için (üzerinde düşünüp, bunları yapanın tek ilah olduğu, kulluğun sadece kendisine yapılması gerektiğine dair sonuçlar çıkaracakları) ayetler vardır. Onlar ki; ayakta, otururken ve yanları üzere yatarken Allah'ı zikrederler. Göklerin ve yerin yaratılışı hakkında tefekkür ederler ve (derler ki): "Rabbimiz! Sen bunu boşa yaratmadın. Seni eksikliklerden tenzih ederiz, bizi ateşin azabından koru." [21]

- Allah'ın ayetlerine karşı büyüklenenler ve teslim olanlar:

"Ona ayetlerimiz okunduğunda işitmiyormuşçasına,

---

8. *40/Mümin, 13*
9. *3/Al-i İmran, 118*
10. *3/Al-i İmran, 108*
11. *6/Enam, 46*
12. *10/Yunus, 5*
13. *22/Hac, 52*
14. *28/Kasas, 53*
15. *2/Bakara, 39*
16. *2/Bakara, 63*
17. *45/Casiye, 9*
18. *18/Kehf, 57*
19. *25/Furkan, 73*
20. *12/Yusuf, 105*
21. *3/Al-i İmran, 190-191*

adeta kulaklarında ağırlık varmış gibi kibirle sırtını döner. Sen onu can yakıcı bir azapla müjdele." [22]

"... Onlara Rahman'ın ayetleri okunduğunda ağlayarak secdeye kapandılar." [23]

- Allah'ın ayetlerini satanlar ve Allah'ın ayetlerini şahitlik bilinciyle koruyanlar:

"Sizin yanınızda olan (Tevrat'ı) doğrulayıcı olarak indirdiğim (Kur'an'a) inanın ve onu ilk inkâr edenlerden olmayın. Ayetlerimi az bir paha karşılığında satmayın. Ve yalnızca benden sakının." [24]

"Şüphesiz Tevrat'ı biz indirdik. Onda hidayet ve nur vardır. Teslim olan peygamberler, rabbbaniler ve bilginler; Allah'ın kitabını korumayla görevlendirildikleri ve onun üzerine şahitler oldukları için Yahudilere o (kitapla) hükmederlerdi..." [25]

İman ve Küfre Dair Bir Kriter

Hiç şüphesiz Allah'ın *(cc)* ayetlerine her birimiz muhatabız. Ve her an her yerde Allah'ın *(cc)* ayetleriyle karşılaşmaktayız. Her birimizin ana gündemi ayetler karşısında nasıl konumlandığımızı sorgulamak olmalıdır. Bir kul olarak ben, Rabbimin ayetlerine muhatabım, Rabbim ayetlerini bana gösteriyor, açıklıyor, türlü yollarla tafsilatlandırıyor, tüm bunlara karşın ben ne yapıyorum? Nasıl bir konum alıyorum? Tavırlarım mümince mi kafirce mi? Zira bu soruların cevabı hayati bir öneme sahip. Kur'an'ın iman ve küfre dair verdiği ayırıcı kriterlerden.

Ayetleri Görmek İçin

Hayatımızın her bir yerine özenle yerleştirilmiş olan ayetleri görmek için göz, duymak için kulak, anlamak için akıl sahibi olmak yetmez.

Nice göz vardır, net ve pürüzsüz görür, ancak önünde manevi engeller vardır. Allah'ın ayetlerini birer madde olarak görür ancak hiçbir şey anlamaz. Çünkü;

"Kendisiyle akledecekleri bir kalplerinin ve işitecekleri bir kulaklarının olması için yeryüzünde dolaşmazlar mı? Çünkü gözler kör olmaz. (Asıl kör olan) sinelerdeki kalplerdir." [26]

Bu sebeple; görebilmek için bakmak yetmez. Allah'ın *(cc)* engelleri kaldırması ve ayetlerini manen görünür kılması gerekir. Bizim sorumluluğumuz dua-tefekkür-Allah'ı *(cc)* anmaktır.

Görebilmek için bakmak yetmez. Allah'ın engelleri kaldırması ve ayetlerini manen görünür kılması gerekir. Bizim sorumluluğumuz dua-tefekkür-Allah'ı anmaktır.

"Şüphesiz ki, göklerin ve yerin yaratılışında, gece ve gündüzün peşi sıra yer değişmesinde akıl sahipleri için (üzerinde düşünüp, bunları yapanın tek ilah olduğu, kulluğun sadece kendisine yapılması gerektiğine dair sonuçlar çıkaracakları) ayetler vardır. Onlar ki; ayakta, otururken ve yanları üzere yatarken Allah'ı zikrederler. Göklerin ve yerin yaratılışı hakkında tefekkür ederler ve (derler ki): 'Rabbimiz! Sen bunu boşa yaratmadın. Seni eksikliklerden tenzih ederiz, bizi ateşin azabından koru. Rabbimiz! Şüphesiz ki sen, kimi ateşe sokmuşsan onu rezil etmiş/alçaltmışsındır. Zalimlere hiçbir yardımcı yoktur. Rabbimiz! Şüphesiz ki biz, 'Rabbinize iman edin!' diye imana davet eden bir davetçiyi işittik ve iman ettik. Rabbimiz! Günahlarımızı bağışla, kötülüklerimizi ört ve iyilerle beraber canımızı al. Rabbimiz! Rasûllerine vadettiğini bize ver ve kıyamet gününde bizi rezil etme. Şüphesiz ki sen, sözünden dönmezsin.' " [27]

22. 31/Lokman, 7
23. 19/Meryem, 58
24. 2/Bakara, 41
25. 5/Maide, 44
26. 22/Hacc, 46
27. 3/Al-i İmran, 190-191-192-193-194

Ayetler dikkatle okunduğunda, Allah'ın yer ve göklere yerleştirdiği kevni ayetleri görebilenler anlatılmaktadır. Onlar ayetleri anlamak için tefekkür eden, her hallerinde Allah'ı zikreden ve bu amellerini dua ile süsleyen müminlerdir. Onlar sorumluluklarını yerine getirince Allah *(cc)* ayetlerini göstermiş ve ayetlerle imanlarını arttırmıştır.

İlginç Ayetler

"Onlara dünya hayatının örneğini ver: (O) gökten indirdiğimiz bir su gibidir. (Toprakla buluşunca) yerin bitkisiyle karışmıştır. (Sonra da bir zamanlar göz alan güzellikteki yeşil bitkiler) rüzgarın savurduğu kurumuş ota döndü. Şüphesiz ki Allah, her şeyin üzerinde muktedir/iktidar sahibidir." [28]

Herhangi bir bitki Allah'ın *(cc)* ayetlerinden bir ayettir. Toprağa suyun temas etmesiyle rengarenk, farklı şekil ve işlevleri olan ayetler. Oysa; aynı su, aynı toprağa temas ediyor. Aklı olmayan toprak suları karıştırmıyor, çiçekleri ve bitkileri de. Aynı toprakta çeşit çeşit bitki bitiyor. Bu bile tek başına Allah'ın kudretine, ilmine ve eşsiz yaratmasına bir ayettir.

Ancak bitkinin ayet oluşu bununla sınırlı değildir. Göz alıcı güzellikle bitkiler bir zaman sonra sararıyor sonra kuruyor ardından rüzgarın savurduğu kırıntılara dönüşüyor… Dünya da böyle değil midir? Gençlik döneminde hayat rengarenktir. Tüm canlılığı ve göz alıcığıyla ebediymiş gibi gelir insana. Belli bir zaman sonra ya insan yaşlanır ve dünya anlamsızlaşır ya da rızık daralır, imkânlar kaybolur ve insanın gözünde dünya kararır. İşte her bir bitki Allah'ın azametine ayet olması yanında, dünyanın fani oluşuna ve ebedi hayata tercih edilecek kadar değerli olmadığına dair bir ayettir. Yani pencere kenarında usul usul ve sessizce duran bir saksı, bir vaazdan daha etkili bir ayet olabilir ve bir öğretmen gibi bize birşey anlatıyor olabilir. Dinlemek lazım.

Gece ve Gündüz Birer Ayettir

Ömrümüz boyunca her gün şahit olduğumuz gece-gündüz döngüsü Allah'ın *(cc)* ayetlerinden bir ayettir. Ve Allah *(cc)* onları görmemizi, anlattıkları hakikati duymamızı, onlar üzerinden Allah'ın *(cc)* kudret, rahmet ve hikmetlerini görmemizi ister.

28. 18/Kehf, 45

"De ki: 'Görüşünüz nedir? (Söylesenize): Allah kıyamet gününe kadar, geceyi üzerinize sürekli kılsa, Allah'tan başka hangi ilah size aydınlık getirebilir? Dinlemez misiniz?' De ki: 'Görüşünüz nedir? (Söylesenize): Allah, kıyamet gününe kadar gündüzü üzerinize sürekli kılsa, Allah'tan başka hangi ilah içinde dinleneceğiniz geceyi size getirebilir? Görmez misiniz?' İçinde dinlesiniz ve Allah'ın lütfundan arayasınız diye sizin için geceyi ve gündüzü yaratması O'nun rahmetindendir. Umulur ki şükredersiniz." [29]

"Geceyi ve gündüzü (Allah'ın kudret ve azametine delalet eden) iki ayet kıldık. Gece ayetini silip gündüzü görünür kıldık ki, Rabbinizin ihsan ve lütfunu arayasınız. (Ayrıca) yılların sayısını ve hesabı bilesiniz. Biz, her şeyi böyle detaylı bir şekilde açıkladık." [30]

"Dileyenin öğüt alması ya da şükretmesi için geceyi ve gündüzü birbiri ardınca kılan O'dur." [31]

Evet, gece ve gündüz sürekli konuşmaktadır ve hiçbir hatibin kelimelerle anlatamayacağı hakikatleri anlatmaktadır.

Son ayete dikkat buyurun lütfen! Hatırlamak/öğüt almak isteyenler ve şükretmek isteyenler için gece-gündüz ayet kılınmıştır. Demek ki dinlemeyi bilenler için gece ve gündüz nasihat etmektedir. Hem de ne nasihat!

Dertli insana nasihat etmektedir: Üzülme, dert gecenin karanlığı gibidir. Mutlaka akabinde gündüz gelecek ve dertler, kederle kararan dünyan Allah'ın *(cc)* rahmetiyle aydınlanacaktır.

Nimet içinde şımaran insana nasihat etmektedir; Hiçbir hâl kalıcı değildir. Bugün sayısız nimetle aydınlanan dünyan, yarın belalar, afetler ve yokluklarla kararabilir.

Kur'an Kıssaları Birer Ayettir

Her Kur'an kıssası bir ayettir. Birçok kıssanın sonunda *'Bunda ayet vardır'* dendiğini görürüz. Örnek olsun, Kur'an'da ilk anlatılan kıssa, Bakara suresine ismini veren inek kıssasıdır.[32] Ve kıssa şöyle nihayetlenir: *"İşte Allah ölüleri böyle diriltir ve akledesiniz*

29. 28/Kasas, 71-73

30. 17/İsra, 12

31. 25/Furkan, 62

32. Bkz: 2/Bakara, 67-73

Mümin suresinden 13. ayeti okuyorum: "Size ayetlerini gösteren O'dur." Evet, hakim sanığı, bırakmak istemiyor ama Allah kalbini de dudaklarını da hükmüne ram eylemiş. Ne çare, o sözleri söyleyecek ve Allah'ın iradesine teslim olacak.
Ama aklı almıyor ve aklıyla kalbi arasındaki çelişki nedeniyle aynı cümleyi birkaç defa tekrar ediyor. 'Aslında seni bırakmamamız (tahliye etmememiz) lazım. İlk defa böyle yapıyoruz.'

diye size ayetlerini gösterir." Kıssayı şöyle kısaca hatırlayalım: Bir cinayet işlenir ve faili meçhuldur. Allah *(cc)* bir inek kesmelerini ister. İnekle faili meçhul cinayet arasında bağ kuramazlar. Peygamber'in kendileriyle dalga geçtiğini düşünürler. Allah'ı *(cc)* hakkıyla takdir edemeyen, gevşek tabiatlı her fasık gibi emri soruya boğarlar. Peşpeşe sorular ve ayak sürmeler neticesinde nihayet ineği keserler. Allah *(cc)*, kesilen inekten bir parçayı maktule dokundurmalarını ister. Ölü dirilir ve katilini söyler. İşte bu, Allah'ın bir ayetidir. Allah'a *(cc)* yönelen bir kalple kıssayı izleyen veya sonradan gelip de şahit olarak kıssaya kulak verenler için çok şey anlatmaktadır.

Öncelikle ahiret hayatına ve yeniden dirilişe işaret etmektedir. Sonra, kötülük işleyen ve kurdukları hileli tuzakların karanlığına sığınanları uyarmaktadır: Allah, yaptığınız kötülüğü açığa çıkaracak, gerçek yüzünüzü insanlara gösterecektir.

Sonra, iftiraya uğrayan mazlumları teselli etmektedir. Tefsirlerimize göre, bu cinayeti işleyen cesedi bir başkasının kapısına bırakmış ve onu töhmet altında bırakmıştır. Masum bir insan cinayet zanlısı olarak toplum vicdanında mahkum edilmiştir. Allah *(cc)* bu ayetiyle iftiraya uğramış o masumu aklamış ve tüm mazlumlara ders vermiştir: Haklıysanız korkmayın! Elbet bir gün hakikat ortaya çıkacak ve mazlumiyetiniz sonlanacaktır. Sabırla ve Allah'a dayanarak aklanacağınız günü bekleyin.

Allah'ın Gösterdiği Bir Ayet

Yaşadığım bir olayı anlatmak istiyorum: Bir gün hücremde kitap okuyorum. Konu: Allah'ın *(cc)* kudreti ve tüm varlığın O'nun *(cc)* iradesine boyun eğmiş olması... Cümleler çok hoşuma gitti. Allah'ı *(cc)* anlatan her söz gibi yüreğimin bam teline dokundu. Bu cümleler üzerinde biraz düşünmeli dedim. O sırada koridorlarda bir hareketlilik oldu. Mahkemeye giden komşulardan biri dönmüş. Ceza alacağına kesin gözüyle bakılan bir mahkum. Komşular soruyorlar ne oldu, nasıl geçti mahkeme? Tahliye olduğunu söyledi. Herkes şaşırdı. Tabi bu şaşkınlık kısa sürdü. Yerini tebrik ve sevince bıraktı. Komşu mahkemeyi anlatıyor: *'Hakim tahliye verdi.'* diyor. Oysa karara ramak kalmış, karar mahkemesinden önce tahliye pek alışılmış birşey değildir. Ve hakim birkaç defa şunu tekrarlamış: *'Aslında seni bırakmamamız lazım. İlk defa böyle birşey yapıyoruz ama seni tahliye ediyoruz.'* Okuduğum satırları daha iyi anlıyorum ve duygulanıyorum, açıp Mümin suresinden 13. ayeti okuyorum: *"Size ayetlerini gösteren O'dur."* Evet, hakim sanığı, bırakmak istemiyor ama Allah *(cc)* kalbini de dudaklarını da hükmüne ram eylemiş. Ne çare, o sözleri söyleyecek ve Allah'ın iradesine teslim olacak. Ama aklı almıyor ve aklıyla kalbi arasındaki çelişki nedeniyle aynı cümleyi birkaç defa tekrar ediyor. *'Aslında seni bırakmamamız (tahliye etmememiz) lazım. İlk defa böyle yapıyoruz.'*

Diyorum ki: *'Yaparsın hakim efendi yaparsın! Allah diledikten sonra en akıl almaz işi de yaparsın.'*

Ayetlerini göstererek yanımızda olduğunu hissettiren Allah'a hamd olsun.

Zekeriyya'nın Gördüğü Ayet

"Rabbi (onun adağını) güzel bir şekilde kabul etti ve (bir bitkinin yetişmesi gibi) onu güzelce büyüttü. (Onun bakımını üstlenmek için yarışan din adamları-

“

Ve anladık ki göklerin ve yerin ordularına sahip olan Allah, ayetleriyle müminlerin kalbine sekinet indirmekte, onların imanını arttırmakta ve onlardan dilediğini rahmetine dahil etmektedir.

na rağmen, Allah) Zekeriyya'yı ondan sorumlu kıldı. Zekeriyya her ne zaman Meryem'in yanına mihraba girdiyse (yanına Zekeriyya dışında kimse girmiyor ve Meryem bulunduğu yerden çıkmıyor olmasına rağmen) onun yanında yiyecek buldu. Dedi ki: 'Meryem! Sana bu (yiyecek) nereden geldi?' Dedi ki: 'Bu, Allah'ın katındandır. Allah dilediğini hesapsız/sınırsız rızıklandırır.' " [33]

Allah *(cc)*, Meryem'i Zekeriyya'nın *(as)* kefaletine vermişti. O, Meryem'in yanına girdiğinde değişik yiyecekler görüyordu. Oysa ondan başkası Meryem'in yanına girmiyordu. Kendisi getirmediğine göre bu yiyecekler nereden geliyordu? Meryem'e sordu ve ayette geçen cevabı aldı. Yiyecekler Allah'tandı ve Allah kulunu rızıklandırıyordu.

Zekeriyya *(as)* Allah'ın gösterdiği ayeti anladı. Allah *(cc)* mutlak kudret sahibidir ve dilediği kulunu hesapsız olarak rızıklandırır. Hemen ellerini açtı ve muhtaç olduğu rızkı Allah'a *(cc)* arz etti;

"(Meryem'e verilen olağanüstü rızıkları görünce, Allah'ın rahmetini ümit edip) Zekeriyya Rabbine orada dua etti: 'Rabbim! Bana kendi katından temiz bir zürriyet bahşet. Şüphesiz ki sen, duaları işiten/icabet edensin.' " [34]

Zekeriyya *(as)* yaşı bir hayli ilerlemiş, saçları ağarmış, kemikleri zayıflamış bir ihtiyardı. Hanımı ise kısır. Ama bir çocuk istiyorlardı. Sebepler dünyasında mümkün olmayan bu istek, Allah'ın *(cc)* gösterdiği ayet anlaşılıp, doğru zamanda dillendirilince, ömrün kışı bahara döndü. Ve Allah dualarına icabet etti:

"O, mihrapta kıyama durmuş namaz kılarken melekler ona seslendi: 'Şüphesiz ki Allah, seni Yahya ile müjdeliyor. O, Allah'ın kelimesi olan (İsa'yı) doğrulayan, (insanların değer verdiği bir) efendi, iffetli ve salihlerden olan bir nebidir.' " [35]

❁ ❁ ❁

Allah ve ayetleri dedik. Ve anladık ki göklerin ve yerin ordularına sahip olan Allah, ayetleriyle müminlerin kalbine sekinet indirmekte, onların imanını arttırmakta ve onlardan dilediğini rahmetine dahil etmektedir.[36]

Allah'ın ayetlerini düşünen/tefekkür, zikirle kalplerini arındıran ve duayla Allah'a *(cc)* yönelenler; O'nun ayetlerini görebilmekte ve Rabblerine giden bir yol tutmaktadırlar.

Rabbimizden niyazımız; gören göz, işiten kulak ve akleden kalplerle bizi rızıklandırmasıdır. Ayetlerini gösterdiği ve ayetleriyle hidayetlerini arttırdığı kullarından eylemesidir.

Sözümüzün sonu; hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a aittir.

33. 3/Al-i İmran, 37

34. 3/Al-i İmran, 38

35. 3/Al-i İmran, 39

36. Bknz: 48/Fetih, 4-5

Rejim kuruluş kodlarına dönüyor ve Laik-seküler-ulusalcı-otoriter maskesini takınıyor. Çünkü seksen darbesi, 28 Şubat, koalisyon hükümetlerinin beceriksizliği karşısında bunalan halk, AKP iktidarıyla rahatlatılmış, görece özgürlük ve ekonomik iyileşmelerle sakinleştirilmişti. Rejim 'bu kadar özgürlük yeter' dedi ve gevşettiği ipleri tekrar sıkmaya karar verdi.

Rejim Maske Değiştiriyor

Başyazı

Allah'ın adıyla.

Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selam, Nebi'miz Muhammed Mustafa'ya, onun temiz ailesine, ashabına ve kıyamete kadar tâbilerinin üzerine olsun.

Medya objektiflerini dine çevirip, dinî söylem ve eylemleri magazinleştirerek kamuoyu oluşturuyorsa, İslami kesim açısından tehlike çanları çalıyor demektir.

Çünkü; Türk medyasının karanlık tarihi ve utanç sayfaları *'belli dönemlerde'* İslami söylem ve eylemleri magazinleştirerek **var olan yanlışları gizlemek** ya da **askeri bir müdahalenin sinyalini verme** örnekleriyle doludur. İki ayrı dönemden örnek verecek olursak:

1960'lı ve 70'li yıllarda Laik, Sosyalist ve ilerici(!) cenah, çıkardıkları yayınlarda gericileri(!) ifşa eden özel sayfalar hazırlıyor ve ilerici(!) aydınları 'bilim çağında bunu da söylediler' tarzında yayınlarla bilgilendiriyorlardı. 28 Şubat post-modern darbe döneminde de benzer yayınlar merkez medyanın manşetlerini ve ana haber bültenlerini işgal ediyordu.

Bu yayınlara göre, ülkenin geri kalmasının yegâne sebebi, bu yobaz ve gerici tayfaydı. Uzaya çıkamayışımızın, dışa bağımlı ekonomimizin, bilimsel mecralarda varlık gösteremeyişimizin, cinayetlerin, uyuşturucu-alkol yaygınlaşmasının, kamuda varolan yolsuzlukların, sokakları mafyanın kontrol etmesinin, paraya göre adalet dağıtan yargının… Hepsinin sorumlusu karanlık çağı temsil eden dincilerdi. Zira uzaya fırlattıkları roketler çarşafımıza takılmış, bilimsel deneylerine sakalımızdan kıl düşmüş, İskandinav ülkelerini geçen ekonomimiz Müslüm Gündüz ve Fadime Şahin evliliğiyle krize girmişti. Tüm gelişmelerin ve Cumhuriyet ülküsü olan muasır medeniyetler seviyesine terakkiye engel olan bizlerdik. Yoksa, siyasilerin rüşvetle iş yapması, yargının Genel Kurmay'a bağlı bir tümen gibi hareket etmesi, siyasi yakınlarının bankaları hortumlaması, milletvekili-mafya-emniyet müdürünün ahbap-çavuş ilişkisi, medyanın ahlaksız basın anlayışı ve Allah'tan *(cc)* kaçışın ülkede yaşananlarla hiçbir ilgisi yoktu.

Tüm bu nedenlerle birileri gidişata dur demeli ve bu birileri de mutlaka apoletli, postallı, üniformalı olmalıydı. Böylece ülkeyi yaşanmaz hale getiren gericiler durdurulmalı, onlara yol veren siyasiler diskalifiye edilmeli, ülkenin yegâne sahibi olan Laik Kemalist kesimin ilerici kaygıları teskin edilip imtiyazları garanti altına alınmalıydı.

Darbe dönemlerinden aşina olduğumuz mezkur oyun yine sahnede. Değişen şey ise dünün mağdurlarının bugünün aktörleri arasında yer alması. Manşetlerle aşağılanan, medya marifetiyle siyasi yasaklı hale gelen ve dahi hapsedilmiş olanlar, aynı manşetlerin tetiklemesiyle başkalarını mağdur ediyorlar. Kendi mahallelerinin itibar sahibi hocalarını, en tepe isimlerin açıklamalarıyla *'cahil ve aciz'* sıfatlarıyla itibarsızlaştırıyorlar.

Nasıl Anlamalıyız?

İslam'ın siyaset anlayışı ile cahilî siyaset arasında temel farklar vardır. Bunların başında İslami siyasetin hakikat, cahilî siyasetin ise menfaat üzere kurulu olmasıdır. Açacak olursak:

İslam adına siyaset yapanlar, hakkın hatırını hiçbir şeye feda etmez; yer, gök ve içindekilerin hakla yaratıldığını ve ancak hakla ayakta duracağını bilirler. Siyasetleri meşruiyetini haktan alır, hedefi hakkın yeryüzünde ikame edilmesidir. Tâbi oldukları hak; zaman, mekan ve şartlara göre değişmez. Bilakis zaman, mekan ve şartlar hakka göre şekillenir, hakka bağlı olarak anlam kazanırlar.

Cahilî siyaset ise menfaate dayalıdır. Onun hiçbir ilkesi yoktur. Menfaati neredeyse ilkesi de odur. Çünkü meşruiyetini haktan almayan her şey gibi köksüzdür ve hiçbir sabitesi yoktur. Dün, doğru dediğine bugün yanlış diyebilir, kendisini siyaset sahnesine çıkaran mağduriyeti, başkalarının mağduriyeti haline getirebilir.

Bir muvahhid bilir ki; bataklık içinde gül yetişmeyeceği gibi, cahilî sistem içinde İslami siyaset de yapılamaz. Ve demokrasinin kısa tarihi İslam siyaseti iddiasıyla ortaya çıkmış, zamanla cahilî sistemin yılmaz savunucusu haline gelen kurbanlarla doludur. Zaten cahilî Demokrat sistemlerin kendilerinden olmayan kesime siyaset yapma hakkı tanıması, onları dönüştüreceğine dair kesin inancı nedeniyledir.

Hortlayan Korkular

Bir çoğumuz, yanmaz kefen satan, kendinin ve etbaının cennete gideceğine dair garantiler vererek cennetten arsa pazarlayan bezirganlar dururken, açıklamalarında denge ve vakarın esas olduğu bir hoca neden gündeme geldi diye soruyor olabiliriz.

Laik kesimin hortlayan korkuları ve başlattıkları linç kampanyası kendiliğinden gelişen rastlantısal bir sürecin neticesi değildir. Bilinçli yürütülen ve belli hedefleri olan bir projedir.

Bilindiği gibi AK Parti FETÖ'ye karşı Ulusalcı laik çevrelerle ittifak kurmuştur. Kendilerini ülkenin asıl sahipleri olarak gören bu grup, AK Partiden ve lideri Erdoğan'dan hazzetmez. Ancak zaman içerisinde %1 dahi oy alamayan partilerinin halkta bir karşılığının olmadığını ve hiçbir zaman da olamayacağını anlamış ve perde gerisinden siyaseti yönlendirmeyi daha makul ve gerçekçi görmüşlerdir. FETÖ ile mücadele sürecinde Erdoğan'a koşulsuz destek vermiş, FETÖ'den boşalan kadroları kendi adamlarıyla doldurmuşlardır. Bu cenahın sözcülerinden birinin *'yargı altın çağını yaşıyor'* sözü, istediklerini aldıklarının ve durumdan memnun olduklarının göstergelerinden biridir.

Halkta karşılığı olan Erdoğan siyaset yapacak, bunlar ise asker-polis-yargı kadrolarıyla siyaseti yönlendireceklerdir.

Kadroları olmadığı için FETÖ'ye mahkum olan Erdoğan yine kadroları olmadığı için FETÖ tarafından tasfiye edilen Ulusalcı-Milliyetçi kadrolara mecbur olmuştur.

Erdoğan'ın menfaat merkezli siyaseti sayesinde eski şaşalı günlerine kavuşan cenah, İslam'ın kamusal alanda görünmesinden rahatsızlık duymakta, İslam'ın geleneksel tezahürlerine dahi tahammül edememektedir. *'Altın çağını yaşayan'* yargı ve çukur çağını yaşayan medya istiklal mahkemelerinden tevarüs ettikleri yargısız infaz mantığıyla İslami kesime saldırmaktadır.

Erdoğan'ın söylemlerini takip etmekte ve söylemlere uygun adımlarla operasyon yapmaktadırlar. Örneğin, Erdoğan'ın Atatürk'ü övdüğü ay, Atatürk'e hakaret davaları açmakta, olabilecek en kısa sürede davaları karara bağlamaktadırlar. Böylece Erdoğan'ı susmaya ve destekçilerini yalnız bırakmaya mecbur etmektedirler. Bir hafta önce Atatürk'ü göklere çıkaran, milletvekillerinin Atatürk'ün ruhuna hitaben mektuplar yazıp medet umduğu -Allah'a sığınırız- bir siyasi hareketin, bir hafta sonra bu yaklaşıma uygun olarak açılan davalara karşı çıkması yakışık olmayacağından, siyaset ve medya derin bir sessizliğe gömülmektedir.

İslami kesim içerisinden Erdoğan'ı ve siyasetini yer yer eleştirenleri hedefe koymakta, siyasi kadroların rahatsızlık duyduğu kişilerden işe başlamaktadırlar. Meşruiyetini İslam'dan almayan bir siyasette kirlenmiş, kıblesi rant ve ihale olmuş, geleneksel değerlerini dahi yitirmiş kesimler kendi mahallelerinin yıkılışını izlemekte, hatta yer yer histerik bir ruh haliyle ulusalcılara tempo tutmaktadırlar. Zira cadı kazanına atılanlar, demokrasi dininin affedilmez günahı olan Erdoğan'ı eleştirme suçunu işlemişlerdir ve cezalarını çekmeleri gerekmektedir.

Yukarıda belirttiğimiz gibi, meşruiyetini İslam'dan almayan cahilî siyaset menfaat esası üzere kuruludur. Cahiliye siyasetçisi de inansın ya da inanmasın her fırsatı değerlendirmek, günün anlam ve önemine uygun açıklamalarla -tevhid ehli müstesna- her kesimi memnun etmek ve oylarını çoğaltmayı düşünür. Bu cenah, siyasetçilerin Allah ve ahiret kaygısından uzak, çıkarcı açıklamalarını takip etmekte, günün sonunda bu ortama uygun olmayan yazı ve açıklamaları medyaya servis ederek, belli şahısları hedef haline getirmektedir. Siyasetçiler neye uğradıklarını şaşırmakta, oy kaybetme korkusuyla düne kadar *'hocam'* dedikleri insanları harcamaktadırlar.

Cahilî düzenin incelikle işlenmiş oyunları karşısında vahyin basiretinden yoksun, hurafe ve zan dininden beslenen İslamcı kesim, tüm bu olanları derin bir sessizlikle karşılamakta, *'elbet vardır devletluların bir bildiği'* diyerek teslimiyet göstermektedirler. Başka ne yapabilirler ki? Kendilerine devletlularca bahşedilmiş imkânlar ellerinden alınsa ne olur? İmansız, ekmeksiz, ilkesiz yaşanır da, devletluların iltifatı olmadan nasıl yaşanır? Elbette bu ilkesizliklerinin bedelini ödeyecek ve bir gün *'sarı öküzün yendiği gün yenildim'* diyeceklerdir.[1]

> Bir muvahhid bilir ki; bataklık içinde gül yetişmeyeceği gibi, cahilî sistem içinde İslami siyaset de yapılamaz. Ve demokrasinin kısa tarihi İslam siyaseti iddiasıyla ortaya çıkmış, zamanla cahilî sistemin yılmaz savunucusu haline gelen kurbanlarla doludur.
> Zaten cahilî Demokrat sistemlerin kendilerinden olmayan kesime siyaset yapma hakkı tanıması, onları dönüştüreceğine dair kesin inancı nedeniyledir.

1. *Hikayeye göre öküzler sürü halinde gezdiklerinden aslan onlara yanaşamaz. Bir gün tilkinin de verdiği akılla siyah, beyaz ve sarı öküzü bekler. Önce siyaha yakınlaşır ve der ki 'Sarı öküz çok dikkat çekiyor. Rengi o denli parlak ki; her yerden görünüyor ve iştah kabartıyor. Onu bana verirseniz sizi rahat bırakırım.' Aralarında anlaşır ve sarı öküzü aslana bırakırlar. Belli bir zaman sonra siyah öküze gelir. 'Sen değil de, beyaz öküz çok dikkat çekiyor. Gece veya gündüz nerede olursanız yerinizi belli ediyor ve iştah kabartıyor. Onu bana bırak, ben de seni rahat bırakayım.' Böylece beyaz olanı da yer. Tekrar acıkınca siyah öküzün karşısına çıkar. Başına gelecekleri bilen hayvan 'Arkadaşlarımızı sana teslim etmeyecektik. Ben sarı öküzün yendiği gün yenildim' der.*

Onlar Tuzak Kurdu Allah da Tuzak Kurdu

Cahiliye, teknolojinin imkanlarından yararlanarak azgınlık ve fahşa ahlakını toplum arasında yaygınlaştırıyor. İnanç ve ahlaktan yoksun toplumların maddeye kul olmuş birer tüketici haline geleceğinin ve sömürüye açık, manipüle edilmesi kolay yığınlara dönüşeceğini biliyor. İletişimi hızlandıran ve toplumun tamamını çarka dahil eden sosyal medya ağlarını, ifsat ve sömürü için kullanıyor.

Ancak, inançsız ve ahlaksız bir toplum inşa etmek için yaygınlaştırdıkları sanal ağlar, cahiliyenin fıtrata aykırı yapısından bunalmış insanları İslam'a yönlendiriyor. Aynı zamanda İslam'a davet minberi olarak kullanılan sosyal medya aynı anda milyonlarca insana ulaşmaya vesile oluyor.

Yani; onlar tuzak kuruyor, Allah da tuzak kuruyor ve Allah tuzak kuranların en hayırlısıdır.

Daha önce, toplumu sömürmek ve istedikleri doğrultuda hareket ettirmek için kullandıkları medya (televizyon-radyo-gazete) iş görüyordu. Çünkü bu kuruluşlar sermaye sahiplerinin elindeydi ve sistemin istediği şekilde çalışıyordu. Sosyal medya ise her grubun sesini duyurabildiği, gerçekleri izah edebileceği, görüntülü-sesli-yazılı paylaşımda bulunabildiği bir alandır. Medya hakimiyetini bitiren sosyal medya, rejim sahiplerini endişelendiriyor. Sihirbazları elinden alınan Firavun gibi öfke nöbetleri geçirmelerini sağlıyor.

Devletluların çıkışları, sosyal medya aracılığıyla davetçilere imkan sunan alanı kapatmak ve denetimleri arttırarak 2019 seçimleri öncesinde istenmeyen sesleri kısmak içindir.

Önümüzdeki süreçte şartlar ağırlaşacak, yaptırımlar fazlalaşacak, davet için kullanılan imkanlar kısıtlanacak. Ancak bu son tuzağın da ellerinde patlamasını ve Allah'ın *(cc)* bunu hayırlara vesile kılmasını ümit ediyoruz. Onların şerre dair planları varsa, iyilik sahibi (El-Berr) Rabbimizin de hayra ve iyiliğe dair bir planı vardır elbet.

Din, Diyanete Kalıyor!

Türkiye Cumhuriyeti kurulduğunda, rejim ve diyanet arasında sağlam bir bağ kuruluyor. Aynı gün içinde Hilafetin ilgası, Şeyhu'l İslamlık'ın kaldırılıp yerine Diyanet'in kurulması ve Tevhid-i Tedrisat kanunuyla eğitim faaliyetinin medreselerden alınıp Milli Eğitim'e devredildiğine dair kanunlar çıkarılıyor. Diyanet'in başına da CHP il başkanlığı da yapacak olan Rifat Börekçi atanıyor.

Diyanete Verilen Vazife Nedir?

Atatürk'e danışmanlık yapan Ahmet Hamdi Başar der ki:

*"**Bizde dini, cemiyetin dışına atmak değil bilakis inkılabın emrine vererek yaşatmak lazımdır. Camileri yıkıp, terkedip onların yerine halk evleri yapmak suretiyle hedefimize varamayız. Her zaman camide toplanan halka sesimizi duyurmak;** oraları modern halk evleri haline koymak; din sınıfını ortadan kaldırmak (âlimler), herkesi din ve dünya namına konuşturmak mümkündür. İslamlık bu bakımdan en modern, en ileri dindir."*

Anayasa mahkemesinin 1970'lerde verdiği bir karar:

*"Diyanet İşleri Başkanlığı, dini bir teşkilat değil, Anayasanın 154. maddesinde saptandığı üzere genel idare içinde yer almış idari bir teşkilat durumundadır... **Dinin devletce denetiminin yürütülmesi**, din işlerinde çalışacak kimselerin yetenekli olarak yetiştirilmesi yoluyla dini tassubun önlenmesi ve **dinin toplum için manevi bir disiplin olmasının sağlanması** ve böylece Türk milletinin çağdaş uygarlık seviyesine erişmesi, yücelmesi ana ereğinin gerçekleştirilmesi gibi nedenlere dayanmaktadır..."*

Diyanet; devletin dini kontrol etmek, Atatürk ilke ve inkılaplarına uyumlu hale getirmek ve dini toplum için bir ahlak öğretisi olarak kullanmak için rejim tarafından kurulmuştur. Camiler ise birer devlet dairesidir. Halk evlerine rağbet etmeyen halk, camilerde propagandaya tâbi tutulacak ve rejimin sesini işitecektir.

Şu anda rejim kuruluş kodlarına dönüyor. Kurulduğu yıllarda olduğu gibi; dini, yalnızca devletin temsil etmesini ve devlet memurlarının din anlatmasını istiyor.

Bazı kardeşlerimiz, rejim burada, diyanette burada, Tevhid-i Tedrisat kanunu nerede diyebilir?

Muhtemelen tesadüftür(!) ama 9 Eylül Üniversitesi geniş çaplı bir araştırma yapmış ve özetle şu sonuçlara ulaşmış:

- Türkiye'de otuz tarikat, bunlara bağlı dörtyüz ayrı kol ve bu çatı altında sekizyüz medrese aktif çalışıyormuş.
- Bunların dışında apartman dairesi olarak kullanılan şehir medreseleri varmış ve bunların sayısı bilinmemekteymiş.
- Anaokulu ve kreş fiyatları pahalı olduğundan, aileler cemaat-tarikat medreselerine mahkum olmakta ve okul öncesi eğitimi bu kurslarda almakta, beyinleri yıkanmaktaymış.
- Doğu ve G. Doğu'da bazı cemaatler dernek adı altında bu faaliyetleri yürütmekteymiş.
- Mahkeme kayıtları IŞİD'e katılanların çoğunun Doğu ve G. Doğu'da faaliyet gösteren medreselerde eğitim aldığını göstermekteymiş.

Özetlediğimiz rapor, rejimin atacağı bir sonraki adımın sinyallerini veriyor. Cemaatlere bağlı okul, medrese, kurs vb. kurumları kapatmak.

Yani cahilî rejimlerin kuruluş kodlarında yer aldığı gibi *'Ben sizin en yüce Rabbinizim! Benden başkasını ilah edinirseniz zindanlara atılanlardan olursunuz! Ben Musa'nın yeryüzünde bozgunculuk yapmasından ve dininizi değiştirmesinden korkuyorum. Bu sebeple de dini Diyanete bırakıyorum.'* mantığı işliyor.

Dinimiz rejimin elinde ve onun teminatı altında olduğu için artık rahat bir nefes alabilir ve merdiven altı hocalardan kurtulduğumuz için Allah'a hamd edebiliriz!

Akılperest ve Kabirperestleri Buluşturan Ahlaksızlık

Cumhurbaşkanı Erdoğan, geçen yıl türedi tiplerin sünneti inkâr ettiğini topraklarında bu tarz eğilimlere müsaade etmeyeceğini ve izin vermediği(!) hadis inkârı akımına bedel ödeteceğini kamuoyuna duyurdu.

Kabirperest, yanmayan kefen satıcısı, sümük-ü şerif tayfası, mal bulmuş mağribi sevinciyle mezkur tehditi sahiplendi. Devletin ehli sünnetin değerini anladığı, Mutezile kafasına izin verilmeyeceğini, vatandaşı ifsat eden hadis inkârcısı kuruluşların kapısına kilit vurulacağı gibi gaybı taşlayan kehanetlerde bulundular.

Bir yıl geçmeden Erdoğan merdiven altı dine ve resmi ünvanı olmayan hocalara savaş açtığını ve onlara da bedel ödeteceğini kamuoyuyla paylaştı. Sevinme sırası akılperest Muteziledeydi. Başkanına bağlı Cumhur olarak, tarafsız akedemisyenlerimiz(!) açıklama üstüne açıklama yapmaya, *'reis emrindeyiz'* bildirileri yayınlamaya başladılar. Devlet, FETÖ gerçeğine uyanmışmış, FETÖ'nün bir zihniyet sorunu olduğunu anlamışmış, tasavvuf ve gelenek bataklığı kurutulacakmış...

Allah'a ve ahiret gününe inanmayan, Allah'la karşılacağı günün sevabını ummayan, kabri ve aklı ilah edinen şirk madalyonunun iki ayrı yüzü bu ahlaksızları, otorite karşısında Allah'ın ayetlerini az bir paha karşılığında satma ve 'Galip gelirsek bize ücret var değil mi?' ahlaksızlığı birleştirmiştir.

Allah'a ve ahiret gününe inanmayan, Allah'la karşılacağı günün sevabını ummayan, kabri ve aklı ilah edinen şirk madalyonunun iki ayrı yüzü bu ahlaksızları, otorite karşısında Allah'ın ayetlerini az bir paha karşılığında satma ve *'Galip gelirsek bize ücret var değil mi?'* ahlaksızlığı birleştirmiştir.

Bunların Geçmişi De Kirli

Sürekli akıldan, özgürlükten, fikir hürriyetinden bahseden akılperest Mutezile, Abbasi Devleti'nin desteğini arkasına alarak, engizisyon mahkemeleri kurmuş, hadis ehli âlimlere işkence yaparak, hapsederek necis ve münafıkça akidelerini dayatmışlardır. Allah'ın *(cc)* İmam Ahmed gibi tevhid ve sünnet imamlarını

“

Yani; şer madalyonunun iki farklı yüzü olan ahlaksız kabirperest ve akılperestler, güçlerini haktan almadıkları için, kendi imkanlarıyla varlık gösterememekte, iktidar gölgesine sığınarak fikir ve düşünce terörü estirmektedirler.

aziz, Mutezileyi zelil kıldığı mihne süreci sonlanmış, Mutezile despotları tarihin çöplüğünde unutulmaya ve yalnızca lanetle anılmaya terkedilmiştir.

Selçuklu döneminde devlet rüzgarını arkasına alan akılperest Mutezili vezirler, Eşari ve Şafi avına çıkmış, Eşari âlimleri öldürme, hapsetme ve sürgünle baskı altına almışlardır.

Sürekli irfan, hoşgörü, gönülleri fethetme iddiasını dillendiren batıni-hurufi tayfa da despotlukta Mutezileden geri değildir.

Kabirperestlerin Osmanlı gücünü arkalarına alarak, Osmanlı için bir nimet sayılan Kadızadeli âlimlere yaptıkları ve bu hareketi bitirmek için giriştikleri entrikalar birer utanç vesikası olarak tarihe not düşülmüştür.

Yani; şer madalyonunun iki farklı yüzü olan ahlaksız kabirperest ve akılperestler, güçlerini haktan almadıkları için, kendi imkanlarıyla varlık gösterememekte, iktidar gölgesine sığınarak fikir ve düşünce terörü estirmektedirler. Bu ahlaksızlar bilmezler ki;

Laik devletin dini de mezhebi de yoktur, olamaz. Devletin menfaatleri ve menfaatlerine uygun siyaset politikası vardır.

İktidarlar, halkı denetlemek ve devletin asli menfaatlerini korumakla memur rejim bekçileridir. Rejim iktidarı, iktidar da halkı denetleyerek cahiliye çarkı döner ve sonunda kazanan rejim olur.

Devlet asli menfaatleri gereği Kemalist olur, sağcı olur, solcu olur, muhafazakâr demokrat olur, liberalleşir veya otoriterleşir. Bunlar birer maskedir ve içinde bulunulan şartlara uygun olarak değiştirilir.

Gücünü haktan almayan, vahiyden yüz çevirmiş, gücünü ve meşruiyetini güçten alanlar, devletin taktığı maskeye aldanır ve susturulmak için eline şeker ya da tablet tutuşturulmuş çocuk gibi neşelenir.

Sonuç Olarak

Rejim kuruluş kodlarına dönüyor ve Laik-seküler-ulusalcı-otoriter maskesini takınıyor. Çünkü seksen darbesi, 28 Şubat, koalisyon hükümetlerinin beceriksizliği karşısında bunalan halk, AKP iktidarıyla rahatlatılmış, görece özgürlük ve ekonomik iyileşmelerle sakinleştirilmişti. Rejim *'bu kadar özgürlük yeter'* dedi ve gevşettiği ipleri tekrar sıkmaya karar verdi. İyi polis bitti, şimdi kötü polis oynuyor.

Biz muvahhidler olarak hakkın yanında ve hakkın safındayız.

Her dönemin mağdurları ve istenmeyenleriyiz. Allah'ın kitabı ve rasûllerin hikmet yolundan biliriz ki hakla batıl arasında ortak hiçbir nokta ve uzlaşma alanı yoktur. Haktan ötesi batıldır. Hakkın bir adım dışına çıkıldığında batılın sınırları içine girilmiş olur.

Rejimin taktığı maskelere aldanmayız. Hangi maskeyi takarsa taksın, otoriteyi Allah'a bırakıp ilahlık iddiasından vazgeçmedikçe cahilî bir sistem olduğuna inanırız.

Bizler, değişen maskelerle söylemlerimizi değiştirmeyiz.

Tevhide ve sünnete daveti, çalışmalarımızın merkezinde tutar; şirkten, bidatlerden ve ahlaksızlıktan sakındırmayı tevhide şahitliğimizin gereği kabul ederiz.

Rabbimizden bizleri bu zalimlere fitne kılmamasını ve rahmetiyle bizleri kafir topluluktan kurtarmasını dileriz.

Hikmet Parıltıları

Sırrî es-Sekatî rahimehullah, anlatır: *'Bir keresinde köle tüccarlarının pazarına gitmiştim. Kusurlardan uzak olduğu söylenen bir cariye gördüm ve on dinar karşılığında onu satın aldım. Eve götürdüğümde yiyeceğimi getirdi ve:*

— Vallahi efendim, bizim diyarımızda gündüz vakti hiçbir kimsenin yemek yediğini görmedim, dedi. Dışarı çıktım. Akşam olunca ona yiyecek getirdim. Biraz yedi ve:

— Efendim, bir hizmetiniz var mı? diye sordu.

— Hayır, dedim.

— O halde büyük efendime hizmet etmem için bana izin veriniz, dedi.

— Hay hay, memnuniyetle, dedim. Cariye, içerisinde namaz kıldığı odasına çekildi. Ben de yatsı namazını kılıp uyudum. Gecenin ilk üçte biri geçtiğinde cariye kapımı çaldı.

— Ne istiyorsun? dedim.

— Efendim, geceden hiç nasibiniz olmayacak mı? dedi.

— Şimdilik hayır, dedim. Döndü gitti. Gecenin yarısı geçtiğinde tekrar kapımı çaldı ve:

— Efendim, teheccüd ehli virdleri için ayağa kalktı, dedi. Bunun üzerine ben:

— Ey kadın, ben geceleri kütük, gündüzleri işçiyim, dedim. Gecenin son üçte biri kaldığında o cariye sert bir şekilde kapımı çaldı ve:

— Efendinle fısıldaşmak için hiç mi arzun yok? Kendin için kalk. Hizmetçiler bile seni geçti, dedi. Cariyenin bu sözleri beni gayrete getirmişti. Kalktım, güzelce abdest aldım ve biraz namaz kıldım. Sonra cariyeyi yokladım. Bir de baktım ki secde halinde şöyle diyor: 'Beni sevdiğin için beni bağışla.' Namazını bitirince

— Allah'ın seni sevdiğini nereden biliyorsun? dedim. Şöyle cevap verdi:

— Eğer beni sevmeseydi seni uyutup beni kaldırmazdı. Bu cevabı alınca 'Haydi git, sen artık Allah için özgürsün' dedim. Dua etti ve 'Bu küçük azad ediliş; geriye (kıyamet günü gerçekleşecek) büyük azad ediliş kaldı' diyerek çekip gitti...' [1]

---

1. *es-Salâtu ve't-Teheccüd, sf. 392.*

Zorlukla Beraber

Özcan YILDIRIM
ozcanyildirim@tevhiddergisi.net

Gördüğün sıkıntılar, çektiğin eziyetler ve davetin ağırlığı elbette olacak. Fakat bu tek bir zorluğun yanında, bu zorluğun üstesinden gelmeni sağlayacak sayısız kolaylıklar olacaktır. Davetin her merhalesinde bir zorluk seni beklerken, Rabbinin o zorluğun peşine kolaylıkları gönderdiğini asla unutma!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ (1) وَوَضَعْنَا عَنْكَ وِزْرَكَ (2) الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ (3) وَرَفَعْنَا لَكَ
ذِكْرَكَ (4) فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا (5) إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا (6) فَإِذَا فَرَغْتَ فَانْصَبْ (7)
وَإِلَى رَبِّكَ فَارْغَبْ (8)

1. Biz göğsünü genişletmedik mi?

2. (Nübüvvet öncesi hatalarını veya nübüvvetin ağır) yükünü üzerinden indirmedik mi?

3. Ki o yük senin belini bükmüştü.

4. Senin şanını yüceltmedik mi?

5. Hiç şüphesiz ki, zorlukla beraber kolaylık vardır.

6. (Evet) zorlukla beraber kolaylık vardır.

7. (Öyleyse) boş kaldığında hemen (ibadet ve taate koyul ve) yorul.

8. Ve yalnızca Rabbine rağbet et.

Allah'a hamd, Rasûlü'ne salât ve selam olsun…

Şerh suresine dair mülahazalarımıza bu ay kaldığımız yerden devam edeceğiz inşaallah.

فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا

"Hiç şüphesiz ki, zorlukla beraber kolaylık vardır. (Evet) zorlukla beraber kolaylık vardır."

Surenin bu iki ayetinde önce lugavi mülahazalarımızı bir kaç maddede özetleyip, sonra ne mana ifade ettiğinden bahsetmeye çalışacağız.

1. Tekid Üslubu

İki ayetin birbiri ile aynı olduğunu görmekteyiz. Bu Kur'an'daki tekid üsluplarından bir tanesidir. Kur'an'daki tekid üslupları hakkında umumen bir kaç noktaya temas edecek olursak;

Araplar İslam öncesi edebiyatlarında da önem atfettikleri, değerli gördükleri veya dikkat çekmek istedikleri bir husus için tekid üslubunu kullanmışlardır. Önemin büyüklüğüne göre tekid üslupları fazlalaşır. Bunu günümüz Türkçesi ile kıyas ettiğimizde de dilin içerisinde geniş anlamda yer bulmasa da aynı durumun söz konusu olduğunu söyleyebiliriz.

Kur'an-ı Kerim de dikkatleri çekmek, bir konunun önemini vurgulamak için farklı farklı tekrar üsluplarını kullanmıştır.

"Karia/şiddetle çalan-sarsan kıyamet! Nedir o Karia? Sen Karia'nın ne olduğunu nereden bileceksin O gün insanlar, (ışığın etrafında dönen) pervaneler gibi, etrafa saçılmış, darmadağınıktır." [1]

"Çünkü o düşündü, ölçtü. Kahrolası, nasıl ölçtü biçti! Bir daha, bir daha kahrolası, (bu) nasıl ölçüp biçmek?" [2]

"Asla! Pek yakında bilecek/anlayacaksınız. Sonra bin kere asla! Pek yakında bilecek/anlayacaksınız." [3]

"Asla! (Kıyamet onların ihtilaf ettikleri gibi şüpheli ve belirsiz değildir). Yakında bilecek/anlayacaklar. Binlerce kere asla! İlerde onlar bilecekler." [4]

Mürselat suresinde: *"O gün, yalanlayanların vay haline!"* ayeti yedi defa tekrar edilirken Rahman suresindeki *"(Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?"* ifadesi de otuz bir defa yinelenmiştir.[5]

2. Usr-Yusr Kelimelerinin Kullanımı

Burada iki kelimenin Arapça dil bilgisi açısından ele alınması, ayetin anlaşılması açısından büyük önem arz etmektedir. Biri العسر el-usr/zorluk diğeri يسر yusr/kolaylık kelimesidir. Bu iki kelimenin bir tanesi *"Elif-Lam"*(ال) takısı ile gelmiş, diğeri ise bu takıdan soyutlanmıştır. Burada kullanılan *"Elif-Lam"* ise Arapçada marife olan *"Elif-Lam"*dır. Yusr kelimesi ise ise nekiradır. Bunun Türkçe dilbilgisindeki karşılığı ise *"el-usr"* belirtili isim, *"yusr"* ise belirtisiz isimdir. Başka bir ifadeyle, birisi bilinen ve tanınan iken, diğeri ise bilinmeyen, tanınmayan ve çok çeşitli olandır. Zorluk bir tane şeyi ifade ederken, kolaylık ise belirsiz ve bir çok hususu ifade eder.

> Düşman belli bir cihetten eni boyu çapı belli bir halde geliyorken ve biz düşmanı (zorluğun marifeliğini) biliyorken ve kolaylıklar bizim heybemizde ve sayısız iken neden bu özgüvensizlik?

1. 101/Karia, 1-3
2. 74/Müddessir, 18-20
3. 102/Tekasür, 3-4
4. 78/Nebe, 4-5

5. *Allah subhanehu ve teâlâ, Mürselat Suresi'ndeki bu ayetlerin bağlamında kıyamet gününün dehşetine dikkat çekerek, suçluların hesap vermekten kaçamayacaklarından haber verirken, Rahman Suresi'nde de vermiş olduğu nimetlerin bir kısmını sayıp bu nimetin karşısında insanoğlunun daima şükür içerisinde olmasını hatırlatmaktadır.*

3. مع (Birliktelik) Edatının Kullanımı

Ayette dikkat çeken lugavi inceliklerden bir tanesi de مع (maa/birliktelik) edatının kullanılmasıdır. Allah *subhanehu ve teâlâ* ayette hikmeti gereği بعد (ba'de) gibi sonralığı ifade eden bir edat kullanmamış aksine birlikteliği ifade eden bir edatı kullanmıştır.

Ayetlerdeki bu ve daha bir çok incelik, denizin derinliklerindeki incilerden bir kaç tanesi gibidir.

İbni Kayyım *rahimehullah* ayetin açıklamasında şunları ifade demiştir: *"Ayette zorluk sözcüğü her ne kadar iki defa tekrar edilmiş olsa da, marife (belirli) bir sözcük olarak tekrarlandığı için tek bir zorluk anlamına gelir. Oysa kolaylık sözcüğü nekire (belirsiz) olarak tekrarlandığı için iki kolaylık anlamına gelir. Dolayısıyla zorluk, iki kolaylıkla kuşatılmıştır. Bu kolaylıklardan biri zorluktan önce diğeri zorluktan sonradır. Bu nedenle, zorluk hiçbir zaman iki kolaylığa galip gelmez."* [6]

Bu iki ayetteki tekrarlama üslubu -geçtiğimiz yazılarda da belirttiğimiz üzere- Rasûlullah'ın *sallallahu aleyhi ve sellem* yaşamış olduğu zorlukların boyutunu gösterir nitelikte. Allah, ona önem verdiğini, himaye ettiğini, onun için kolaylıkların olacağını, sıkıntıların tarifi imkansız kolaylıklarla aşılacağını haber edip, güzel günlerle müjdeliyor.

Bir kardeşimiz bir sıkıntı içerisine girdiğinde onu farklı cümlelerle, farklı farklı yerlerden teskin ederiz ve bir nevi manevi bir terapi uygularız ya, işte Allah da şirk toplumunun içinde mengene içinde kalmış ve davet görevini icra etmeye çalışan Rasûlü'nü özelde buradaki tekid üslubu ile müjdelerken genelde Duha ve Şerh suresi ile teskin ediyor.

Gördüğün sıkıntılar, çektiğin eziyetler ve davetin ağırlığı elbette olacak. Fakat bu tek bir zorluğun yanında, bu zorluğun üstesinden gelmeni sağlayacak sayısız kolaylıklar olacaktır. Davetin her merhalesinde bir zorluk seni beklerken, Rabbinin o zorluğun peşine kolaylıkları gönderdiğini asla unutma!

Vahyin zorluğunu Hatice gibi bir eş ile, insanların yalanlamasının sıkıntısını Ebu Bekir gibi bir arkadaş ile üstesinden gelmeni sağlayan yine O'dur. Mekke'nin ileri gelenleri Muhammedu'l Emin dedikleri halde seni yurdundan çıkarmaya zorladıklarında, Allah sana canları, malları ve yurtları ile beraber seni savunan ashabı peşi sıra getirdi...

Zorluğu gönderen O ise, kolaylığı da peşine bağlayan yine O'dur...

Seleften birinin dediği gibi *'Zorluk asla iki kolaylığa galip gelmez.'*

Nebi'de *sallallahu aleyhi ve sellem* *"Şüphesiz kurtuluş sıkıntıyla beraberdir. Zafer sabır ile beraberdir. Zorlukla beraber de kolaylık vardır."* [7] diye buyurmadı mı?

Allah *subhanehu ve teâlâ:* *"Sizden önceki toplumların başına gelenler sizin başınıza gelmeden cennete gireceğinizi mi sandınız? Onların başına çeşitli yoksulluklar ve musibetler geldi. Öylesine sarsıldılar ki (sonunda) Rasûl ve onunla beraber olan müminler 'Allah'ın yardımı ne zaman?' dediler. Dikkat edin! Şüphesiz ki, Allah'ın yardımı yakındır."* [8]

"Artık elçiler ümitlerini kesip, yalanlandıklarını sandıklarında, yardımımız onlara gelmiş ve dilediklerimiz kurtarılmıştı. Ancak azabımız suçlu günahkarlardan geri çevrilmeyecektir." [9] *buyurmadı mı?*

İslam davetinin sancağını avuçlayanlara, hatta kolları koptuğunda bedeni ile sancağı taşıyanlara Allah yardım ettiği halde nedir bu ümitsizlik? Zorluktan, darlıktan, tağutların ve küresel tuğyanın tasallutundan ve şeytanların günbegün güçlenmesinden ve ordularını techiz etmesinden dolayı seni ürküten nedir?

Düşman belli bir cihetten eni boyu çapı belli bir halde geliyorken ve biz düşmanı (zorluğun marifeliğini) biliyorken ve kolaylıklar bizim heybemizde ve sayısız iken neden bu özgüvensizlik?

"Şüphesiz şeytanın hilesi zayıftır." [10] diye buyrulduğu halde onun ve dostlarının hilesinden ne diye korkalım kardeşim?

Türlü imtihanlarla karşılaşacağımızı söyleyen de vahdaniyetine şahitlik ettiğimiz Allah, bu imtihanlarla beraber çıkışın olacağını ve sevineceğimizi söyleyen de yine En-Nasır, El-Fettah olan Allah...

6. *Bedâiu'l Fevâid, 2/155*

7. *Tirmizi*
8. *2/Bakara, 214*
9. *12/Yusuf, 110*
10. *4/Nisa, 76*

Zorlukları aşmak, zorluklarla yüzleşmekten kaçmakla gerçekleşmez. Bilakis zorlukları aşmak, inandığın değerler, ilkeler ve menhecin üzerinde sabır ve sebat ederek gerçekleşir.
Allah bizi başarıp başarmadığımızdan dolayı hesaba çekmeyecek, zor zamanlarda zorluklara karşı ortaya koyduğun amelimizle hesaba çekecektir. Unutma ki karanlığın en koyulaştığı zaman fecrin doğuşu yakındır.

Sayısız zorluk seni karşılasa da bu aslında tek bir zorluktur. Eni boyu çapı çevresi belli olan ve bize gösterilen zorluktur. Ama kolaylıklar tarifi zor bir şekilde fazladır. Her taraftan esen kolaylıklar bizi bekler.

Bu dinin tabiatında kolaylık olmadığını Cibril ilk geldiği an Rasûl'ü sıkarak *"Oku!"* diyerek göstermedi mi? Varaka b. Nevfel bu daveti ilk duyduğu anda *"Seni yurdundan çıkaracakları gün keşke seninle birlikte olsaydım.", "Senin getirdiğini kim getirmişse mutlaka ona düşmanlık gösterilmiştir."* cümlelerini sarfederek bu davetin zorluklarla ve musibetlerle karşılaşacağını Rasûl'e nasihat etmedi mi?

Bugün de durum farklı mı kardeşim? İslam davetini zorluklarla engelleyecekler... Zuhrufu'l kavl/süslü yaldızlı sözlerle kendi davetlerini allayıp pullayacak, davetin sesini kısmak için her türlü fenalığı, düzenbazlığı ve hokkabazlığı sergileyecekler. Fakat bedenlerimizde canlarımızı taşıdığımız müddetçe, hokkamızda mürekkebimiz bitmedikçe, eşlerimiz ümmetin evlatlarını doğurdukları müddetçe davetimizi her tarafa taşıyacağız. Onların demokrasi havariliği yapan ve şirke kan pompalayan mabetlerinden uzak ibadetgâhlarımızda, kıblegâhlarımızda ve Daru'l Erkamlarımızda zorluklara göğüs germe çabalarımızı ortaya koyacağız.

Şunu unutma kardeşim!

Zorlukları aşmak, zorluklarla yüzleşmekten kaçmakla gerçekleşmez. Bilakis zorlukları aşmak, inandığın değerler, ilkeler ve menhecin üzerinde sabır ve sebat ederek gerçekleşir.

Allah bizi başarıp başarmadığımızdan dolayı hesaba çekmeyecek, zor zamanlarda zorluklara karşı ortaya koyduğun amelimizle hesaba çekecektir. Unutma ki karanlığın en koyulaştığı zaman fecrin doğuşu yakındır. Ve haddini aşan ve arşı titreten zulümler, ilahi yardımın onun hemen peşinde olduğunun habercisidir!

"Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun" duamız ile...

Kıssadan Hisse

Aman Kaybetmeyin

Bir zamanlar su, ateş ve ahlâk birlikte seyahate çıkmaya karar verirler. Aralarında da eğer birbirlerini kaybederlerse nerede bulacaklarını konuşmuşlar.

Ateş, *'Beni kaybederseniz, nerede bir duman görürseniz oraya gelin; beni orada bulursunuz.'* demiş.

Su, *'Beni kaybederseniz, nerede bir şırıltı duyarsanız beni orada bulursunuz.'* demiş.

Ahlak da, *'Aman beni kaybetmeyin! Bir kere kaybederseniz bir daha beni zor bulursunuz.'* demiş.

Akabe biatları güvenlik tedbirlerinin en üst düzeyde alındığı bir ortamda gerçekleştirilmiştir. Yetmiş küsür müslüman kalabalık bir kafilenin içerisinde Mekke'ye gelmiş, yine o kafileye hissetirmeden Peygamber ile görüşüp biat etmişlerdir.

İkinci Akabe Biatı

Enes YELGÜN
enesyelgun@tevhiddergisi.net

Hamd âlemlerin Rabbi olan Allah'a, salât ve selam O'nun Rasûlü'ne olsun.

Allah Rasûlü'nün Akabe'de Evs ve Hazrec kabileleri ile yaptığı ikinci biat ile ilgili birçok rivayet vardır. Bu yazımızda da o rivayetlerden birini tahlil etmeye çalışacağız.

Müslümanlar, Rasûlullah'a *sallallahu aleyhi ve sellem* biat için toplandıkları zaman, Abbas b. Ubade b. Nadle el-Ensari şöyle dedi:

"Ey Hazrec topluluğu! Bu adamla hangi şey üzerine biat ettiğinizin farkında mısınız?

Dediler ki:

Evet.

Dedi ki:

— Siz ona, insanların kırmızısı ve siyahıyla harp etmek üzerine beyatlaşıyorsunuz. Eğer mallarınıza bir musibet gelmesiyle eksikliklerini ve eşrafınızın helak olduğunu gördüğünüzde onu kendi başına yardımsız bırakmayı düşü-

nüyorsanız bunu şimdiden yapınız. Vallahi eğer böyle bir şey yaparsanız bu dünya ve ahiretin ziyanıdır. Eğer onun davet ettiği şeyde malların eksilmesi ve eşrafın öldürülmesine rağmen ona vefa gösterecekseniz onu kabul ediniz. Vallahi bu, dünya ve ahiretin hayrıdır.

Dediler ki:

— Biz o'nu malların musibete duçar olmasına ve eşrafın öldürülmesine rağmen tutarız. Ya Rasûlallah! Eğer biz buna vefa gösterirsek bizim için ne vardır?

Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem dedi ki:

— Cennet...

Dediler ki:

— Elini ver.

O da elini verdi. Onunla beyatlaştılar.

Asım b. Ömer b. Katade şöyle dedi:

— Vallahi bunu Abbas, Rasûlullah'a verilen antlaşmayı pekiştirmek için söyledi." [1]

Sahabelerin bu söyleminden, atacakları adımın karşılığında kendilerini neyin beklediğine dair bilinçlerinin oldukça yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Henüz davet Arapların birkaç koluna hitap ederken Abbas *radıyallahu anh 'insanların kırmızısı ve siyahı'* diyerek neredeyse tüm milletlerin bu daveti duyacağını ve tepki göstereceğini haber vermiştir.

Sahabelerin biatlarında sadık olmalarının birçok sebebi vardır. İşte sebeplerden birisi de daha işin başlangıcında iken varolan bu bilinçtir. Kişi atacağı adımların sonuçlarını, çeşitli yollardan elde ettiği malumatlar ile tespit edip karşılacağı şeylerin boyutlarını önceden kestirmelidir. Çünkü hangi musibet olursa olsun onu ağırlaştıran şey önceden zihni hazırlık yapılmamasıdır.

Bugün maalesef yapılan biatların bir çoğunun sonu düşünülmeden, bir heyecanla yapıldığını ve hakkının verilemediğini görmekteyiz. Biatın taraflarına düşen, birbirlerine karşılıklı olarak bu minvalde hatırlatma yapmalarıdır.

Peygamber'in *sallallahu aleyhi ve sellem* verdiği kısacık *'cennet'* cevabına sahabelerin tereddüt göstermeksizin ellerini uzatmaları, o zamanın insanlarının Allah katındaki derecelerinin niye bu kadar yüksek olduğunu bize açıklayan en önemli göstergelerdendir. Bir insan tüm benliği ile ahirete, hesaba çekileceğine, sonucunda cennete veya cehenneme gideceğine inanmalı ki gözü kapalı böyle bir karar alabilsin ve ölüme atlayabilsin. Ahiret gününe hakkıyla iman etmeyen ya da imanı zayıf olan kimse ise yapacağı amellerin sonucunda kendisi gibi beşer olanların memnuniyetini önceler. Başkaları memnun ise, onu övüyorlar ise mutludur. Aksi halde işlerinde isteksiz, değişik nedenler ile amelden uzaklaşmaya çalışan bir portre çizer.

Sahabenin ahirete imanını güçlendiren şey özellikle Mekke döneminde inen ve hesap gününe vurgu yapan sureler, ayetlerdir. Bunların tilavet edileceği zaman olarak tavsiye edilen vakit ise gecedir. Çünkü yakine ulaşmak için düz bir okuma değil, okumanın hakkını vermeye engel olacak tüm unsurlardan izale olunmuş bir vakit ve mekânda yapılan okuma gereklidir. Sahabenin ulaştığı bu mertebeye erişmenin yollarından birisi de işte burada saklıdır.

Yıllardır kalbini masiyetler ile katılaştırmış ve gafleti nedeniyle kendisine çeki düzen vermeyi düşünmemiş olan bizler, sahabelerin bilincine ulaşmak için atacağımız adımlardan hemen bir karşılık beklememeliyiz. İlk zamanlarda ölüm döşeğindeki kalbimizi hafifçe kıpırdatmak dahi büyük bir başarıdır. Asıl başarı ise bu çabamızı düşe kalka da olsa sürdürmek, şeytanın vesveselerine yenik düşüp yarı yolda eski halimize geri dönmemektir. Rabbimizin lütfu ve keremi o kadar sonsuzdur ki bu yoldaki küçücük çabamıza dahi sanki hedefe ulaşmışız gibi mükafat vereceğini ümit edebiliriz.

Akabe biatları güvenlik tedbirlerinin en üst düzeyde alındığı bir ortamda gerçekleştirilmiştir. Yetmiş küsür Müslüman kalabalık bir kafilenin içerisinde Mekke'ye gelmiş, yine o kafileye hissetirmeden Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* ile görüşüp biat etmişlerdir. Şeytanın nidası neticesinde Mekkeliler kalplerine böyle bir şüphe düşünce biat gecesinin sabahında meseleyi sorgulamak için Medinelilerin kafilesine geldiler. Ancak kafilenin başkanı Abdullah bin Ubey bin Selul onlara şöyle cevap verdi:

1. *Siyeri İbn-i Hişam*

"Vallahi! Bu çok büyük bir iştir. Benim kavmim bunun gibi bir şeyi bana danışmadan yapmaz. Ben böyle bir şeyin olduğunu bilmiyorum." [2]

Gerçekten de ne onun ne de diğer müşriklerin biattan haberleri vardı. Ancak şeytan boş durmadı, bağırarak müşriklere haber vermek istedi. Bu hadise siyer kitaplarında şu şekilde geçmektedir:

"Rasûlullah'a biat ettiğimiz zaman şeytan Akabe'nin başından, şimdiye kadar işittiğimiz seslerden çok daha yüksek bir sesle:

— Ey ehli Cebacib! (Cebacib: Evler demektir.) Sabiilerin de beraberinde olduğu bu çok kınanan kişi hakkında bir bilginiz yok mudur? Sizinle harp etmek üzere toplanmışlardır." diye bağırdı.

Bunun üzerine Rasûlullah şöyle dedi:

— Bu, Ezebül- Akabe'dir. (Şeytanın bir ismidir.) Ezyeb'in oğludur. İşitmiyor musun ey Allah düşmanı? Şimdi gelip hesabını görürüm.

Rasûlullah dedi ki:

— Şimdi dağılıp eşyalarınızın yanına gidiniz.

Bunun üzerine Abbas b. Ubade b. Nadla ona dedi ki:

— Seni hak ile gönderen Allah'a yemin ederim ki eğer dilersen yarın Mina halkının etrafını kılıçlarımızla doldururuz.

Rasûlullah:

— Bununla henüz emrolunmadık. Yolculuk eşyalarınızın yanına dönünüz, dedi.

Biz de yataklarımıza döndük ve öylece sabaha kadar uyuduk." [3]

Adem'den *aleyhisselam* beri şeytan kendi üzerine düşen sorumluluğun(!) hakkını vermektedir. Bazen insanların eli ile bazen de cinni tebası ile Müslümanlara saldırmakta, onları engellemek için uğraşmaktadır. Kendi tebasını yeterli görmediğinde ise bizzat sahneye çıkmaktadır. İnsanların derin uykuda olduğu o gece de şeytan uyumamakta idi.

Şeytan ilk gün nasıl bir azme sahipse bugün de çalışma temposundan bir şeyi eksiltmiş değildir. Hakkın insanlara ulaşmasının vesileleri arttıkça şeytanın ayak kaydırma yolları da çoğalmaktadır. Nerede hayırlı bir amele niyet eden bir topluluk görse çığlıklar atarak ortalığı ayağa kaldırmakta, gaflet içinde olan takipçilerini harekete geçirmek için var gücüyle uğraşmaktadır.

Sahabenin ahirete imanını güçlendiren şey özellikle Mekke döneminde inen ve hesap gününe vurgu yapan sureler, ayetlerdir. Bunların tilavet edileceği zaman olarak tavsiye edilen vakit ise gecedir. Çünkü yakine ulaşmak için düz bir okuma değil, okumanın hakkını vermeye engel olacak tüm unsurlardan izale olunmuş bir vakit ve mekânda yapılan okuma gereklidir.

Peki her taraftan kulakları sağır edercesine gelen bu çığlıklara karşı Müslüman ne yapmalı? Çözüm yine Allah Rasûlü'nde *sallallahu aleyhi ve sellem* ve ashabındadır:

"Bu, Ezebü'l- Akabe'dir. (Şeytanın bir ismidir.) Ezyeb'in oğludur. İşitmiyor musun ey Allah düşmanı? Şimdi gelip hesabını görürüm."

Seni hak ile gönderen Allah'a yemin ederim ki eğer dilersen yarın Mina halkının etrafını kılıçlarımızla doldururuz."

Herhangi bir korku yok. Endişe izi hiç yok. Hatta daha da bir bilenme, inandıkları üzerinde sebat isteğinde artma var.

2. Siyeri İbn-i Hişam
3. Siyeri İbn-i Hişam

İşte yol budur! Şeytan ve takipçileri seslerini yükselttikçe biz daha çok çalışacağız. Onların gürültüleri fazlalaştıkça hakkı daha güçlü bir şekilde haykıracağız.

Akabe biatında bulunan sahabeler geri adım atmak bir yana, gerekirse savaşabileceklerini dahi belirtiyorlar. Ancak Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* daha savaşmakla emrolunmadığını hatırlatıp bu isteği geri çeviriyor.

Allah Rasûlü'nün *sallallahu aleyhi ve sellem* buradaki tavrı, tebasının istekleri karşısında gelgitler yaşayan tüm liderler için çok önemli bir ders barındırmaktadır. İnsanoğlu telkine açıktır. Dolayısıyla emir tebasından, teba da emirden etkilenebilir. Konumuzla alakalı kısım ise liderin tebadan etkilenmesidir. Yönetici ilkeler ışığında hareket eder. Anlık, heyecan dolu istekler tebanın genelini sarmış olsa da lider yine de menhecden sapmamalıdır. Çünkü duygusal dalgalanmalar geçicidir. Ancak menheci kaideler asıldır.

Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* motivasyonun zirvesinin yaşandığı bu anda, topluluğun isteğini kendilerine eziyet eden bir kavme intikam amaçlı olarak kullanabilirdi. Ancak o *sallallahu aleyhi ve sellem* buna tenezzül etmedi. Allah'ın emirlerinin gösterdiği doğrultuda hareket etti ve bu durumu onlara hatırlattı.

Çok küçük meselelerden dolayı yıllarca sürecek savaşlara girişen bir topluluk olarak Evs ve Hazrec de, açık savaş ilanına rağmen nefislerini tezkiye ettiler, öfkelerini bastırıp sabrı kuşandılar ve Peygamber'e *sallallahu aleyhi ve sellem* biatlarının sınandığı ilk imtihanlarının hakkını verdiler.

Biat sonrasında Kureyş her ne kadar kafilenin liderine sorup böyle bir hadisenin gerçekleşmediğini duysa da bu cevap onların içlerini rahatlatmamıştı. Sonunda biatın gerçekleştiğine dair kanaatleri kesinleşti. Ancak kafile yola çıkmıştı. Bu sefer onların peşinden gidip biat edenlerden bazılarını bulmaya çalıştılar. Ve Sad bin Ubade'yi *radıyallahu anh* yakaladılar. Sad *radıyallahu anh* başından geçen olayı şöyle anlatıyor:

"Ben onların elinde idim. Bana Kureyş'ten bir topluluk göründü. İçlerinde güzel yüzlü beyaz renkli uzun boylu tatlı bir adam vardı. İçimden dedim ki, eğer bu cemaatin içinde hayırlı birisi varsa o da bu adamdır. Fakat o yaklaştığı zaman elini kaldırdı ve bana şiddetli bir tokat attı. İçimden dedim ki hayır, vallahi bundan sonra artık onlarda hiç hayır yoktur. Ben onların elinde idim. Beni çekip sürüklediler. Orada olan bir adam bana acıdı.

— *Yazık sana seninle Kureyşli bir adam arasında antlaşma ve ahit yok mudur?* dedi.

Dedim ki:

— *Evet vardır. Cübeyr b. Mutim b. Adiyy'e ticaret kefaletim vardır. Memleketimde onları zulmetmek isteyenlerden korurdum. Bir de Haris b. Harb'a da ticari himaye akdim vardır.*

O dedi ki:

— *Yazık sana o iki adamın ismini söyle ve seninle onlar arasındaki antlaşmayı anlat.*

Ben de durumu Kureyşlilere anlattım. O adam onlara gitti ve onları mescidde Kâbe'nin yanında buldu ve dedi ki:

— *Hazrec'den bir adam vadide şimdi dövülüyor, sizi çağırıyor. Onunla sizin aranızda himaye ahdi olduğunu söylüyor.*

Onlar:

— *O kimdir?* dediler. O:

— *Sad b. Ubade'dir.* dedi.

Onlar:

— *Doğru vallahi, o bize ticaret himayesi ahdini verir ve memleketinde zulme uğramaktan bizi korurdu.* dediler.

Sad'i onların ellerinden kurtardılar, o da oradan gitti." [4]

Sad bin Ubade'nin *radıyallahu anh* durumuna iki ihtimalden birisi nedeniyle Müslümanlar tarafından müdahale edilmemiş olabilir. Ya Müslümanların Sad'dan *radıyallahu anh* haberleri yoktu. Ya da haberleri olmasına rağmen bir hikmete binaen bu olaya karışmadılar. İlk ihtimal oldukça zayıftır. Çünkü Peygamber'in *sallallahu aleyhi ve sellem* daha davetinin ilk başlarında oturttuğu düzen, gelişmelerden anlık olarak haberinin olmasını sağlıyordu. Sahabe de olağanüstü herşeyi Peygamber'e *sallallahu aleyhi ve sellem* iletmenin gerekliliğinin farkında idi.

4. *Siyeri İbn-i Hişam*

Tevhid daveti şimdi de zor günler geçirmekte her gün zorlukların derecesinin artacağına dair alametler çoğalmaktadır.
Bizler özellikle Mekke döneminde sıkıntılar karşısında sahabenin tutumlarını iyi tahlil etmeli, fevri çıkışlar yapmamalarının hikmetlerini güzelce anlamalıyız. Böylece kendimizi de davamızı da selamet içerisinde tutarız.

İkinci şık ise daha kuvvetli bir ihtimaldir. Mekke'de gerçekleşen onlarca benzer hadiseye müdahale edilmemesi de bu ihtimali güçlendirmektedir. Bu dönem Allah'ın müminleri sabırla eğittiği bir dönemdir. Zorluklar kaşısında sabrı kuşanıyorlar, kendi duygularını en güzel şekilde terbiye etmeye çalışıyorlardı. Aynı şekilde Müslümanların Sad'ın *radıyallahu anh* olayına müdahil olmamaları İslam Devleti'nin temellerinin atıldığı bu hadisenin ve biata katılanların açığa çıkmaması nedeniyle de olabilir. Çünkü siyer tarihinde bir çok yerde davanın maslahatı ile fertlerin maslahatı çakıştığında davanın tercih edildiğini görmekteyiz.

Tevhid daveti şimdi de zor günler geçirmekte her gün zorlukların derecesinin artacağına dair alametler çoğalmaktadır. Bizler özellikle Mekke döneminde sıkıntılar karşısında sahabenin tutumlarını iyi tahlil etmeli, fevri çıkışlar yapmamalarının hikmetlerini güzelce anlamalıyız. Böylece kendimizi de davamızı da selamet içerisinde tutarız. Nefsimize ağır gelse de Allah'ın en hayırlı nesli eğitim metodunun faydalarını bizim de göreceğimizi sürekli temenni etmeli ve buna inanmalıyız.

Akabe biatlarındaki tüm rivayetleri incelediğimizde dikkatimizi çeken son bir noktayı daha paylaşıp bu bahsimizi tamamlayalım inşaallah.

Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* İslami hareketi yeni bir evreye taşıyacak bu büyük hadise sırasında ashabından sadece bir kaçını haberdar etmiştir. Mesele tümüyle açığa kavuşuncaya kadarki bu gizliliğin sebebi Allah Rasûlü'nün ashabına güvenmemesi değil tedbirdir. Maalesef günümüzde İslami sahada mücadele eden fertler bu gerçekten habersiz bir şekilde her meseleden liderin tebayı da bilgilendirmesi gerektiğine inanmakta. Daha da ileri gidenler her mevzunun tüm fertler ile istişare edilmesi gerektiğini söylemektedirler. Bu anlayışın sünnette bir karşılığı olmadığını Akabe biatları ile bir kez daha görmüş olduk.

Davamızın sonu, âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamddır.

İktibas

Cennet Özlem Duymaktadır[1]

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurur:

"Şüphesiz ki cennet şu üç kişiye özlem duymaktadır: Ali, Ammar ve Selman."

Allah yolunda harcadığın paraları gözünde çok büyüttüğün, çarşıya gittiğinde ise umursamayacak kadar az gördüğün sürece,

Allah'a itaatle geçirdiğin saatleri sıkıcı ve uzun; bir futbol maçında iken veya bir film izlediğinde ise ne kadar çabuk geçtiğine inandığın sürece,

Bir maçın uzamasına sevindiğin, hutbe biraz fazla uzadığında ise sıkıldığın sürece,

Bir maçı veya her hangi bir programı izleyebilmek için ön tarafta yer alma adına sıkışmayı kabul ettiğin, namazda ise en arka safta durmak için çabaladığın sürece,

Sen cennete henüz özlem duymuyorsun demektir!!!

Kardeşim!

O'nun cennetini arzulayabilmek için vaktinden ne kadarını ayırdın?

Gündüz iş-aş derdi, gece uyku telaşı...

Zayıf kalbin günlerin ve yılların derdi ile ucuzluk, pahalılık telaşıyla, çoluk-çocuk sıkıntısıyla ve yaz gelmeden yaz, kış gelmeden kış endişesi ile meşgul olmaktadır. Acaba kalbinin dertlerinden ahiret için ne bıraktın?

Kız yetiştirdin, erkek evlat everdin.

Peki, yolculuk günü için ne hazırladın?

Ne yaptın?

Ne ile hazırlandın?

Belkıs'ın tahtı gitti...

Züleyha'nın güzelliği yok oldu...

Karun'un mülkü yere battı...

Geriye Musab'ın zühdü, Ömer'in adli ve Ebu Bekir'in takvası kaldı.

Buluşmak cennette güzeldir.

Orada görüşmek dileği ile...

---

1. *Halid Ebu Şadi, Hibbi Ya Rihe'l İman/Es Ey İman Rüzgarı isimli eserin çevirisinden alıntı yapılmıştır.*

Nimete Karşı Nankörlük Halleri: İsraf Etmek ve Cimri Davranmak

Emre ACAR
emreacar@tevhiddergisi.net

Rabbimizin ikramı olan zaman servetinden, eşimize, çocuğumuza, Müslümanlara, en önemlisi davamıza zaman ayırmıyorsak, sürekli meşgul ve yoğunluğu mazeret sunuyorsak, zaman nimetinde cimrilik ediyoruz demektir.

Adil olan, insanlara mutedil olmayı emreden Allah'a hamd olsun. Nimetlere ölçülü davranan, saçıp-savuranları uyaran, cimrilikten Allah'a sığınan Rasûle salât ve selam olsun.

Değerli Kardeşim!

Nimete karşı nankörlük hallerinden *'Haset etmek'* konusunu geçen ay kaleme alıp izah etmiştik. Hatırlayacağımız üzere haset, kardeşimizde olan nimetin yok olmasını isteyip, nimetin sadece kendimizde olmasını arzulamaktır. Bu da nimete karşı yapılan nankörlüktür.

Müslüman, kardeşindeki nimete haset etmez. Bilakis nimetin hem kendisinde hem de kardeşinde olmasını arzulayarak gıpta eder. Bu güzel ahlak için, mülk sahibinin Allah olduğuna ve lütfundan dilediğine verdiğine yakinen inanması gerekir.

Değerli Kardeşim!

Bir önceki yazımıza atıfta bulunduktan sonra bu ay konumuz olan israf ve cimriliğe Rabbimin izin verdiği ve öğrettiği kadar açıklamaya çalışalım.

Sahabi, Peygamber'e *sallallahu aleyhi ve sellem: "Ey Allah'ın Rasûlü! Ümmetin için korktuğun/tedirgin olduğun bir durum var mıdır?'* diye sordu. Peygamber: *'Ümmetim için, dünya nimetlerinin kapısının açılıp, dünyanın fitnesine kapılmalarından korkuyorum."* diye cevap vermiştir.

Evet kardeşim! Allah Rasûlü'nün bizim hakkımızdaki tedirginliğini okumuş oldun. Şimdi bu hadisi kendi hayatımızla muhasebe edelim. İçinde yaşadığımız şu dönemde nimetin kapıları açılmış mıdır? Bizim bu nimetlere bakışımız nasıldır? Fitne içinde miyiz yoksa şükür halinde miyiz? Satırlar arasında bu soruların cevabını arayalım...

Allah *subhanehu ve teâlâ* içinde yaşadığımız şu dönemde insana, nimetin bütün kapılarını açmış, ikramını enginleştirmiştir. Yiyecekte, içecekte, giyecekte, seyahatte, meskende, sanayide, teknolojide, bilimde vb. daha saymakla bitiremeyeceğimiz her alanda refah ve bolluk dönemini yaşıyoruz.

Böyle bir dönemde yaşayan Müslüman tedirgin olmalıdır. Tabi ki bu tedirginliği dünya nimetlerini elde etmek, mülkü fazlalaştırmak, istikbalde rahat yaşam için kariyer ve ünvanı çoğaltmak üzere olmamalıdır.

Bilakis Müslümanın tedirginliği, dünya nimetlerinin fitnesine kapılma, bu nimetlerin şükrünü hakkı ile yerine getirememe, zamanı bütünüyle dünyaya harcayıp Allah'ı unutmak korkusundan kaynaklanmalıdır. Rasûlullah bizler için böyle bir korkuya girmişse demek ki bu nokta, çok tehlikeli sonuçlar doğurmaktadır.

Değerli Kardeşim!

Allah *subhanehu ve teâlâ* sahip olduğumuz nimetleri yararlanmamız için yaratmıştır. Ancak, dünyanın fitnesine kapılmamak için bir ölçü koymuştur. Bu ölçü; nimete karşı israf ve cimrilik ile muamele etmemektir. İkisi ortasında orta bir yol tutup ihtiyaç olanı alıp, ihtiyaç fazlasını da Allah için ihtiyaç sahiplerine vermektir.

"(O kullar ki) Harcadıklarında ne israf ne de cimrilik ederler. İkisi ortasında bir yol tutarlar." [1]

Zikrettiğimiz bu ayet-i kerime toplu yaşamda, insan ilişkilerinde bizlere çok önemli bir ahlâkı öğretmektedir. Yemede, içmede, harcamada, eğlenmede vb. hayatın her alanında mutedil/orta yollu olmak, yeryüzünde adaleti tesis ettiği, refah ortamını meydana getirdiği gibi zulmü ve sefaleti de hayattan kaldıracaktır.

Şu an dünyadaki adaletsizliğe bir bakalım! Dünyada bir kısım insan, yemede haddi aşıp israf ederek obezite hastalığına yakalanmış ve bu hastalıktan dolayı ölmektedir. Dünyada bir kısım insan da açlık ve yoksulluktan ölmektedir. Hakeza dünyada bir kısım insan, ekranlarda servetini reklam etmeyi bitiremezken bir kısım insan da oturacak ev, giyecek elbise bulamayıp dilenmekte, köle olarak sömürülmüş hayatına devam etmektedir.

Allah *subhanehu ve teâlâ* dünyada herkese yetecek kadar nimet var etmişken, neden insanlar açlıktan ölüyor? Her şeyde gelişmişlik ve genişlik dönemini yaşarken neden insanlar sokaklarda yatıp-kalkıp, çöpte bulduğu çürümüş-kokmuş lokma ile hayat sürmekteler? Neden bu insanlar mal-mülk sahibi değiller de hep muhtaç haldeler?

Çünkü devletler ve insanlar, nimetleri ölçülü olarak tüketmiyorlar. Nefsinin aç gözlülüğünü mutmain etmek için elindeki imkânları saçıp-savururken yoksulun, fakirin ihtiyacını karşılamaya gelince cimrilik edip elleri bağlanıyor, rahatsızlık duyuyor, küçümsüyor ve görmemezlikten geliyor.

"Allah'ın size rızık olarak verdiklerinden hayra sarf ediniz denildiğinde kafirler müminlere dediler ki: 'Allah'ın dilediği takdirde doyuracağı kimseleri biz mi doyuracağız? Siz gerçekten apaçık bir sapıklık içindesiniz.' " [2]

Evet, insanoğlu ne kadar da nankördür. *'Sana rızkı veren kimdir? Seni zengin, servet sahibi yapan*

1. 25/Furkan, 67
2. 36/Yasin, 47

Müslümanın tedirginliği, dünya nimetlerinin fitnesine kapılma, bu nimetlerin şükrünü hakkı ile yerine getirememe, zamanı bütünüyle dünyaya harcayıp Allah'ı unutmak korkusundan kaynaklanmalıdır.
Rasûlullah bizler için böyle bir korkuya girmişse demek ki bu nokta, çok tehlikeli sonuçlar doğurmaktadır.

kimdir? Seni, el açıp dilenmekten, yoksul olmaktan koruyan kimdir? Sana karşı böyle cömert davranan, hiçbir şeyi kısıtlamayan, her nimeti ayağına gönderen, cimrilik etmeyen kimdir?' diye sorsan *'Allah'tır'* diyecektir.

Peki, Ey İnsan! Allah'ın bu cömertliği karşısında senin ellerin neden cimri kesilmiştir? Allah *subhanehu ve teâlâ* seni fakirlikten kurtarmışken, senin fakirlere karşı merhametsizliği, onlara karşı duyarsızlığın nedendir? Evinde bir sene yetecek kadar erzak, bir orduyu giydirecek kadar elbise varken, aç ve açıkta olan insanlara karşı cimriliğin, kendine ise yaptığın bu israf nedendir?

Evet, evet. Bu soruları kalbimize nakşedinceye kadar soralım. Ve cevabını Rabbimizden dinleyelim:

"Bir de akrabaya, yoksula, yolcuya hakkını ver (cimrilik etme). Gereksiz yere de saçıp-savurma. Zira böylesine yapanlar şeytanların dostlarıdırlar. Şeytan ise Rabbine karşı çok nankördür." [3]

Değerli Kardeşim!

Bu ayet, yukarıdaki sorularımızın cevabını en güzel şekliyle vermiştir. İnsan, şeytanın amelini işleyip onu dost edindiği zaman nimete şükredemez, nimeti paylaşamaz. Dostu şükürsüz olanın kendisi de şükürsüzdür. Nimeti israf etmek veya nimette cimri davranmak nimete karşı nankörlüktür, şükürsüzlüktür. Çünkü israf eden de, cimrilik eden de elindeki nimetin farkında değildir. Elindeki nimetin hakkını bilmemektedir. Bu nimeti kimin verdiğini ve nerede, nasıl kullanmayı emrettiğinin gafleti içindedir. Şeytan onlara içinde bulundukları bu kötü hali süslü göstermiştir. Nimeti başkaları ile paylaşmayı enayilik, kendi nefsi için saçıp-savurmayı ise üstünlük olarak lanse etmiştir.

Peki, Rabbimiz bu durumu nasıl değerlendiriyor, naslar ışığında şimdi onu izah etmeye çalışalım:

"Ey Âdemoğulları! Her secde edişinizde güzel elbislerinizi giyiniz. Yeyiniz, içiniz fakat israf etmeyiniz. Çünkü Allah israf edenleri sevmez." [4]

"Çardaklı ve çardaksız (üzüm) bahçeleri, ürünleri çeşit çeşit hurmaları, ekinleri birbirine benzer ve benzemez biçimde zeytin ve narları yaratan O'dur. Her biri meyve verdiği zaman meyvesinden yiyin. Devşirilip toplandığı günde hakkını (zekât ve sadakasını) verin. Fakat israf etmeyin. Çünkü Allah israf edenleri sevmez." [5]

"Kim nefsinin cimriliğinden korunursa, işte onlar umduklarına erenlerdir." [6]

"Allah'ın kendilerine lütfundan verdiği nimetlere karşı cimrilik edenler bunun kendileri için hayırlı olduğunu sanmasınlar. Hayır! O kendileri için şerdir. Cimrilik ettikleri şey, kıyamet gününde boyunlarına dolanacaktır. Göklerin ve yerin mirası Allah'a aittir. Allah yaptıklarınızdan haberdardır." [7]

3. 17/İsra, 26-27
4. 7/Araf, 31
5. 6/En'am, 141
6. 59/Haşr, 9
7. 3/Al-i İmran, 180

"İman ile cimrilik bir kulun kalbinde ebediyyen toplanmaz." [8]

Naslardan öğrendiğimiz üzere; Rabbini isim ve sıfatları ile tanıyan, fıtrat üzere olan bir kul bilir ki, Allah müsrifleri sevmez, israf ve cimrilik şeytanın amellerindendir, iman ile bağdaşmaz ve ateşe sürükler. Şeytanın süslü gösterdiği, kandırdığı israf ve cimrilik ahlakından uzaklaşır ve Kur'an'ın ayetleri ile nefsini tezkiye eder.

Değerli Kardeşim!

Şimdi cimrilik ve israfın tanımlarını yapıp hayatımızdan bazı örnekler vermeye çalışalım:

Cimrilik; eldeki imkânı ve nimeti nefsi dışında başkasına vermemektir. Bu tanımıyla, hasede yakındır. Ayrıldıkları nokta, cimri olan, başkasının elindekine göz dikmemektedir.

İsraf ise; elindeki nimette haddini aşıp mal ve imkanları gereksiz ve meşru olmayan amaçlar için saçıp-savurmaktır.

Bu iki ahlâka örnek verelim:

1. Vakit/zaman, Allah'ın *subhanehu ve teâlâ* insanoğluna verdiği en büyük nimetlerdendir. Ancak bu nimete karşı insanoğlu gaflet içindedir ve aldanmıştır.

"İki nimet vardır ki, insanoğlu bu nimetlere karşı nankördür. Birincisi, sıhhat; ikincisi, boş vakittir."

Peki, zaman nimetinde nasıl cimrilik ediyor ve nasıl israf ediyoruz?

Rabbimizin ikramı olan zaman servetinden, eşimize, çocuğumuza, Müslümanlara, en önemlisi davamıza zaman ayırmıyorsak, sürekli meşgul ve yoğunluğu mazeret sunuyorsak, zaman nimetinde cimrilik ediyoruz demektir.

Hakeza Allah'ın *subhanehu ve teâlâ* verdiği zaman nimetini boş işler, boş muhabbetler, gereksiz gündemler veya haram olan amellerle geçiriyorsak zamanımızı israf ediyoruz demektir. Müslüman zamanını vasat üzere değerlendirir. Uyku ve dinlenmeye, gezmeye vakit ayırdığı gibi ibadete de vakit ayırır. Ailesine, davasına vakit ayırdığı gibi rızkını temin etmeye de vakit ayırır. Böylelikle ne cimrilik ne de israf etmiş olur.

2. Para veya altını örnek verelim. Bunlar da, bize Rabbimiz tarafından lütfedilen ikramlardır. Ancak insanların parayı yiyecek ve içecekte, giyecekte, ev eşyasında, teknolojide nasıl harcadıklarına bakılırsa cimri ve israf içinde olup-olmadıkları daha iyi anlaşılır.

Toplumumuzun yemek örfüne baktığımız zaman, günde üç öğün yemek yenir. Her öğün de gözü doyuracak, sofrayı donatacak kadar üç-dört çeşit yemek olur. Her yemekten sonra çay ve çayın yanında tatlı ve kuruyemiş olmalıdır. Uyumadan önce de iki-üç çeşit meyve yenmelidir. Bunların hepsi bir günde tüketilmektedir. Artık bu harcamayı haftaya çarpıp harcanan masrafı sen hesapla.

Bununla birlikte toplumumuzun giyimine gelince, gardrobu açıp şöyle bir göz gezdirdiğimizde sayamayacak kadar birbirine uyumlu kıyafet vardır. Misafirlikte, toplantıda, bayramda, düğünde, gezide, evin içinde ayrı ayrı giyeceği yazlık ve kışlık elbiseleri vardır. Bu elbiselere uyum sağlayan ayakkabılar ise raflarda sıralıdır. Bunların fiyatına gelince özel mağazalardan alındığı için dudak uçuklatacak fahiş fiyaları vardır.

Toplumumuzun evlerine aldıkları ev eşyalarına gelince; evlerin duvarları eşyalardan görülmezken evin o büyük büyük odaları küçülmüş oturacak yer kalmamıştır. Oturma grupları, yemek masası takımları, yatak odası takımları, gümüşlükler, perdeler, halılar, mutfakta seksen iki parça tabak-çanak takımları vb. evin içine eşyalar sıkıştırılmış. Evlenirken bu eşyalara otuz bin lirası geçkin masraf yapmıştır. Eşinin mehri, düğün yemeği vb. şeyleri de dahil ettiğimizde iki kişinin evlenebileceği fiyata ev düzülmüştür.

Teknolojiye gelince, artık küçükten büyüğe herkesin elinde son teknoloji mevcuttur. Herkesin akıllı telefonu, bilgisayarı, tableti, ayrı televizyonu vardır veya olmalıdır. Ve bunlar o senenin trendine göre -çorap değiştirir gibi- modeli yükseltilmelidir. Yani ay sonundaki maaştan teknoloji için birikim yapılmaktadır.

8. *Tirmizi*

Müsrif olan insandan davanın ihtiyaçları için, davet çalışması için, yetimler ve fakirler için para istemeye kalkma ki hemen elleri cimrileşir.

Evet kardeşim! Böyle müsrif olan insandan davanın ihtiyaçları için, davet çalışması için, yetimler ve fakirler için para istemeye kalkma ki hemen elleri cimrileşir. Yukarıda yaptığı masrafın taksitlerini, borçlarını, ev kirasını, elektrik, doğalgaz ödemelerini peş peşe mazeret olarak zikreder. Bu kişiye şu ayetlerden başka ne söyleyebiliriz ki:

"Allah'ın size rızık olarak verdiklerinden hayra sarf ediniz denildiğinde kafirler müminlere dediler ki: 'Allah'ın dilediği takdirde doyuracağı kimseleri biz mi doyuracağız? Siz gerçekten sapıklık içindesiniz.' " [9]

"Bir de akrabaya, yoksula, yolcuya hakkını ver (cimrilik etme). Gereksiz yere de saçıp savurma. Zira böylesine yapanlar şeytanların dostlarıdırlar. Şeytan ise Rabbine karşı çok nankördür." [10]

"Allah'ın kendilerine lütfundan verdiği nimetlere karşı cimrilik edenler, bunun kendileri için hayırlı olduğunu sanmasınlar. Hayır, o kendileri için şerdir. Cimrilik ettikleri şey, kıyamet gününde boyunlarına dolanacaktır. Göklerin ve yerin mirası Allah'a aittir. Allah yaptıklarınızdan haberdardır." [11]

Değerli Kardeşim!

Yazımı sonlandırırken seni Allah'a emanet ediyorum.

Rabbim bizlere vasat üzere bir hayat sürmeyi nasip etsin. Rabbim bizleri cimrilikten ve müsriflikten korusun. Allahumme amin.

Davamızın sonu âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd etmektir.

Emre Acar
Van F Tipi Kapalı Cezaevi

9. 36/Yasin, 47

10. 17/İsra, 26-27

11. 3/Al-i İmran, 180

Evladın İzzeti: Anne Baba Hukukuna Riayet

Kerem ÇAĞLAR
keremcaglar@tevhiddergisi.net

İnsanlar arasındaki münasebetler itibariyle hayattaki en yüksek hukuk her bir evladın, anne ve babasının ilgi, sevgi ve şefkatine mukabil hakları olan itaat, iyilik ve hürmettir.

Allah'ın *subhanehu ve teâlâ* varlık âlemindeki kanunlarında, yani sünnetullah dediğimiz yasalarda herhangi bir değişiklik olmaz. Her bir insan şu dünya hayatına hiçbir şey bilmediği halde gelir. Canlılar içerisinde ilk yılları, başka bir ifadeyle epeyce uzun bir zamanı tam bir zaaf içerisinde geçen yegâne varlık insandır. Onu sevgi ve merhametle bağırlarına basarak koruyup büyütür anne babası. İstisnaî bazı vakalar hariç, yeryüzünde gezinen her insanın buna benzer bir hikayesi vardır.

Korunması, beslenmesi, bakımı ve eğitimi itibariyle canlılar içerisinde en uzun süre himayeye muhtaç olan da insandır yine. Her bir insan ilk yıllardaki zaaflarından sıyrılıp çocukluk evresini de yavaş yavaş geride bırakınca artık kendisi bir baba veya bir anne adayıdır. O zayıf, sevimli, korunmaya ve eğitilmeye muhtaç çocuk büyümüştür.

Hiçbir şekilde kesintiye uğramayan sünnetullah işlemeye devam eder. Dünkü minik çocuk artık büyümüş, evlenmiş ve çocuk babası (veya annesi) olmaya hazırlanıyordur. O da artık aile sahibidir. Bir koyun sağımı süresi gibi hızla geçip giden ve ardında kişi için lehte yahut aleyhte birçok hüccet/delil bırakan yılların sanki hiç yaşanmamışçasına hemencecik geçiverdiğini fark ettiğinde artık pir-i fani bir ihtiyardır. İşte bu, Âdem'den *aleyhisselam* beri kesintisiz olarak devam edegelen sünnetullahtır. Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyurmaktadır:

"Sizi güçsüz yaratan, sonra güçsüzlüğün ardından kuvvet veren ve sonra kuvvetin ardından güçsüzlük ve ihtiyarlık veren, Allah'tır. O, dilediğini yaratır. O, hakkıyla bilendir, üstün kudret sahibidir."[1]

1. 30/Rum, 54

Bir çok müfessir bu ayet-i kerimede insanın doğum ve gelişim evrelerinin söz konusu edildiğini belirtmektedir.

Ömrün bereketli ve rızkın bol olması, sağlığın korunması, ölümden sonra iyilikle anılmak, hayırlı bir nesil, Allah'a ibadette başarılı olmak, zamanın kıymetini bilmek, mutluluk ve sevinci hissetmek...

Tüm bunlar, ana-baba hukukuna riayet ve sıla-i rahim ile gerçekleşir, biiznillah. Rızkın artmasından maksat, takdir edilmiş olan rızkın artması yahut bereketlenmesidir. Ömrün artması da, ya hakiki manada ömrün uzaması ya da ömrün bereketli bir şekilde geçmesidir.

Abdullah b. Amr b. As *radıyallahu anh* şöyle demiştir:

"Bir adam Rasûlullah'ın yanına gelerek:

— Ben Allah'tan ecir isteyerek hicret ve cihat etmek üzere sana biat ediyorum, dedi.

Rasûlullah şöyle buyurdu:

— Annen ve babandan sağ olan var mıdır?

Adam:

— Her ikisi de sağdır, dedi.

Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

— "Böyle iken sen Allah'tan ecir mi istiyorsun?"

Adam:

— Evet, deyince Rasûlullah şöyle buyurdu:

— Öyleyse sen annenin ve babanın yanına dön ve onlara hizmet etmeye (onlarla güzel sohbet etmeye) devam et!" [2]

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* anne babaya iyilik etmeyi, vaktinde kılınan namazdan sonra Allah'a *subhanehu ve teâlâ* en çok sevimli olan amel olarak tarif etmiştir.

Abdullah İbni Mesud'dan *radıyallahu anh* rivayet edildiğine göre:

"Ben Rasûlullah'a: 'Amellerin hangisi Allah'a daha sevimlidir?' diye sordum.

— Vaktinde kılınan namaz, dedi. Ben:

— Sonra hangisidir? dedim.

— Sonra, ana-babaya iyi davranmaktır, dedi. Ben:

— Sonra hangisidir? dedim.

— Sonra Allah yolunda cihat etmektir, dedi." [3]

Ne kadar garip bir şeydir ki nice insan, hiç tanımadığı ve tevhid ehli olup olmadığı bilinmeyen başka kimselere karşı nezaketin âlâsını sergilerken annesine veya babasına karşı edep ve güzel ahlak sınırlarını zorlayan yakışıksız söz ve davranışlar sergileme cüretini sergileyebilmektedir. Bilinmelidir ki İslam da güzel ahlâk akide kadar önemli, değerli ve zaruridir.

Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyurmaktadır:

"Rabbin, sadece kendisine kulluk etmenizi, ana-babanıza da iyi davranmanızı kesin bir şekilde emretti. Onlardan biri veya her ikisi senin yanında yaşlanırsa, kendilerine 'Of!' bile deme; onları azarlama; ikisine de güzel (ve tatlı) söz söyle.

Onlara merhamet ederek tevazu kanadını indir ve 'Rabbim! Küçüklüğümde onlar beni nasıl yetiştirmişlerse, şimdi de sen onlara (öyle) rahmet et!' diye dua et." [4]

Bu ayetlerde anne ve babası yaşlanan ve acze düşen Müslümanlara anne-baba hukuku ve onlara karşı edebe dair sadra şifa öğütlerde bulunulmaktadır.

Öncelikle anne babaya merhametle muamele etmeyi öğütlüyor ayet. Zira anne-baban, sen küçükken sana büyük bir şefkat ve merhametle muamele etmişlerdi.

2. *Muslim*

3. *Buhari, Muslim*
4. *17/İsra, 23-24*

Anne babana tevazu göster ve her daim onların emirlerine amade olduğunu hissettir.

Ebu't Tufeyl *radıyallahu anh* şöyle anlatıyor:

"Ci'rane denilen bölgede Rasûlullah'ı et taksim ederken gördüm. O zaman ben çocuktum ve devenin kesilen bir parçasını taşıyordum. Bu sırada Rasûlullah'ın yanına bir hanım geldi. Rasûlullah onun oturması için hırkasını yere serdi. Ben:

— Bu kadın kimdir, diye sordum

— Bu, Peygamberin sütannesidir, denildi.[5]

Anne ve babaya hayır dua etmek de anne babaya iyilik yapan hayırlı evladın bir özelliğidir. Anne babaya dua etmeye onların sağlığında olduğu gibi vefatlarından sonra da devam edilmelidir. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de müminlere şu şekilde dua etmeleri öğretilmiş ve öğütlenmiştir:

"Ey Rabbimiz! (kıyamette) hesap için ayağa kalkılacağı gün beni, ana babamı ve müminleri bağışla" [6]

Useyd b. Ali b. Ubeyd, Ebu Useyd'in insanlara şöyle konuştuğunu nakletmiştir:

"Rasûlullah'ın yanındaydık. Bir adam dedi ki:

— Ey Allah'ın Rasûlü, anam babam öldükten sonra, onlar adına yapabileceğim herhangi bir iyilik var mı?' Rasûlullah şöyle buyurdu:

— Evet, var: Onlara hayır dua etmek ve onlar için bağışlanma dilemek." [7]

Anne ve babana güzel ve tatlı söz söyle. Anne babaya saygı ve alçakgönüllülüğü ifade eden edep ve nezaket ihtiva eden hoş sözlerle hitap et. Bu hususta Muvahhidlerin önderi İbrahim'in *aleyhisselam* put yontucusu olan babası Azer'e hitap ederken nezaket ve şefkat göstermesi sana örnek olarak yeter.

"Babacığım! Allah tarafından sana azap dokunup da şeytanın yakını olmandan korkuyorum." [8]

Anne babanı azarlama! Annen veya baban seninle konuşurken: *"Ya, bir sus ya! Sen ne biliyorsun ki! Tamam tamam, anladık! vs."* gibi cahillere özgü kalp kırıcı, üzücü ve bizzat kendi öz nefsini küçültücü boş laflar etmekten sakın. Çünkü bu şekilde konuşmak Müslüman kişinin mürüvvetini ortadan kaldırır.

Ne kadar garip bir şeydir ki nice insan, hiç tanımadığı ve tevhid ehli olup olmadığı bilinmeyen başka kimselere karşı nezaketin âlâsını sergilerken annesine veya babasına karşı edep ve güzel ahlâk sınırlarını zorlayan yakışıksız söz ve davranışlar sergileme cüretini sergileyebilmektedir. Bilinmelidir ki İslam da güzel ahlâk akide kadar önemli, değerli ve zaruridir. Nitekim Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* henüz davetin başlarında şöyle buyurmuştur:

"Ben güzel ahlâkı tamamlamak/mükemmelleştirmek için gönderildim." [9]

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* insanlar arasında güzel ve olgun ahlâkıyla tanınırdı. Mükemmel ahlâkın Rasûlullah'ın *sallallahu aleyhi ve sellem* davetinde ona büyük bir kolaylık ve fayda sağladığını görüyoruz. Davetçi kimliği olan Müslümanların da bu anlamda üstün ahlâk sahibi olması gerekir. Ahlâkın güzelliği İslam davetçisine, meşakkatli olan İslami tebliğ yolunda büyük yararlar sağlayacaktır. Bu husus anne baba hukuku açısından değerlendirildiğinde çok daha büyük bir ehemmiyet ve öncelik arz etmektedir.

"İyi biliniz ki sizin en hayırlı olanınız, en güzel ahlâka sahip olanınızdır." [10]

Anne ve babana sakın *'Öf!'* bile deme.11 Ayette geçen bu ifadeden maksat zaman zaman ortaya çıkması muhtemel kızgınlık ve hoşnutsuzluğu anne baba huzurunda açığa vurmamaktır. Kişinin kızgınlığını ve hoşnutsuzluğunu anne babasına duyuracak mırıltı, mırın kırın etmek veya homurdanmak da aynı mahiyettedir.

Allah'a Masiyette Hiçbir Mahluka İtaat Yoktur

"Biz insana, ana-babasına iyi davranmasını tavsiye etmişizdir. Çünkü anası onu nice sıkıntılara katlanarak taşımıştır. Sütten ayrılması da iki yıl içinde olur. (İşte bunun için) önce bana, sonra da ana-babana şükret diye tavsiyede bulunmuşuzdur. Dönüş ancak banadır.

5. *Buhari, Edebu'l Mufred, 1295.*
6. *14/İbrahim, 41*
7. *Taberanî, Kebir, 19/267.*
8. *19/Meryem, 45*

9. *Buhari*
10. *Buhari-Muslim*
11. *Bkz. 17/İsra, 23*

Eğer onlar seni, hakkında bilgin olmayan bir şeyi (körü körüne) bana ortak koşman için zorlarlarsa, onlara itaat etme. Onlarla dünyada iyi geçin. Bana yönelenlerin yoluna uy. Sonunda dönüşünüz ancak banadır. O zaman size, yapmış olduklarınızı haber veririm." [12]

İbni Kesir *rahimehullah* yukarıdaki ayetin açıklamasını yaparken ashaptan Sad bin Ebi Vakkas'dan şu hadiseyi de nakleder:

"Doğrusu ben anneme karşı hürmetkar ve hayırlı birisiydim ve onun bir dediğini iki etmezdim. İslam'ı kabul edince annem bana:

— Oğlum, senin icat ettiğin bu yeni din de nedir? Yemin ederim ki, sen bu dini terk edinceye kadar hiçbir şey yiyip içmeyeceğim! dedi. Ben kendisine:

— Anne ne olursa olsun böyle yapma! Muhakkak ki ben hiçbir şey için dinimi terk etmem.' cevabını verdim. Annem bir gün bir gece hiçbir şey yemedi. Bitkin bir hale geldi. Ertesi gün yine hiçbir şey yemedi ve meşakkati iyice arttı. Bu halini görünce yanına gidip:

— Anne sen bilirsin! Allah'a yemin ederim ki, senin yüz canın olsa ve bu canlar teker teker senden çıksa, ben yine de dinimi terk etmem. Artık sen bilirsin, ister ye, istemesen yeme. dedim. Annem benim kararlı tavrımı görünce yemek yemeye başladı. Bu hadise üzerine "Eğer onlar seni, hakkında bilgin olmayan bir şeyi (körü körüne) bana ortak koşman için zorlarlarsa, onlara itaat etme..." [13] ayeti nazil oldu.[14]

Hiçbir Müslüman, günah işlemek veya farzlardan birisini terk etmek hususunda anne-babasına itaat edemez. Anne-babaya itaat ancak mübah olan işlerde geçerlidir.

Anne-baba dahi olsa Allah'a şirk koşma yahut haramları işleme konusunda hiç kimseye itaat edilmez. Anne-babaya itaat kesin olarak İslami sınırlar içerisinde mümkündür. Haram işleme veya farzları terk etme konusunda hiçbir güce itaat edilmez. Bu konuyla ilgili uyulması gereken çizgiyi Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* net bir şekilde ortaya koymuştur: *"Allah'a isyan hususunda, hiçbir mahluka itaat yoktur."*

Ebu Bekir *radıyallahu anh* hilafet makamına biatla geçer geçmez ilk hutbesinde itaatin sınırını beyan etmiştir:

"Ben Allah'a itaat ettiğim müddetçe bana itaat edin. Şayet Allah'a isyan edersem, bana itaat etmeniz farz değildir."

Hiç şüphesiz şu dünya hayatındaki yalansız, yapmacıksız, maskesiz ve üstün hakikatlerden birisi de anne babaların evlatlarına karşı meccanen/karşılıksız ve içtenlikli olarak gösterdikleri sevgi ve şefkattir.

Anne-baba dahi olsa Allah'a şirk koşma yahut haramları işleme konusunda hiç kimseye itaat edilmez. Anne-babaya itaat kesin olarak İslami sınırlar içerisinde mümkündür.
Haram işleme veya farzları terk etme konusunda hiçbir güce itaat edilmez.

İnsanlar arasındaki münasebetler itibariyle hayattaki en yüksek hukuk her bir evladın, anne ve babasının ilgi, sevgi ve şefkatine mukabil hakları olan itaat, iyilik ve hürmettir.

Ana-Babaya İsyan Ve Sıla-i Rahmi Terk Etmenin Haramlığı

"Demek ki sizler iş başına gelecek olursanız, yeryüzünde fesat çıkaracak ve akrabalık bağlarını koparıp keseceksiniz, öyle mi?

İşte böyleleri, Allah'ın kendilerini lanetlediği, sağırlaştırdığı ve gözlerini kör ettiği kimselerdir." [15]

Bu ayet, İslam'da akrabalık münasebetlerinin koparılıp kesilmesinin haram olduğunu kesin olarak ortaya koymaktadır. Kur'an-ı Kerim'in değişik yerlerinde akrabalarla iyi ilişkiler kurulması öğütlenip teşvik edilmiş ve büyük sevaplardan sayılmıştır.

12. 31/Lokman, 14-15
13. 31/Lokman, 15
14. İbn-i Kesir, Tefsiru'l Kur'an'il Azim
15. 47/Muhammed, 22-23

Ayetten anlaşılan manalardan biri şudur: Eğer sizler, güzel ahlâkın da menbaı olan tevhid ve sünnet nizamından yüz çevirerek (münafıklık ederek) dini müdafaa etmekte yılgınlık gösterir ve şu mükemmel yeryüzü düzenini kuran İslam için vaktinizden, malınızdan ve canınızdan fedakârlık yapmaktan usanırsanız ulaşacağınız netice; yüzyıllardır birbirinizin boynunu vurduğunuz, kendi çocuklarınızı bile (itikaden, ruhen, zihnen ve ahlâken) diri diri gömdüğünüz ve Allah'ın arzında zulüm ve fesadı yaydığınız o cahiliye sistemine dönmekten başka ne olabilir?

Bu ayetin bir başka açıklaması da şöyledir: Tıpkı bugün olduğu gibi sizler böyle hareket edip yaşadığınız müddetçe, iman ettiğinizi iddia ettiğiniz Tevhid dinine karşı içinizde hiçbir samimiyet ve vefakârlık yoksa ve (siyasî aşiret formuna dönüştürülmüş olan cemaatlerinize, tarikatlarınıza veya partilerinize değil) bu din uğruna hiçbir fedakârlığa hazır değilseniz ve böyle bir ahlâki anlayış içerisinde olduğunuz halde Allah *subhanehu ve teâlâ* size dünyada hakimiyet/güç verip yetki/otorite sahibi kıldığında; sizlerden akrabalık bağını kesip koparmak, zulüm ve fesadı yaygınlaştırmak ve kardeş kanına girmekten başka bir şey yapmanız beklenmez.

"İşte böyleleri, Allah'ın kendilerini lanetlediği.." yani rahmetinden kovup uzaklaştırdığı ve hakka karşı "... sağırlaştırdığı..." ve hayırdan yana kalplerini "...ve gözlerini kör ettiği kimselerdir."

Şüphesiz ki yüce Allah'ın tevhidden sonraki en faziletli hakkı namazdır. Kul haklarının en faziletlisi de ana baba hakkıdır. Fedakârlıkların en faziletlisi cihaddır. Zira cihad; hem Allah'ın hakkını hem de kul hakkını koruyacak en etkin vasıtadır. Ana babaya iyi davranmanın namaz ve cihadla zikredilmesi, bu amelin İslam'daki değerini ve önemini gösterir.

"Anne babasından birisinin veya her ikisinin ihtiyarlığına yetişip de cennete giremeyen adamın burnu yerde sürünsün, burnu yerde sürünsün, burnu yerde sürünsün..." [16]

Anne babanın orta yaşlı-genç olması kişiyi onlara karşı *'İyi davranılmasa da olur...'* gibi bir yanılgıya sürüklememelidir. Konunun başlarında zikrettiğimiz hadis-i şerifte anne babanın ihtiyarlık hallerinden bahsedilmesi, daha çok itina, hürmet ve ehemmiyet gösterilmesi gereğinden dolayıdır. Çünkü o zaman anne babanın ihtiyaçları daha da artmış olur. Anne babanın ömrünün hangi devrinde olursa olsun, onlara karşı asi olmak, (mümin) kişiyi Allah'ın *subhanehu ve teâlâ* rahmetinden kovulmaya ve cehenneme atılmaya müstahak kılar.

Kur'an-ı Kerim, ana-baba hukukuna riayetsizlikten ve sıla-i rahmi terk etmekten kesin ve ısrarlı bir surette sakındırır.

"Ey insanlar! Adını kullanarak birbirinizden dilekte bulunduğunuz Allah'tan ve akrabalık haklarına riayetsizlikten sakının." [17]

Bilindiği üzere günahlar kötü neticelerine göre dereke derekedir. Anne ve babaya asi olmak ve akrabalık bağlarını kesip koparmak da bu çerçevede tasnif edilmiştir.

Ebu Bekre Nufey b. El-Haris *radıyallahu anh* şöyle demiştir:

"Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem üç defa:

— Beni iyi dinleyin! Size büyük günahların en büyüklerini haber vereyim mi? dedi. Biz de:

— Evet ey Allah'ın Rasûlü, deyince, şöyle buyurdu:

— Allah'a şirk koşmak ve anne babaya asi olmak.

Rasûlullah yaslandığı yerden doğruldu ve:

— İyi bilin ki, yalan söylemek ve yalancı şahitlikte bulunmak (bunlar da büyük günahlardandır.)" [18]

Allah'a *subhanehu ve teâlâ* şirk koşmak büyük bir bühtan ve iftiradır. Allah'tan *subhanehu ve teâlâ* başkasına boyun eğmek ve mutlak manada itaat etmektir. Sahte ilahlara tapınmak ve tağutlara kullukta bulunmaktır.

Anne babaya isyan ise; iyiliği inkâr etmek , onların hakları hakkında gaflete düşmek ve insanın asaletine hakarette bulunmak demektir.

Allah'dan *"Allah'ın gözetilmesini emrettiği şeyleri gözeten, Rabblerinden sakınan ve kötü hesaptan korkan kimseler "* [19] den olmayı niyaz edelim.

Allah'a hamd, Rasûlullah'a salât ve selam olsun.

16. *Muslim*

17. *13/Ra'd, 21*

18. *Muttefekun Aleyh*

19. *12/Ra'd, 21*

Nasıl diner acım Allah'ım...

Nasıl alışırım onun yokluğuna...

Herkes ağlıyor ardından.

Herkeste bir hicran...

Bu nasıl bir ayrılık Allah'ım

Nasıl dayansın bu can...

Yan Yüreğim

Mahi
mahi@tevhiddergisi.net

Defterim... Tarih defterim... Canım Peygamberim'in hayatını yazdım satırlarına. Kimi neşe içinde, kimi cesaretle, kimi sevgiyle... Şimdi ise yaşadığım müddetçe hissetmeyeceğim bir acıyla karalıyorum sayfalarını. Tam üç gün önceydi Canım Peygamberim'in mescide zorluklarla gelişi. Tam üç gün... O günden sonra sadece birkaç haber aldık ve güzel yüzünü camdan bir defacık gördük. Kapısında beklediğimizi duyunca kendini iyi hisseder hissetmez perdeyi aralayarak bizi selamlamak istemiş. Camda görününce bir izdiham oluştu. Herkesin görebileceği kadar bekledi ve sonra içeri girdi. Hastalığının şiddetinden olsa gerek yüzü sapsarı kesilmiş. Yine de gülümsedi bize. El salladı hem de. Yorgun gözleri gözümün önünde. Hepimiz güzel günlerin, onun arkasında namaz kıldığımız, dualarına amin dediğimiz, bizimle iki arkadaş gibi sohbet ettiği, her birimize tek tek selam verdiği, değer verdiği, ay yüzünün parıltısını izlemeye doyamadığımız güzel günlerin geri gelmesini istiyoruz... Dua ediyoruz sürekli. Rabbim bizi Nebi'den mahrum bırakma. Yetim kalırız o giderse biz... O bizim sabahımız. O bizim baharımız. Bizim umudumuz, neşemiz. O bizim hidayet vesilemiz. Kendisi ile dini anladığımız Canımız

> Gözlerimiz penceresinde. Belki perde tekrar aralanır diye... Oysa o Rabb'ine kavuşmanın heyecanı içinde imiş meğerse. Aişe'sinin kucağına koyduğu başı sürekli terliyor, arada sayıklıyor ve gözünü her açtığında ya namaz vaktini soruyor ya da bir nasihat ediyormuş.

Peygamberimiz. Allah'ım... Onu bize bağışla diye dua ediyoruz. Gözlerimiz penceresinde. Belki perde tekrar aralanır diye... Oysa o Rabbine kavuşmanın heyecanı içinde imiş meğerse. Aişe'sinin kucağına koyduğu başı sürekli terliyor, arada sayıklıyor ve gözünü her açtığında ya namaz vaktini soruyor ya da bir nasihat ediyormuş. Değerli bir mücevhere bakar gibi baktığı Fatıma'sına *'güzel ameller işlemeye azmet, sana yardımcı olamam ahirette'* demiş. Hanımlarına *'kabrimi tapınak haline getirmeyin'* diye emretmiş. Son cümlesi *'rafiki'l ala'* olmuş... En Yüce Dosta...

Nasıl diner acım Allah'ım...

Nasıl alışırım onun yokluğuna...

Herkes ağlıyor ardından.

Herkeste bir hicran...

Bu nasıl bir ayrılık Allah'ım

Nasıl dayansın bu can

Küçücük yüreğim Allah'ım

Güç ver bu acıyı kaldırayım

Yokluğu öyle acı ki

Onsuzluğa nasıl dayanayım

Ebu Bekir Amca topluyor herkesi. Bir ayeti okuyor gür sesi ile:

"Muhammed ancak bir peygamberdir. Ondan önce de peygamberler gelip geçmiştir. Şimdi o ölür veya öldürülürse eski dininize mi döneceksiniz? Kim dönerse Allah'a hiçbir zarar veremez. Allah şükredenleri mükâfatlandıracaktır."

Allah'tan geldik. Yine Allah'a döneceğiz...

Peygamberimizin cenaze namazını insanlar bireysel kıldılar. Önce erkekler sonra kadınlar ve ardından da çocuklar defnedileceği yere girerek tek tek namazlarını eda ettiler. Canım Peygamberimiz tıpkı diğer nebiler gibi vefat ettiği yere defnedildi. O, Aişe annemizin odasında vefat etmişti.

2. Ünite; Kur'an'ın Senediyle Alakalı Meseleler Zemzemi'nin Kıraat Babı Hakkında Söylediklerinin Şerhi

Enes DOĞAN

Kıraatlerin kabulü için konulan bu şartlar Kıraat İlminde önemli bir yere sahiptir. Çünkü Allah Rasûlünden sonra Allah Rasûlüne aleyhi dayanmayan ve menşei farklı sebeplere dayanan farklı kıraatler türemiştir. Bidat taifelerinin kendi mezheblerini desteklemeye çalışması, kıraatleri bir âlimin gözetiminde değil, sahifelerden öğrenmeye çalışanların hata yapması, bazı kimselerin luğavi içtihatlarla yeni kıraat tercihlerine gitmesi bu sebepler arasındadır.

Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun... Salât ve selam Muhammed bin Abdullah'a, onun ailesine, ashabına ve din gününe kadar onun getirdiği hidayete tâbi olanların üzerine olsun...

Geçen yazımızda Ulumu'l Kur'an Notlarında Kıraat İlmi, Kıraat İmamları ve Günümüzde Kıraatlerin Durumu konusunda bilgileri paylaşmıştık. Allah'ın *subhanehu ve teâlâ* izniyle bu sayımızda Zemzemi'nin *rahimehullah* 2. Ünite'deki ilk üç bölüm ile alâkalı söylediklerini aktarmaya ve açıklamaya gayret edeceğiz.

Zemzemi *rahimehullah* bu konuda şöyle demektedir;

العِقْدُ الثاني: مَا يَرجعُ إلى السَّنَدِ

وهي ستة أنواع

النوع الأول، والثاني، والثالث: المتواتر، والآحاد، والشاذّ

والسَّبْعَةُ القُرَّاءُ مَا قَدْ نَقَلُوا... فَمُتَواتِرٌ ، ولَيْسَ يُعْمَلُ

بِغَيْرِهِ فِي الحُكْمِ مَا لَمْ يَجْرِ... مَجْرَى التَّفاسِيْرِ، وإِلاَّ فَادْرِ

قَوْلَيْنِ: إِنْ عَارَضَهُ المَرْفُوعُ... قَدِّمْهُ، ذا القَولُ هُوَ المَسْمُوعُ

والثَّانِيُ: الآَحَادُ كالثَّلاثِةِ... تَتْبَعُها قِرَاءَةُ الصَّحابَةِ

والثَّالِثُ: الشَّاذُّ الَّذي لَمْ يَشْتَهِرْ... مِمَّا قَرَاهُ التَّابِعُونَ واسْتُطِرْ

ولَيْسَ يُقْرَأُ بِغَيْرِ الأَوَّلِ... وَصِحَّةُ الإِسْنَادِ شَرْطٌ يَنْجَلِيْ

لَهُ كَشُهْرَةِ الرِّجَالِ الضَّبْطِ... وِفَاقُ لَفْظِ العَرَبِيْ والخَطِّ

"2. Ünite: Kur'an'ın Senedine Dönen Meseleler.

Bu ünite altı bölümden oluşmaktadır.

Birinci, İkinci ve Üçüncü Bölümler: Mütevatir, Ahad ve Şaz Kıraatler

46. Yedi kıraat âliminin naklettikleri

Mütevatirdir. Amel edilmez...

47. (Amellerle alakalı) hükümlerde ondan başkasıyla.

Tefsir mecrasında olmadığı sürece. Aksi halde (Ahad ve Şaz tefsir içerikli olursa) bil ki

48. (Bunlar hakkında) iki görüş vardır. Eğer (Ahad ve Şaz kıraat) Merfu (hadis) ile çatışırsa

Onu (Merfu hadisi, Ahad ve Şaz kıraatin) önüne al. Bu görüş işitilen (yani kabul gören) görüştür.

49. İkincisi, Ahad kıraattir. Üç imamın kıraati gibi...

Sahabenin kıraati de (Ahad kıraatlere) tâbi olur.

50. Üçüncüsü, Şaz olan (kıraattir ki o) meşhur olmayan

Tabiinin okuduklarından ve (onlardan) yazılanlardandır.

51. Birincisinin dışındakilerle (yani Ahad ve Şaz olanlarla, namazda) kıraat yapılmaz.

(Kıraatin kabulünde) senedlerin sahih olması gün yüzünde olan bir şarttır

52. (Kıraatin sabit olduğunun kesinleşmesi için seneddeki) ricallerin tanınıyor olması ve zabt sıfatını barındırması gerekir.

(İkinci ve üçüncü olarak) Arap lügatına ve (Osman'ın radıyallahu anh mushaflarından herhangi bir) Hatta muvafakat etmesi (gereken şartlardandır.)"

Şerh

Zemzemi *rahimehullah* bu kısımda şu konulardan bahsetmektedir;

- Kıraatin kısımları
- Amel etme ve okuma açısından kıraatlerin hükümleri
- Sahih kıraatin şartları

Âlimlerin Yanında Kıraatlerin Kısımları

Zemzemi *rahimehullah* yukarıda aktardığımız nazımda kıraatleri üç kısma ayırmıştır. Bunlar Mütevatir, Ahad ve Şaz kıraatlerdir. Kıraatleri bu şekilde inceleyen âlimlere göre;

Mütevatir olan kıraatler, Nafi', Asım, Hamza, Kisai, İbni Amir, Ebu Amr ve İbni Kesir'in *rahimehumullah* kıraatleridir.

Ahad olan kıraatler, Yakub, Ebu Cafer ve Halef'in *rahimehumullah* kıraatleridir.

Şaz kıraatlerden kast edilen ise, Hasan el-Basri, İbni Muhaysin, A'meş ve Yahya el-Yezidi'nin *rahimehumullah* kıraatleridir.

İmam Suyuti, nazmın aslı olan en-Nukaye adlı eserinde[1] bu görüşü takip ettiğini söyler ve bu görüşün Celaleddin el-Bulkini'ye[2] ait olduğunu belirtir.[3]

İlk yedi kıraatin yaygın olmasında bu âlimlerin alanlarındaki uzmanlıkları, kıraat ilmi konusunda uzun yıllara yayılan tecrübeleri, ravilerinin çokluğu ve bazı âlimlerin sadece yedi imamın kıraatleriyle yetinip kitap yazmalarının önemli etkisi olmuştur.[4] Ayrıca bazı insanların yedi harf hakkındaki hadisleri yedi kıraat olarak zannetmelerinin de bunda nispeten bir payı vardır. Ancak bu doğru bir düşünce değildir.[5]

Bu âlimler son dört kıraatin şaz oluşunda da genel olarak görüş birliği içerisindedir. Sadece yukarıda Ahad olarak zikredilen Yakub, Ebu Cafer ve Halef'in kıraatinde ihtilaf edilmiştir.

Zemzemi'nin de aktardığı gibi bazı âlimler bu üç kıraati Ahad kategorisinde kabul etmişler. İbni Mücahid[6] Mekki bin Ebi Talib[7] el-Bulkini, bu âlimlerden bazılarıdır.

---

1. *En-Nukaye s. 31*
2. *Mısırlı hadisçi ve Şafii fıkıhçısıdır. H. 791-868 yılları arasında yaşamıştır. Döneminin Şeyhu'l İslam'ı ve kadısıdır.*
3. *El-İtkan isimli eserinde ise el-Bulkini'nin bu görüşünü verdikten sonra kıraatleri bu şekilde taksim etmenin doğru olmadığını belirtir ve bu konuda İbnu'l Cezeri'nin kıraatlerin kabulü için getirmiş olduğu şartlara göre altı maddeden oluşan bir taksimat yapar.*
4. *Bu âlimlerden bazıları şunlardır;*
   - Ebu Bekr Ahmed bin Mucahid (H. 324) bu konuda 'Kitab es-Seb'a fi'l Kıraat' isimli bir eser kaleme almıştır.
   - Ebu Amr ed-Dani (H. 444) bu konuda Cami' el-Beyan fi el-Kıraat es-Seb'i isimli bir eser kaleme almıştır.
   - Ebu Muhammed eş-Şatibi (H. 590) bu konuda 'Hırz el-Emani ve Vech et-Tehani' isimli bir manzume yazmıştır. Bu manzume Metnu eş-Şatibiyye olarak tanınır ve birçok âlimin bu metne yaptığı şerh çalışmaları vardır.
5. *Bu konuya ilerleyen bölümlerde değineceğiz, inşallah…*
6. *Yaşadığı asrın büyük kıraat âlimlerindendir. Bağdatlıdır. H. 245- 324 yılları arasında yaşamıştır.*
7. *Maliki mezhebine mensup Kırevanlı meşhur kıraat âlimi. H. 355- 437 yılları arasında yaşamıştır.*

Bazı âlimler yedi Mütevatir kıraate Yakub, Ebu Cafer ve Halef'in kıraatini de dahil etmişler ve ona tamamlamışlardır. Yani bu âlimlere göre kıraatler üç kısım değil, iki kısımdır ve Bulkini'nin Ahad diye zikrettiği kıraatler Mütevatire dahildir. Bu âlimler mütevatir kıraatlere üç imamın kıraatini eklerken ilk yedi imamda bulunan vasıfların bu üç imamda da bulunmasına dayanmışlardır.

Bazı âlimler ilk yedi kıraatin mütevatir olduğunu, kalan yedi kıraatin ise şaz olduğunu belirtmişlerdir. Bu görüş genelde Usulu'l Fıkıh âlimlerinin arasında yaygındır.

* * *

Kıraatlerin taksimi konusunda farklı bir usul daha vardır. Buna göre; bir takım şartlar belirlenmiş ve bu şartlara uygun kıraatler -sahibine bakılmaksızın- makbul kıraatlerden kabul edilmiştir. Şimdi bu şartları inceleyelim:

Sahih Kıraatin Şartları[8]

Zemzemi *rahimehullah* bu konuya son bölümlerde işaret etmiş ve demiştir ki:

... وَصِحَّةُ الإِسْنَادِ شَرْطٌ يَنْجَلِي................

لَهُ كَشُهْرَةِ الرِّجَالِ الضَّبْطِ... وِفَاقُ لَفْظِ العَرَبِيْ والخَطِّ

"(Kıraatin kabulünde) senedlerin sahih olması gün yüzünde olan bir şarttır

52. (Kıraatin sabit olduğunun kesinleşmesi için seneddeki) ricallerin tanınıyor olması ve zabt sıfatını barındırması gerekir.

(İkinci ve üçüncü olarak) Arap lügatına ve (Osman'ın radıyallahu anh mushaflarından herhangi bir) Hatta muvafakat etmesi (de gereken şartlardandır.)"

Kıraatlerin kabulü için konulan bu şartlar Kıraat İlminde önemli bir yere sahiptir. Çünkü Allah Rasûlü'nden *sallallahu aleyhi ve sellem* sonra Allah Rasûlü'ne dayanmayan ve menşei farklı sebeplere dayanan farklı kıraatler türemiştir. Bidat taifelerinin kendi mezheblerini desteklemeye çalışması, kıraatleri bir âlimin gözetiminde değil, sahifelerden öğrenmeye çalışanların hata yapması, bazı kimselerin lügavi içtihatlarla yeni kıraat tercihlerine gitmesi bu sebepler arasındadır.

Bazı âlimler ilk yedi kıraatin mütevatir olduğunu, kalan yedi kıraatin ise şaz olduğunu belirtmişlerdir. Bu görüş genelde Usulu'l Fıkıh âlimlerinin arasında yaygındır.

Mesela, Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyurur:

مَا اَشْهَدْتُهُمْ خَلْقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَلَا خَلْقَ اَنْفُسِهِمْ وَمَا كُنْتُ مُتَّخِذَ الْمُضِلّينَ عَضُدًا

"Ben onları ne göklerin ve yerin yaratılışına ne de kendilerinin yaratılışına şahit tuttum. Saptıranları da hiçbir zaman yardımcı edinmiş değilim."[9]

Ayette geçen (الْمُضِلّينَ) (saptıranlar) kelimesi cemi müzekker salim olup, çoğul anlamındadır. Rafiziler bu kelimeyi (المضلَّيْن) (iki saptırıcı) şeklinde okuyup, tesniye/ikil kabul ediyorlar ve bu ayetin Ebu Bekir ve Ömer *radıyallahu anh* hakkında olduğunu iddia ediyorlar.

* * *

Mekki bin Ebi Talib, İbnu'l Cezeri[10], Ebu Amr ed-Da-

8. Bkz. Dirasat Fi Ulum el-Kur'an s. 352 (Fehd er-Rumi); El-Kıraat el-Kur'aniyye Tarihuha Subutuha Hucciyyetuha ve Ahkamuha, s. 155.

9. 18/Kehf, 51

10. Dımeşkte doğmuş ve orada vefat etmiştir. H. 751- 833 yılları arasında yaşamıştır. Döneminin Kıraat imamı olup, birçok kitap yazarak bu dalda büyük hizmetler vermiştir. Şafii mezhebine mensuptur.

ni[11] ve Ebu Şame[12] gibi âlimler kıraatlerin tümü için bazı şartlar belirlemiş ve bu şartları kendisinde toplayan kıraatin makbul olduğunu belirtmişlerdir.

İbnu'l Cezeri şöyle der:

"Bir vecihle de olsa Arap lügatına uygun olan, Osman'ın radıyallahu anh mushafından herhangi birine ihtimalle de olsa muvafakat eden ve senedi sahih olan her kıraat, reddetmenin caiz olmadığı, inkâr etmenin helal olmadığı sahih kıraattir. İnsanların bunu kabul etmesi vaciptir. Bunun yedi veya on mutevatir kıratten ya da makbul olan diğer imamların kıraatlerinden olması fark etmez. Bu üç rukünden herhangi bir tanesi kaybolursa, o kıraate zayıf, şaz veya batıl kıraat denir. Bu selef ve haleften tahkik ehli imamların yanındaki sahih görüştür."[13]

Bu şartlar üç tanedir:[14]

a. Senedinin sahih olması

Zabt ve adalet sıfatına sahip olan ravilerin aralarında bir kopukluk olmayacak ve Allah Rasûlü'ne *sallallahu aleyhi ve sellem* ulaşacak şekilde bu kıraatleri nakletmesi gerekir. Ravilerde zayıflığı gerektirecek bir problem kıraatin kabulüne engel teşkil eder.

Kıraatler âlimlerin bizzat kendi içtihadı değildir. Âlimler nakil ve rivayet yoluyla varid olan kıraatlere göre Kur'an'ı okumuşlardır. Gelen bu rivayetlerin sahih bir senedle olması gerekir.

Ebu Ali es-Şakiki anlatıyor:

"Ben Abdullah bin Mübarek'e sordum: 'Kisai Kur'an'ın irabı hakkında yazdığı kitabında (الْحَمْدُ لِلَّهِ) ayetinin (الْحَمْدَ لِلَّهِ) ve (الْحَمْدِ لِلَّهِ) şeklinde okunduğunu, bu ayeti merfu, mensub ve mehfud okuyanların delillerini yazmış. Bunun hakkında ne dersin?' Abdullah bin Mübarek şöyle dedi: 'Şayet bu kıraatler Seleften kurralar tarafınca bu şekilde okunmuşsa ve Kisai onların kıraatlerinin delillerini yazmışsa bunda bir beis yoktur. Şayet bunlar seleften kıraat âlimlerinin okumadığı kıraatlerse ve nahiv ilmine binaen çıkması muhtemel olan vecihlerse, bunu kerih görürüm.' (Ebu Ali devamla diyor ki) bundan sonra ben Bağdat'a gittim. Kisai hâlâ yaşıyordu. Kendisine Hafs bin Abdurrahman'ın kardeşi Mett denilen Niysaburlu biriyle karşılaştım. O Nahiv ve Arap ilimleri konusunda insanların en bilgililerindendi. Ona Abdullah bin Mübarek'in sözünü aktardım. Dedi ki: 'Ebu Abdurrahman (Yani İbni Mübarek) güzel söylemiş. Ancak ben sana Kisai'nin 'Bu kıraat vecihlerinin tümü selefin karilerinden aktarılmıştır.' sözünü haber vereyim.' " [15]

Kıraat âlimleri bu başlıkta *'Sened olarak sahih olan kıraatin tevatür seviyesine çıkması gerekir mi?'* konusunu tartışmışlardır.

Fıkıhçı, Usulcü ve Muhaddislerin cumhuru sened olarak sahih olan kıraatlerin tevatür seviyesinde olmasının şart olduğunu söylemişlerdir. İbni Kudame[16], Gazali[17] ve İbni Hacib[18] bu âlimler arasındadır.

Bu konuda İbnu'l Cezeri, Kastallani[19], Mekki bin Ebi Talib, İbnu's Salah[20] gibi âlimler sened olarak sahih olan kıraatlerin tevatür seviyesine çıkmasının şart olmadığını söylemişlerdir. Senedin sahih olması şartı, tevatür seviyesine ulaşmayan kıraatler içindir. Çünkü senedi tevatür seviyesine ulaşan bir rivayetin kabul edilmesinde bir şüphe olmaz.

İbnu'l Cezeri şöyle der:

"Sonradan gelen bazı âlimler bu şartta tevatür şartını getirmişler ve senedin sahih olmasıyla yetinmemişlerdir. Aynı zamanda Kur'an'ın ancak tevatürle sabit

11. *Endülüs'ün Daniye şehrinde yaşamış hadisçi ve kıraat âlimi. H. 371-444 yılları arasında yaşamıştır.*
12. *Aslen Kudüslü olan tarihçi ve muhaddis. H. 599- 665 yılları arasında yaşamıştır. Fetva isteme kılığında gelen iki kişi tarafından dövülmüş ve bu nedenle hastalanıp vefat etmiştir. Tarih ve kıraat ilmi konusunda eserleri vardır.*
13. *En-Neşr fi Kıraat el-Aşr 1/9.*
14. *İbnu'l Cezeri bu üç şartı Tayyibetu en-Neşr isimli eserinde (14. ve 16. beytler; s. 32, Daru'l Huda) şöyle belirtir;*

فَكُلُّ مَا وَافَقَ وَجْهَ نَحْوِ... وَكَانَ لِلرَّسْمِ احْتِمَالاً يَحْوِي

وَصَحَّ إسْناداً هُوَ الْقُرآنُ... فَهَذِهِ الثَّلاثَةُ الأَرْكَانُ

وحَيثُماَ يَخْتَلُّ رُكْنٌ أَثْبِتِ... شُذُوذَهُ لَوْ أنَّهُ فِي السَّبعَةِ

15. *El-Cami' li Ahlak er-Ravi ve Edeb Es-Sami', 1599. (Hatib El-Bağdadi, Mektebetu'l Mearif)*
16. *Hanbeli mezhebine mensub, Dimeşkli, fıkıhçı ve hadisçi. H. 541-620 yılları arasında yaşamıştır. Usul ve fıkıh konusunda birçok eseri vardır.*
17. *Şafii mezhebinin ileri gelenlerindendir. H. 450- 505 yılları arasında yaşamıştır. İhya Ulum ed-Din kitabının yazarıdır.*
18. *Aslen Kürt olan Maliki Fıkıhçısı, Lugat âlimi. H. 570-646 yılları arasında yaşamıştır. Sarf ve Nahivle alakalı kıymetli eserleri vardır.*
19. *Mısırlı hadis âlimlerinden. H. 851-923 yılları arasında yaşamıştır. İrşad es-Sari adıyla Sahihi Buhari'ye yazdığı meşhur bir şerhi vardır. Kıraat konusunda da eserler bırakmıştır.*
20. *Şehrazurlu muhaddis, fakih ve müfessir. H. 557- 643 yılları arasında yaşamıştır. İlim talebi için çok yolculuk yapmıştır. Hadis İlimlerindeki derin ilmiyle tanınır. Bu konu ile alakalı 'Marife Enva' el-Hadis' isimli meşhur bir eseri vardır.*

olacağını, Ahad rivayetlerle sabit olmayacağını iddia etmişlerdir. Bu görüşün hatalı olmasında bir kapalılık yoktur. Şayet bir kıraat tevatürle sabit olursa, onda diğer iki şartı bulundurmasına ihtiyaç kalmaz..." [21]

b. Bir vecihle de olsa Arap lügatına muvafakat etmesi

Nakledilen kıraatin Arap lügatına uygunluk arz etmesi gerekir. Burada Arap lügatının en fasih veçhine muvafakat etmesi şart değildir. Aktarılan kıraatin Arap lügatındaki herhangi bir veçhe muvafakat etmesi yeterlidir.

Misal, Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyurur:

قَالُوا اِنْ هٰذَانِ لَسَاحِرَانِ

"Dediler ki: 'Bunlar herhâlde iki sihirbazdır.' " [22]

Bu ayet birkaç şekilde okunmuştur;

a. Asım, Hafs rivayetine göre bu ayeti (اِنْ هٰذَانِ لَسَاحِرَانِ) şeklinde okumuştur.

c. Ebu Amr bu ayeti (اِنَّ هٰذَيْنِ لَسَاحِرَانِ) şeklinde okumuştur.

b. Geriye kalan kıraat âlimleri bu ayeti (اِنَّ هٰذَانِ لَسَاحِرَانِ) şeklinde okumuşlardır.

Bu kıraatler arasından özellikle sonuncusu hakkında çokça konuşulmuştur. Çünkü gramer açısından (اِنَّ) edatı ismini nasb eder. (هٰذَانِ) kelimesi tesniyenin irabıyla irablanır ve nasb alameti fethaya niyabet eden (ي) harfi ile gelir. Ancak bu ayet (هٰذَيْنِ) şeklinde olmak yerine (هٰذَانِ) şeklinde okunmuştur. Lügat açısından müşkil görünen bu kıraat Osman'ın mushafında da yazılı bulunmaktadır. Bu işkâl şöyle açıklanmıştır; Kinane, Has'em ve Rabia gibi kabileler tesniye/ikil olan kelimeleri raf, nasb ve hafd halinde elif ile okumuşlardır.[23] Doğal olarak bu kıraatin Arap lügatında bir vechi vardır.

Bu rüknü kendisinde bulunduran ancak lügat açısından itiraz edilen kıraatler varid olmuştur. Bu şekilde olan kıraatler yok denecek kadar azdır. Her ne kadar Nahivciler bu kıraatleri kabul etmemişlerse de kıraat âlimleri bu kıraatleri kabul etmişlerdir. Çünkü kıraatler nahiv kuralları konulmadan önce vardı. Sonradan belirlenen kurallara göre Kur'an kıraatini değerlendirmek doğru değildir. Ayrıca sahabenin bu kıraatler üzerinde icma ettiği unutulmamalıdır.[24]

Lügata dayanıp sahih kıraatleri kabul etmemek doğru olmadığı gibi aynı zamanda lügata dayanarak yeni kıraat tercihlerinde bulunmak da doğru değildir.

Fıkıhçı, Usulcü ve Muhaddislerin cumhuru sened olarak sahih olan kıraatlerin tevatür seviyesinde olmasının şart olduğunu söylemişlerdir. İbni Kudame, Gazali ve İbni Hacib bu âlimler arasındadır.

Tarihte bu şekilde yapan bazı kıraat âlimleri ilimdeki genişliklerine rağmen kabul görmemişlerdir.[25]

c. Osman'ın mushaflarından herhangi birine muvafakat etmesi

Ebu Bekir döneminde mürtetlere karşı yapılan muharebelerde Kur'an hafızı olan bazı sahabeler

21. *En-Neşr fi Kıraat el-Aşr 1/13.*

22. *20/Taha, 63*

23. *Bkz. Şerh Şuzur ez-Zeheb s. 75. (İbn Hişam el-Ensari, Mektebetu'l Asriyye)*

24. *Bu özellikle Kur'an üzerinde şüphe oluşturmak için çaba gösteren Müsteşriklerin sıkça kullandığı bir alandır. Bazı âlimler üzerinde konuşulan kıraatler hakkında özel kitaplar yazmış ve oluşturulmaya çalışan şüphelere cevap vermişlerdir. Bu kitaplardan bazıları şunlardır;*

** Abdulfettah el-Kadi bu konuda el-Kıraat fi Nazar el-Musteşrikin ve'l Mulhidin isimli bir kitap yazmıştır. Bu kitabında İslam'a en fazla hücum eden ve en büyük müşteşrik olarak ilan edilen Goldziher'in (M. 1921) kıraatler hakkında ortaya attığı şüphelere cevap vermiştir.*

** Zurkani Menahil el-İrfan eserinde bu konuyla alakalı şüphelere cevap vermiştir.*

25. *Yukarıda okuduğumuz Ebu Ali eş-Şikaki'nin aktardığı kıssayı burada tekrar hatırlayabiliriz.*

şehid oldular. Sahabe Kur'an hafızlarının azalmasıyla Kur'an'ın bir kısmının kaybolmasından korktular. Özellikle Yemame savaşında yetmiş hafız sahabenin şehit olması başta Ömer *radıyallahu anh* olmak üzere sahabeyi endişelendirdi. Ömer *radıyallahu anh* Ebu Bekir'e *radıyallahu anh* bu konuyu açtı ve Kur'an'ı bir mushafta toplamayı teklif etti. Ebu Bekir *radıyallahu anh* Ömer'in telkinlerine ilk etapta olumlu cevap vermese de ilerleyen dönemlerde bunun büyük bir maslahat taşıdığını gördü ve bunu kabul etti. Zeyd bin Sabit *radıyallahu anh* öncülüğünde bir komisyon oluşturarak ağaç dallarında, deri parçalarında, insanların ezberinde dağınık bir halde olan Kur'an'ı iki kapak arasında topladı.[26] Bu Mushaf Ebu Bekir ve Ömer'in *radıyallahu anhuma* hilafeti döneminde onların yanında Ömer'den sonra Hafsa *radıyallahu anha* annemizin yanında kaldı.

Mürtedlere karşı verilen savaşlar son bulduktan sonra Müslümanlar İslam'ı diğer beldelere ve ümmetlere ulaştırmak için çalıştılar. Neticede birçok belde ve millet İslam'a girdi. Osman döneminde fethedilen yerler ve Müslümanlar çoğalmıştı. Vahiy ve tenzil dönemiyle insanlar arasına uzun yıllar girmişti. Her beldenin ehli, kendisinden kıraat öğrendiği kişiye göre Kur'an'ı okumaya çalışıyor ve aralarında ihtilaflar yaşanıyordu.

Ebu Kılabe anlatıyor:

"Osman'ın hilafeti döneminde bir hoca gelir ve öğrencilere bir adamın kıraatine göre Kur'an öğretirdi. Başka bir hoca gelir ve öğrencilere başka bir adamın kıraatine göre Kur'an öğretirdi. Öğrenciler bunu karşılaştırmaya ve ihtilaf etmeye başladı. Bu ihtilafları hocalarına ulaşıncaya kadar ilerledi. Hatta onlardan bazısı bazısını tekfir etti. Bu, Osman'a ulaşınca Osman bir hutbe verdi ve dedi ki: 'Sizler benim yanımda olduğunuz halde ihtilaf ediyorsunuz. Uzak şehirlerde olanların ihtilafları daha şiddetli olur.' " [27]

Huzeyfe bin el-Yeman *radıyallahu anh* Iraklılar ile beraber Ermenistan ve Azerbaycan seferlerine katıldığında onların Kur'an kıraati konusunda ciddi ihtilaflar yaşadıklarını gördü. Bunu Osman'a *radıyallahu anh* aktardı ve *"Ey Müminlerin Emiri! Yahudi ve Hristiyanların ihtilaf ettiği gibi bu ümmette kendi kitaplarında ihtilaf etmeden onlara yetiş!"* diyerek endişelerini iletti.

Bunun üzerine Osman *radıyallahu anh* Hafsa *radıyallahu anha* annemizin yanında bulunan mushafı talep etti. Zeyd bin Sabit, Abdullah bin Zubeyr ve Said bin el-As'ı *radıyallahu anhum* bu mushafı çoğaltmakla görevlendirdi. Mushaflar Allah Rasûlü'nden tevatüren işitilen kıraatlere göre yazıldı, çoğaltıldıktan sonra her beldeye bir muallimle beraber birer mushaf gönderildi ve insanların ellerindeki diğer mushaflar yaktırıldı.[28] Gönderilen mushafların sayısı konusunda ihtilaf edilmiştir.

- Bazı âlimler bu mushafların altı tane olduğunu söylemişler: Mekke, Şam, Basra, Kufe, Medinelilerin genelinin kullandığı mushaf ve Osman'ın *radıyallahu anh* kendisine ait olan mushafı. En meşhur görüş budur.
- Bazı âlimler buna Bahreyn ve Yemen mushaflarını da dahil etmişler ve sekiz mushafın bulunduğunu söylemişler.
- Bazı âlimler bunlara Mısır mushafını da ekleyip, dokuz mushafın bulunduğunu söylemişlerdir.[29]

Kıraatlerin bu mushaflardan herhangi birine ihtimalle de olsa muvafakat etmesi gerekir. Çünkü Osman'ın *radıyallahu anh* amacı Allah Rasûlüne *sallallahu aleyhi ve sellem* dayanmayan ve ihtilafı körükleyen kıraatleri kaldırmak ve insanları tek mushafta toplamaktı. Aynı zamanda sahabe bu mushaflar üzerinde icma etmiştir. Bu mushaflara muvafakat etmeyen kıraat, sahabe tarafından bilinmeyen bir kıraat olduğu için makbul değildir. Bundan dolayı Osman'ın *radıyallahu anh* mushafında yer almayan kıraatler kabul görmemiştir.

Misal, Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyurur:

وَقَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ

"Onlar: 'Allah çocuk edinmiştir' dediler. O noksan sıfatlardan münezzehtir." [30]

Ebu Amr bu ayeti başında vav harfi olmadan okumuştur.

Misal, Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyurur:

---

26. *Bkz. Buhari, 4986, 4987, 4988; Tirmizi, 3103. Zeyd b. Sabit'ten.*
27. *Kitab el-Mesahif, s. 95 (İbn Ebi Davud es-Sicistani, el-Faruk el-Hadise)*
28. *Bkz. Buhari, 3506, 4984; Tirmizi, 3103, 3104. Enes'ten.*
29. *Bkz. Menahil el-İrfan 1/329.*
30. *2/Bakara, 116*

فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ جَاءُوا بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ

"Eğer seni yalanladılarsa, senden önce açık delilleri, hikmetli sayfaları ve aydınlatıcı kitabı getiren peygamberler de yalanlanmıştı." [31]

Ebu Amr bu ayeti (وَبِالزبر وبالكتاب المنير) şeklinde okumuştur.

Ancak bu iki kıraatte Osman'ın *radıyallahu anh* Şam'a gönderdiği mushafa muvafakat ettiği için makbuldür.

İhtimalle Osman'ın *radıyallahu anh* mushafına muvafakat etmesine Fatiha suresindeki şu ayet örnek verilebilir:

مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ

"Din günün sahibi (olan Allah'a hamd olsun)." [32]

Bu ayet Resmi Osmani'de (ملك يوم الدين) şeklinde yazılmış ve kıraat âlimleri tarafından birkaç şekilde okunmuştur;

- Asım, Kisai, Yakub ve Halef bu ayeti (مٰلك) şeklinde mim harfini uzatarak okumuşlardır.
- Geri kalan kıraat âlimleri ise, bu ayeti (مَلِك) şeklinde uzatmadan okumuşlardır.

Birinci kıraat Resmi Osmani'ye –ihtimalle de olsa- muvafakat etmiştir.

Kıraatlerin Hükmü

1. Namazda Okuma Açısından Kıraatler[33]

Zemzemi bu konu hakkında dedi ki:

(ولَيْسَ يُقْرَأُ بِغَيْرِ الأَوَّلِ)

'Birincisinin (yani Mütevatirin) dışındakilerle (yani Ahad ve Şaz olanlarla, namazda) kıraat yapılmaz.'

- Kıraatin kabulü için gereken şartlardan birini dahi kendisinde barındırmayan kıraatın namazda okunup okunmaması âlimlerin arasında ihtilaflıdır.

Cumhuru ulema ve fıkıhçıların geneli bu kıraatin namazda okunmaması gerektiğini söylemişlerdir. İmam Ebu Hanife, İmam Şafii, İmam Ahmed, İmam Malik, İbni Teymiyye gibi birçok âlimin görüşü bu yöndedir. Racih olan budur.

Kendilerinden aktarılan başka bir görüşe göre İmam Ahmed ve İmam Malik şaz kıraatlerin namazda okunabileceğini söylemektedir. İbni Kayyim'de bu görüştedir.

- Âlimler mütevatir kıraatin namazda okunabileceği konusunda görüş birliğindedir. Ancak Mütevatir kıraatler konusundaki ihtilaf bu alanda da kendisini göstermektedir.

El-Bulkini gibi ilk yedi kıraati mütevatir kabul eden âlimlere göre, bu kıraatlerin dışında herhangi bir kıraat okunamaz. Zemzemi, nazımda bu görüşe işaret etmiştir.

Mütevatir kıraatlerin yedi tane değil, on tane olduğunu söyleyen âlimlerin yanında namazda okunabilecek kıraatlerin sayısı da artıyor.

- Makbul kıraatin şartlarını kendisinde toplayan ancak tevatür seviyesine çıkmayan kıraatlerdeki ihtilaf namazda okunup okunmayacağı konusuna da yansımaktadır.

İbni Kudame gibi tevatürü şart koşan âlimlere göre tevatür seviyesine ulaşmayan bu kıraatler namazda okunmaz.

İbnu'l Cezeri gibi tevatürün şart olmadığını söyleyen âlimlere göre ise bu kıraatler namazda okunabilir.

Faide: Günümüzde bir imam namazda başka bir kıraati okuyabilir mi?

Bir imamın, bulunmuş olduğu yöredeki insanların kıraatine göre namaz kıldırması gerekir. İnsanların bilmediği bir kıraatle namaz kılmanın bazı zararları vardır:

- Bu konuda bilgi sahibi olmayan insanlar onu Kur'an'ı yanlış okumayla suçlarlar ve kişi töhmet altında kalır.

Ömer *radıyallahu anh*, Hişam bin Hakim'i, namazda Furkan suresini farklı bir kıraatle okuduğunu işittiğinde onun yakasından kavrayarak bu kıraati nereden öğrendiğini sordu. O, Allah Rasûlü'nden öğrendiğini

31. *3/Al-i İmran, 184*
32. *1/Fatiha, 4*
33. *Bkz. Neylu'l Evtar,* 2/273 (721. Hadisin şerhi) (Muhammed bin Ali eş-Şevkani, Daru'l Hadis); El-Kıraat el-Kur'aniyye Tarihuha Subutuha Hucciyyetuha ve Ahkamuha, s. 209; El-Kıraat eş-Şaze inde El-Usuliyyin ve Eseruha inde el-Fukaha s. 41 (Mahmud Salah Muhammed Ferruh, Mastır Tezi)

haber verdi. Ancak Ömer bunu kabul etmedi ve onun yalan söylediğinde ısrar etti...[34]

- Bu insanlarda fitneye sebep olabilir.

Ubey bin Kab mescidde birbirinden farklı kıraatlerle Kur'an okuyan iki adamla karşılaştı. Bunu Allah Rasûlü'ne ilettiğinde Allah Rasûlü onların kıraatlerinin doğru olduğunu belirtti. Ubey bunu duyunca kalbine bir şüphe düştü. Allah Rasûlü bunu farketti ve onun göğsüne vurarak şeytanın vesvesesinden kurtulması için dua etti...[35]

Sahabe arasında dahi bu olabiliyorsa, normal insanların arasında bu gibi problemlerle karşılaşmak kaçınılmazdır. Bundan dolayı bir imamın yöresindeki insanların alıştığı kıraati okuması gerekir.

2. Amel Etme Açısından Kıraatler

Zemzemi *rahimehullah* bu konuyla alakalı dedi ki:

ولَيْسَ يُعْمَلُ.............. ....

بِغَيْرِهِ فِي الحُكْمِ مَا لَمْ يَجْرِ ... مَجْرَى التَّفاسِيْرِ ، وإِلاَّ فَادْرِ

قَوْلَيْنِ : إِنْ عَارَضَهُ المَرْفُوعُ ... قَدِّمْهُ ، ذا القَولُ هُوَ المَسْمُوعُ

...Amel edilmez...

47. (Amellerle alâkalı) hükümlerde ondan (yani Mütevatirden) başkasıyla.

Tefsir mecrasında olmadığı sürece. Aksi halde (Ahad ve Şaz tefsir içerikli olursa) bil ki

48. (Bunlar hakkında) iki görüş vardır. Eğer (Ahad ve Şaz kıraat) Merfu (hadis) ile çatışırsa

Onu (Merfu hadisi, bu kıraatlerin) önüne al. Bu görüş işitilen (yani kabul gören) görüştür.

Bu bölümü iki kısma ayırıp inceleyebiliriz:

a. Mütevatir Olan Kıraatler

Mütevatir olan kıraatlerle amel edilebilir.

b. Mütevatir Olmamakla Beraber Sahih Olanlar

Bu kıraatler iki kısımdır:

Tefsir Mecrasında Olanlar

Senedi sahih olup tefsir mecrasında olan sahabe kıraatleri sair sahabe tefsirleri gibi makbuldür. Ebu Ubeyd Kasım bin Sellam bu konuda şöyle der;

"Osman'ın mushaflarının dışında aktarılan sahih sahabe kıraatleri ile ilim ehlinin amaçladığı Kur'an'ın tefsirinde kullanmak ve ayetlerin işaret ettiği manaları ve yönleri delillendirmektir.

Şu örneklerde sahabe kıraatinin ayetleri tefsir etmesi gibi:

Hafsa ve Aişe radıyallahu anhuma (حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَى) *"Namazları ve orta namazını (üstlerine düşerek, titizlik göstererek) koruyun."*[36] *ayetini* (وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَى صَلَاةِ الْعَصْرِ) *"Orta namazını-ikindi namazını..." şeklinde okumuşlar ve 'Orta namazı' tefsir etmişlerdir.*

İbni Mesud radıyallahu anh (وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا اَيْدِيَهُمَا) *"Hırsız erkek ile hırsız kadının ellerini kesin."*[37] *ayetini* (فَاقْطَعُوا أَيْمَانَهُمْ) *"Sağ ellerini kesin" şeklinde okumuş ve elin kesilmesini tefsir etmiştir.*

Bunun gibi birçok örnek vardır. Bu mahiyette olan tefsirler tabiin imamlarından da nakledilmiş ve hüsnü kabulle karşılanmıştır. Tabiin İmamlarının yaptığı tefsirler iyi karşılanıyorsa, Sahabenin büyüklerinin yaptıkları tefsirler elbette iyi karşılanmalıdır. Bu kıraatler tefsirden daha öte, daha kuvvetli, ayetin sahih tefsirini ortaya çıkarmada daha sıhhatlidir."[38]

Hüküm Mecrasında Olanlar[39]

Bu konu âlimler arasında ihtilaflıdır.

Bazı âlimler ise, bu kıraatlerle amel ve istinbat edilmesinin doğru olmadığını söylemişlerdir. Çünkü bu kıraatlerin Kur'an'dan olması sabit değildir. Bundan dolayı bu kıraatlerden istinbat yapılamaz ve amel edilemez. İbnu'l Arabi el-Maliki, İbni Hazm ve genel olarak Şafii uleması bu görüştedir. Nazımda da bu görüş verilmiştir.

34. Buhari, 2419; Müslim, 818; Ebu Davud, 1475; Tirmizi, 2943. Ömer'den. Rivayetin tam metni Kur'an'ın yedi harf olarak indirilmesi konusunda gelecektir.

35. Müslim, 820; Ahmed, 21179. Ubey b. Ka'b'tan. Rivayetin tam metni Kur'an'ın yedi harf olarak indirilmesi konusunda gelecektir.

36. 2/Bakara, 238

37. 5/Maide, 38

38. Fedail el-Kur'an s. 325 (Dar İbn Kesir) -Özetle-

39. Bkz. Mebahis fi İlm el-Kıraat s. 101 (Dr. Abdulaziz bin Suleyman bin İbrahim el-Muzeyni, Daru Kunuz İşbiliya)

Zemzemi,

(إِنْ عَارَضَهُ المَرْفُوعُ ... قَدِّمْهُ ، ذا القَولُ هُوَ المَسْمُوعُ)

'Eğer (Ahad ve Şaz kıraat) Merfu (hadis) ile çatışırsa, onu (Merfu hadisi, bu kıraatlerin) önüne al. Bu görüş işitilen (yani kabul gören) görüştür.' sözüyle önemli bir noktaya değinmiştir. Bu kıraatlerden sahih olanlar muteber kabul edilmekle beraber, merfu hadisin önüne geçirilmezler.

Cumhuru Ulema hüküm içerikli kıraatlerden istinbat yapılabileceğini ve o kıraatle amel edilebileceğini söylemiştir. Bu kıraatlerin Osman'ın mushafında olmaması ondan istinbat yapılmasına ve onunla amel edilmesine engel değildir. Çünkü bunlar Ahad hadis gibidirler ve Ahad hadisin delil olması gibi delil olurlar. İmam Ebu Hanife, İmam Ahmed, İbni Abdilberr el-Maliki, İbni Kudame el-Hanbeli, İbni Hacer el-Heytemi[40] gibi âlimler bu âlimlerden bazılarıdır.

Racih olan görüş budur. Bu kıraatler sahabenin Allah Rasûlü'nden duyduklarını aktarmaları babındandır. Bu kıraatler Kur'an'dan kabul edilmez merfu hadis hükmündedir.

Mesela, Allah bozulan yeminin keffareti ile alâkalı olarak ayetin bir kısmında şöyle buyurur:

فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ذَلِكَ كَفَّارَةُ أَيْمَانِكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ

"Kim (bu imkânı) bulamazsa, onun kefareti üç gün oruç tutmaktır. İşte yemin ettiğiniz vakit yeminlerinizin keffareti budur." [41]

Ubey bin Kab[42] ve İbni Mesud[43] *radıyallahu anh* bu ayeti (فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ مُتَتَابِعَاتٍ) şeklinde okumuştur. Bu kıraat sened olarak sahihtir. Buna göre anlam, *'peş peşe üç gün oruç...'* şeklinde olur. Bu kıraat hüküm içeriklidir. Üç gün tutulacak orucun art arda tutulmasını içerir. Bu kıraatle istinbat ve amel konusunda ihtilaf edilmiştir:

İmam Ebu Hanife, Sufyan es-Sevri ve İmam Ahmed gibi bazı âlimler bu kıraatin mucibince yeminin keffareti olan orucun peş peşe tutulması gerektiğini söylemişlerdir.

İmam Malik, İmam Şafii ve İbni Hazm gibi bazı âlimler ise bu kıraatten istinbat yapmamış ve yeminin keffareti olan orucun ayrı ayrı tutulabileceğini söylemişlerdir.[44]

* * *

Zemzemi *rahimehullah*:

(إِنْ عَارَضَهُ المَرْفُوعُ ... قَدِّمْهُ ، ذا القَولُ هُوَ المَسْمُوعُ)

'Eğer (Ahad ve Şaz kıraat) Merfu (hadis) ile çatışırsa, onu (Merfu hadisi, bu kıraatlerin) önüne al. Bu görüş işitilen (yani kabul gören) görüştür.' sözüyle önemli bir noktaya değinmiştir. Bu kıraatlerden sahih olanlar muteber kabul edilmekle beraber, merfu hadisin önüne geçirilmezler.

* * *

Ulumu'l Kur'an Notlarında bu ay bu kadarla iktifa edelim... Allah *subhanehu ve teâlâ* nasip ederse bir sonraki yazımızda kıraatlerle alakalı bazı ek bölümlerle konumuza devam edeceğiz...

Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun...

40. *Mısırlı Fıkıh âlimi. H. 909- 974 yılları arasında yaşamıştır.*
41. *5/Maide, 88*
42. *Hakim, Müstedrek, 3091; Beyhaki, Süneni Kubra, 20008. İmam Hakim sahih demiş, İmam Zehebi ona muvafakat etmiştir.*
43. *Beyhaki, Süneni Kubra, 20011; Et-Tefsir min Sünen Said bin Mansur, 806.*
44. *Bkz. Sahihu Fıkh es-Sunne 2/313 (Ebu Malik el-Mısri, Mektebe et-Tevfikiyye)*

Der Barê Taybetîyên Mılletê Îbrahîm De

Osman SADIKOĞLU

Dûr bûn û înkar kirina taxûtan û ew îlahên sexte ku ji xeynî Allah -azze ve celle- îbadet li wan tên kirin. Ev tu car nayê ewiqandin/texîrkirin. Bilakis hêj di destpêkê de ger bi eşkerehî bê îlankirin û bê tetbîq kirin.

Ji bo ku zihnê insanan ji temamê van şubheyan paqij bibe ez dixwazim li ser du xusûsîyetên/taybetîyên Milletê Îbrahîm bisekinim.

Taybetîya Yekemîn: Dûr bûn û înkar kirina taxûtan û ew îlahên sexte ku ji xeynî Allah *azze we celle* îbadet li wan tên kirin. Ev tu car nayê ewiqandin/texîrkirin. Bilakis hêj di destpêkê de ger bi eşkerehî bê îlankirin û bê tetbîq kirin.

Taybetîya Dûyemîn: eger ew civaka muşrîk li ser rêya batil israr bikin û asê bimînin dûr bûna ji wan jî taybetîyeke/xusûsîyeteke Milletê Îbrahîm e.

Heçî beyankirina der heqê van her dû taybetîyan/xusûsîyetan de:

Taybetîya Ewwil: Ev taybetî, şamilê înkarkirina hemû taxûtên ku ji xeynî Allah *azze we celle* li wan îbadet tên kirin e. Ev taxût; divê pûtên ji keviran hatibin çêkirin be, an qebr û dar, an roj û heyv, an jî qanûnên beşerî bin; hewceye ku ew kesê ji Milletê Îbrahîm xwe ji van tiştan bitemamî dûr bigire. Da'weta Nebî û Rasûlan *aleyhîmûsselam* û Milletê Îbrahîm; hêj di destpêka vê rêyê de înkar kirina îlahên sexte ku ji xeynî Allah *azze we celle* îbadet li wan tên kirin û îlankirina neyartî û nefreta wan û kêmxistina rûmeta wan û kêmkirina poz û pozîsyonê wan û eşkerekirina sextekarî û kêmmayîna wan hewce dike. Destpêka da'weta hemû Rasûlan *aleyhîmûsselam* bi van qewla bû:

... أَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ

"... Bitene ji Allah re abdîtîyê bikin û xwe ji taxût biparêzin..." [1]

1. 16/Nahl,36

Allah *azze we celle* der heqê Îbrahîm *aleyhisselam* ê henîf de wiha ferman hiriye:

"(Îbrahîm) got: ' Ma hûn dibînin kû hûn ji çi re îbadetê dikin?

Hûn û kalên xwe.

Ew tev dijminên min in, Rabbê alemê ne tê de (ew dostê min e)." [2]

... يَا قَوْمِ إِنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ

"... Gelî qewmê min! Ez ji wan tiştên kû hûn pê (ji Allah re) şirîkatîyê dikin, dûr im." [3]

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاء مِّمَّا تَعْبُدُونَ إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ

"Demekî Îbrahîm ji bavê xwe û ji qewmê xwe re wiha gotibû: ' Ez ji wî tiştê ku hûn jê re îbadetê dikin dûr im (berî me).

Ez bi tenê ji ew ê ku ez xwuliqandime re îbadetê dikim. Lewre wê ew min bigihîne hîdayetê." [4]

Ev peyva Allah *azze we celle* a di der heqê qewmê Îbrahîm *aleyhisselam* de pir baldar e:

قَالُوا مَن فَعَلَ هَذَا بِآلِهَتِنَا إِنَّهُ لَمِنَ الظَّالِمِينَ قَالُوا سَمِعْنَا فَتًى يَذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهُ إِبْرَاهِيمُ

"(Gotin:) kî ev anîye sere îlahên me? Bêguman ew ji zaliman e. Hinek ji wan gotin: 'Me bihîst xortekî ku jê re Îbrahîm dihate gotin, dev diavête wan'." [5]

Mufessîran, kelîmeya *'...dev diavête wan...'* wek *'wan zem dikir û biçûk didît û rûmeta wan kêm dixist'* tefsîr kirine.

Kîtab û sünnet bi delîlên li ser vê mijarê dagirtî ne. Ji nava wan delîlan; dema ku Rasûlullah *aleyhissalâtuwesselam* li Mekkeyê bû, helwest û tevgera wî a biçûkdîtina pûtên Qureyşîyan û berî bûn û înkar kirina wan û bi eşkerehî bikaranina wî yê van tiştan ji me re bes in. Sirf ji ber vê helwesta wî ya bi qerardarî/bi biryardarî, Rasûlullah *aleyhissalâtuwesselam* bi navê *'Sabiî'* (yanê ew kesê ku ji dînê xwe vegerîyaye) binav kiribûn.

Heke tu dixwazî ji van gotinên me emîn bibî, serî li wan ayetên Mekkî bide. Dema çend ji wan nazil dibûn hema di gavê de bi lezgînî bi şerq û xerbê ve, bi bakur û başûr ve belav dibûn û di kolan û malan de û di cîvat û meclîsan de li ser ziman digerîya. Ev ayetên hanê ji bo Ereban pir zêde bi fêmbarî û vikîvekirî bûn. Xîtaba li wan dihat kirin pir zelal bû. Lat û Menat û Uzza serî de, wê dewrê çiqas pûtên Ereban hebûn, Rasûlullah *aleyhissalâtuwesselam* temamê wan kêmdidît û bangî dûrmayîna ji wan dikir. Rasûlullah *aleyhissalâtuwesselam* bitene hişyarker bû û ji wan tiştan yek tenê jî neveşartibû.

Ew kesên ku îro bi meqseda da'wetvanîyê xwe didin pêş divê li ser vê heqîqetê baş bifikirin û xwe li gorî vê heqîqetê bikişînin hisabê. Lewre mimkun nîne ku da'wetvanên vê da'wetê ji bo alîkarîya dînê Allah *azze we celle* têkevin rê û piştre vê qaîdeya bingehî (ku ev qaîde di heman demê de rêya Rasûlan û Nebîyan e) piştguh bikin. Em tev dizanin û şahidin ku qanûnên beşerî îro çiqas belavbûyî ne. Lewma divê ku da'wetvan bi awayê kêmxistina qanûnan û bilêvkirina pûçbûna van (qanûnan) ji însanan re evan tiştan eşkere bike:

- Bi eşkerehî înkar kirina van (qanûnan),
- Îlan kirina dijminahîya van (qanûnan),
- ji bo dûr mayîna van (qanûnan) da'wetvanî û gazîkirina li însanan,
- Îzahkirina xapînokîyên vê rejimê û tinazkerîya wan ê bi însanan re,
- Di tabîbûna Milletê Îbrahîm de nimûne girtina Rasûlullah *aleyhissalâtuwesselam*.

Eger da'wetvan bi vê awayê hereket nekin, bi vê awayê tevnegerin gelo wê heq kingê û çawa dekeve holê?

Wê însan heqîqeta naveroka dînê îslamê çawa hîn bibin û navbera heq û batil ligel dost û dijmin çawa ji hev du biveqetînin?

Dibe ku hinek însan mesleheta da'wê û taloka/xetereya fitneyê bidin pêş. Bi rastî fitneya herî mezin veşartina tewhîdê ye û tevlîhev kirina dîn bixwe ye.

2. *26/Şuara,75-76-77*
3. *6/En'am, 78*
4. *43/Zuxrûf, 26-27*
5. *21/Enbîya, 59-60*

Ka fitneyekî ji vê mezintir heye? Ji pêkanîna Milletê Îbrahîm û ji eşkere kirina dostanîya dînê Allah *azze we celle* û dijminahîya taxûtan ku ji xeynî Allah *azze we celle* îteat û îbadet li wan tên kirin pê ve meslehetekî mezintir heye?

Eger misilman ji bo vê nekevin astengîyê û di vê rêye de milên xwe nedin hevdû ka wê astengîya çi bikişînin? Înkar kirina temamê taxûtan li ser hemû kesên ku teslîmê destpêka kelîmeya şahdehîyê bûne, wacib e. Eşkere kirina vê û derxistina holê jî, dîsa ji wacîbatên muhim in. Muheqqeq divê ku cemaetên misilman (yan jî hema qet nebe ji her cemaetekî komek) vê heqîqetê bi eşkerehî biqîrînin. Hetanî ku ev rastîya hanê bê naskirin û belav bibe. Bi vê awayê ne tenê di dewra hêzdarîya xwe de, bilakis di dewrên qelsbûna xwe de jî çawa ku bi tilîyan nîşan didan û xwe jê disitrandin/mihafeza dikirin û bi neyartîya îlahên wan ên sexte dihat wesifandin, ha ev cemaetên misilman jî li gorî nimûnetîya Rasûlullah *aleyhissalâtuwesselam* divê ku xusûsîyeta wan ên xuyaye û elametên wan ên cudahî hebin.

Ew da'weta ku hinek da'wetvan li ser navê 'meslehet'ê pêk tînin gelo da'wetekî çawa ye? Ew dînê ku dixwazin pêk bînin ecêba dînekî çawa ye? Lewre ekserîyetê wan pesnê (qismekî) qanûnên beşerî didin. Heta ku li ser bêterefîya van qanûnan xwe bixwe dikin şahid. Berevaja Milletê Îbrahîm de tevdigerin, hereket dikin. Ji bo girêdayî mayîna makeqanûn/qanûna bingehî ya laîkî re sond dixwin û hûrmetên xwe teqdîmê wan dikin. Di muqabilê ku li hemberî wan de înkar kirina wan û neyartîya wan îzhar bikin, riza û dostanîya xwe pêşkêşî wan dikin.

Wê evan kesên hanê da'wa tewhîdê belav bikin û pêk bînin? Ev kesên ku li ser mijara eşkerekirina dîn û tekfîra rêveberên/îdarecîyên taxût û guherandina şerîeta Rahman *azze we celle* ligel hikûm danîna bi qanûnên beşerî qet nasekinin dê ew çawa aqîda tewhîdê temsil bikin?

Çimkî ew kesên hanê di sere pêşî de sond xwarine.

Ji bo çi sond dixwin?

Ji bo hûrmet nîşan dayîna+ sîstema/pergala taxût û qanûnên şirkê... Lê ya rast ew bi red û înkar kirina pergala taxûtî û qanûnên şirkê hatibûn emirkirin.

Taybetîya Dûyemîn: Ev xusûsîyet şamilê dûr bûn û înkar kirin û buxza li muşrîkan bixwe û îzhar kirina neyartîya wan e.

Îbnu'l Qayyîm *rahîmehullah* wiha dibêje:

"ji xeynî kesên ku tewhîdê enceq xweserê Allah azze we celle kirine û bi nefret kirina muşrîkan nêzî Allah azze we celle dibin pê ve kes ji şirka mezin xelas nebûye." [6]

Divê qenc bê zanîn ku dûrketina ji muşrîkan ji dûrketina îlahên wan mûhimtir e.

Şêx Hamd b. Atîk *rahîmehullah* di berhema xwe yê 'Sebîlu'n-Necat we'l Fîkek' de wiha dibêje:

"Di qewlê '... Em ji we û ji wan tiştên ku hûn ji Allah pê ve ji wan re Îbadet dikin dûr in (berî ne)...' [7] *ayetê de nuqteyekî herî xweşik heye. Allah azze we celle berî bûna ji muşrîkan, ji dûrketina pût û pelatên muşrîkan pêştir rêz kiriye. Lewre xusûsa ewwil ji ya duyemîn mûhimtir e.*

Dibe ku mirov xwe ji putan berî bike lê xwe ji mûşrîkan dûr neke. Herwiha ew mirov dê wezîfeya xwe pêk neanîbe. Eger ji mûşrîkan dûr bimîne, ev dûrbûna wî hewcetîya berî bûna pûtên wane jî. Ev mesele di ayeta Qur'ana Pîroz de wiha tê beyankirin:

وَأَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُو رَبِّي عَسَى أَلَّا أَكُونَ بِدُعَاءِ رَبِّي شَقِيًّا

"Ez ji we û ji wan ên ku hûn îbadetê li wan dikin berî me û ji Rabbê xwe re dûa dikim. Ez hêvî dikim ku bi dûayên ji Rabbê xwe re dikim bedbext (bextreş) nebim." [8]

Allah azze we celle berî bûna muşrîkan, ji berî bûna pût û sanemên wan pêştir digire. Ev ayet jî der heqê vê mijarê de mîsal in.

فَلَمَّا اعْتَزَلَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ

"Dema (Îbrahîm) dev ji wan û dev ji wan tiştên ku ji Allah pê ve jê re îbadet dikirin berda ..." [9]

وَإِذِ اعْتَزَلْتُمُوهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ

6. *Îxasetu'l Lehfan (Ev gotin li Şêyxu'lîslam Îbn Teymîye jî tê nisbetkirin.*
7. *60/Mumtehîne, 4*
8. *19/Meryem, 48*
9. *19/Meryem, 49*

"Madem we xwe ji wan û ji pûtên ku ji xeynî Allah îbadetê li wan dikirin dûr kir..." [10]

Divê em li hûrgilîya di ayetê de dîqat bikin. Çimkî ev mesele ji bo însan derîyê neyertîya dijminê Allah azze we celle vedike. Gelek însan hene ku ji Allah azze we celle re qethîyen şirîk çênake lê mûşrîkan wek neyar nabîne û ji ber vê, emrê ku di dînê hemû pêxemberan aleyhîmûsselam de heye pêk neanîye. Bi vê halê ew ne misilman e." [11]

Emê li ser vê mijarê jêgirtinekî ji kîtêba Şêx Abdullatîf b. Abdurrahman *rahîmehullah* bikin.

"Mirov carînan ji şirkê xelas dibe û ji tewhîdê hez dike. Lê ji ber ku ji mûşrîkan berî nabe û welayeta xwe nade ehlê tewhîdê û nabe alîkarê misilmanan ev hemû jê re dibin kêmasî. Herwiha dibe tabiê hewayê xwe û dikeve hin qismên şirkê û terka bingeha tewhîdê dike. Hezkirina wî jî û bûxzkirina wî jî ne ji bo Allah e. Welayet û beraeta wî ne ji bo Allah ê ku wî xûliqandîye û surete xweşik dayê wî re ye. Hâlbuki ev ên ha bi temamî di bergeha/di çarçoveya kelîmeya 'Laîlaheîllallah'ê de mewcûd in." [12]

Şêx wiha pê de diçe:

"Ew amela bi fezîlet ku însan nêzî Allah azze we celle dike; buxza ji wan mûşrîkên dijminê Allah azze we celle û neyartîya wan û cîhada li dijî wan e. Mirovek ji dost girtina wan enceq bi vê awayê xelas dibe. Bi qasî ku vê biterikîne di navbera xwe û mûşrîkan de, wê dostanî derkeve holê. Bi vê sebebe, ji hereket û têkilîyên ku bibe sebebê verihoştin û xiritandina îslamê ger bi şîdet/bi qewîtî dûr bê mayîn.

Şêx Muhammed b. Abdulwehhab rahîmehullah wiha dibêje:

"Divê ku misilmanek bi eşkerehî bêje ez ji ûmmeta îslamê me. Herwiha wê hêzderê wan be û ewê jî bi wan hêzdar bibe. Bitenê bi vê awayê dê bikaribin taxûtan bitirsînin." " [13]

Şêx Hûseyîn û Şêx Abdullahê kûrên Şêx Muhammed b. Abdulwehhab *rahîmehumullah* li ser pirsa der heqê wî kesî ku ketiye vê dînê û ji îslam û ji misilmanan hez dike lê belê neyartî û buxza wî ji mûşrîkan re tune û wan tekfîr nake de, vê cewabê didin: *"Ew kesê ku bêje 'Ez dijminîya mûşrîkan nakim' an 'Belê ez dijminê mûşrîkan im lê ez ewana tekfîr nakim"* ha ew kes ne misilmanekî muwahhîd e. Ew ji wan kesane ku Allah *azze we celle* der heqê wan de wiha ferman dike:

Bi rastî fitneya herî mezin veşartina tewhîdê ye û tevlîhev kirina dîn bixwe ye.
Ka fitneyekî ji vê mezintir heye?

ِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَن يُفَرِّقُواْ بَيْنَ اللّهِ وَرُسُلِهِ وَيقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَن يَتَّخِذُواْ بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلاً. أُوْلَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا

"Bêguman ew ên ku Allah û Rasûlên wî înkar dikin û dixwazin cudahîyê bêxin navbera Allah û Rasûlên wî dibêjin 'Em îman bi hineka tînin, qismekî jî înkar dikin' û herwiha dixwazin ku di navbera vê (kufr û îmanê) de rêyeke din bigirin. Ha ev bê şik kafir in. Me ji bo kafiran ezabekî zelîlkiri hazir kiriye." [14]

Darîçava ye ku hetanî ji şirka xwe paqij bibe (bi dîyarkirina wucûbîyeta buxza di qelb de) eşkerekirina neyartîya mûşrîkan û berî bûna wan de kesên 'muellefetu'l qulûb' in ne tê de ne. Kesên ku dijminahîya dînê Allah *azze we celle* nakin ew jî di vê çarçovê de nayên nerxandin. Meseleya ku em li ser disekinin, der barê îlankirin û bi eşkerehî derxistina holê ye. Nexwe ne ew însan tenê, hetanî ji zordar û zaliman

10. 18/Kehf, 16
11. Sebîlu'n-Necat
12. Ed-Dureru's-Senîyye, Beşa Cîhadê, 681
13. Mecmuatu't-Tewhîd
14. 4/Nîsa, 150-151

re jî di destpêkê de teblîx û da'weteke bi hikmet û xweşik tê kirin. Heke îcabetê vê da›wetê bikin ew jî birayên me ne. Bi qasî ku îteata Allah *azze we celle* bikin emê ji wan hez bikin. Heq û hiqûqê me her çi bin dê ev heq û hiqûq ji bo wan jî muteber û rewacdar be.

Lê belê piştî ku hûccetên/delîlên apaşkere ji wan re hat teqdîm kirin digel vî qasî heqqê qebûl nekin û li ser batilê israr bikin û bi vê awayê di sefên dijî dînê Allah *azze we celle* de cih bigirin, êdî ji bo wan muameleya bi hilm û nezaket diqede. Di rewşekî wisan de eşkerekirina berî bûna wan dibe wacib. Daxwazîya hîdayeta mûşrîkan û kafiran û ji bo qezenckirina kesên ku bibin piştgirê dîn, di teblîxê de tevgerîn û nesîhetên bi hilmû û xweşik ligel meseleya hûb û buxz û welayet û beraetê ger ji hevdû bên cudakirin. Lewre veqetandina van herdu meseleyan pir muhim e. Ekserîyetê însanan van meseleyan tevlîhevdû dikin. Herwiha der heqê nassên wekî 'Ya Rabbê min! Qewmê min bigihîne hîdayetê, çimkî ew nezan in' de dikevin nakokîyê/tenakûzê.

Îbrahîm *aleyhisselam*, ji ber ku bavê wî li ser şirka xwe israr dikir xwe jê berî kiribû. Weke ku tê zanîn li ser rûyê erdê kesê ku herî nêzî însan bavê wî ye.

Allah *azze we celle* wiha ferman dike:

وَمَا كَانَ اسْتِغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ إِلاَّ عَن مَّوْعِدَةٍ وَعَدَهَا إِيَّاهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ أَنَّهُ عَدُوٌّ لِلّهِ تَبَرَّأَ مِنْهُ

"... Lê belê çi dema ji Îbrahîm re eşkere bû ku bavê wî dijminê Allah e, xwe jê dûr kir..." [15]

Ev dûr bûn piştî da›weta bi hikmet û bi nesîheta xweşik pêk hatibû. Em di vê ayetê de dibînin ku Îbrahîm çawa xîtab li bavê xwe dike:

يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ جَاءنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا

"Bavo! Bi rastî îlmê ku ji te re ne hatiye ji min re hatiye..." [16]

يَا أَبَتِ إِنِّي أَخَافُ أَن يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِّنَ الرَّحْمَن فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا

"Bavo! Bi rastî ez ditirsim ku ji alîyê Rahman ve ezabek bigihîje te. Tu yê wê gavê bibî dostê şeytan." [17]

Allah *azze we celle* ji Musa *aleyhisselam* re wiha ferman dike:

فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّيِّنًا لَّعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَى

"Jê re gotinên xweş û nerm bibejin. Dibe ku aqilê xwe bide serê xwe an jî bitirse (û ji rêşaşîtîya xwe vegere)." [18]

Li ser vê emrê dema ew jî wek qasid çû cem Fîr'ewn bi vê awayê pê re muamele kir û bi qewlên leyyîn (gotinên nerm û xweşik) dest bi da'weta xwe kir.

فَقُلْ هَل لَّكَ إِلَى أَن تَزَكَّى. وَأَهْدِيَكَ إِلَى رَبِّكَ فَتَخْشَى

"Bibêje: Ma dilê te heye ku tu xwe paqij bikî? Tu dixwazî ez te bi bal Rabbê te ve rastê rê bikim, da ku tu jê bitirsî." [19]

Musa *aleyhisselam* ayet û mucîzeyan nîşanî wî da. Li hember vê yeke dema ku Fîr'ewn heq derewand û li ser batil inyad û israr kir çawa ku di ayetê de behs tê kirin Musa *aleyhisselam* wiha dibêje:

"Wî jî got: 'Qesem be tu bixwe jî dizanî ku ji Rabbê erd û asîmanan pê ve tu kesê din ev ayetên bi îbret nazil nekirîye. Bi rastî ez zen dikim ku tu helak û xirab bûyî, hê Fîr›ewn !" [20]

Heta ku Musa *aleyhisselam* ji wan re nifira dike û wiha dibêje:

"Musa gotibû: 'Rabbê me! Te di heyata dinê de ziynet û mal da Fîr'ewn û giregirên wî. Rabbê me! Ma te ev ji bo ku ji rêya te bizivirin da wan? Malê wan derbasî binê erdê bike û dilê wan teng bike. Lewre heta ew ezabekî bi êş û jan nebinin, îman naynin." [21]

Dawîya Beşa (3.) Dûyemîn (Dê berdewam bibe, înşaallah)

15. *9/Tewbe, 114*
16. *19/Meryem, 43*
17. *19/Meryem, 45*
18. *20/Taha, 44*
19. *79/Naziat, 18-19*
20. *17/Îsra, 102*
21. *10/Yunus, 88*

ŞİİR

Dua

Bıçak soksan gölgeme,
Sıcacık kanım damlar.
Gir de bak bir ülkeme:
Başsız başsız adamlar...

Ağlayın, su yükselsin!
Belki kurtulur gemi.
Anne, seccaden gelsin;
Bize dua et, emi!

Necip Fazıl Kısakürek

Fıtık

Dr. Seyfullah İslam
seyfullahİslam@tevhiddergisi.net

Bel problemlerinin en önemli sebebi strestir. Ekonomik, sosyal ve psikolojik sorunlar bel ağrısını arttırır. Kilo almak bele binen yükleri arttırır. Kaldırılan 1 kg'lık yük bele yaklaşık 10 kg yük olarak yansır.

Allah'a hamd, Rasûlü'ne salât ve selam olsun.

Bir önceki yazımızda bel/boyun fıtıklarını ele almıştık. Herhangi bir şikâyetleri olmadığı halde gönüllülerden oluşan iki ayrı araştırma grubundan bahsetmiştik. Hasta olmayan bu gönüllülere çekilen MR'ların sonucunda bel fıtığı teşhisi konulduğunu, belirtmiştik. Bu yazımızda da:

1. Neden ağrı olmadığı halde MR sonuçlarında fıtık tespit edilmektedir?

2. Neden bazı insanlarda ağrı olmakta iken bazılarında ağrı hiç görülmemektedir?

3. Bel, boyun ağrıları olan veya fıtık teşhisi almış hastaların tedavi yolları nelerdir?

Günümüzde tükettiğimiz gıdaların besin kalitesini kaybetmiş olması ve zirai ilaçların, katkı maddelerinin, hormonların gıdalarda kullanımı, vücuttan kana ve dolayısıyla organlara yoğun bir toksinin (oksijeni azalmış kanın) geçmesine sebep olmaktadır. Vücudun organik tuz ihtiyacının yeterince karşılanmaması organik tuzlardan oluşan iskelet sisteminin sürekli tuz kaybetmesine sebep olmaktadır. Bu da omurgayı ve diskleri zayıf ve kırılgan bir hale getirmektedir.

Organlardan özellikle; bağırsak, böbrek, karaciğer ve üreme organlarındaki hastalıklar, kireçlenmeler, düztabanlık, bedenin hor kullanılması, yanlış duruş ve oturma alışkanlıkları vs. gibi nedenlerden omurlar arasında bulunan kıkırdak yapılı diskler zamanla esnekliğini yitirebilir ve küçülüp büzülebilir. MR sonuçlarında fıtığın görülmesi yani omurgada tespit edilen bu deformasyonlar aslında ağrının asıl sebebi değildir. Yukarıda da değinmiş olduğumuz nedenlerle toksinleşen kan zamanla omurga ile bağlantılı olan kas ve bağların etrafında yığılmaya başlar. Bu da oradaki kasları germekte ve bazen sinir veya toplu kas gruplarını etkileyebilmektedir. Bu ağrıların asıl sebebi orada bulunan gergin kasların ve bağların beyin ile yani sinir sistemi ile yakından ilişkide olmasıdır. Kısmen doğru olduğunu düşündüğüm başka bir görüşe göre ise; hastanın psikolojik dünyasındaki bir gerginlik veya geçmişe takılıp kalması bu ağrıların oluşmasına sebep olabilmektedir. Kısacası; sinir sisteminde, stres, endişe ve öfke gibi duyguların varlığı nedeniyle kaslar, sinirler, kiriş ve bağlar gibi seçilmiş kimi bölgelerde kan akış hızının azaldığı kabul edilir. Bu durumdan etkilenen doku, normalde aldığı kandan daha az kan almaya başlar ve bu da o bölgede iskemiye (kanın akışındaki bozulmaya bağlı dokunun beslenememesine) sebep olur. İlgili dokunun her zamankinden daha az oksijen alması sonucunda ağrı, uyuşma, güçsüzlük gibi belirtiler oluşur. Hastalar kimi zaman saf oksijen solunmasının ağrıyı dindirmede işe yarayıp yaramayacağını sorar. Bu saf oksijenin solunması ne yazık ki sonuç vermemektedir. Eğer beyin bir oksijen yetmezliği durumu oluşturmaya niyetlendiyse, kan oksijen açısından ne kadar zengin olursa olsun bunu başaracaktır. Aslında, zihin bedensel bir ağrıyı duygusal olana tercih etme kararı almıştır. Yani, ağrıların olması veya olmamasının MR'da görüntülenmiş fıtıklarla alakasız olduğu anlaşılmaktadır.

Yukarıda bahsetmiş olduğumuz gönüllülerden oluşan araştırmada, hiç ağrısı olmadığı halde katılımcıların %80'inde bel fıtığı bulguları MR ile tespit edilmiştir. Bel veya boyun fıtıkları hastanın şikâyetlerinden sonra çekilen MR'lar ile görüntülenir. Bunun için şikâyetler ve klinik bulgularla beraber bakıldığından dolayı, neredeyse bel MR'ı çekilen her ağrılı hastaya *'bel fıtığı, fıtık başlangıcı veya omurgada herhangi fiziksel bir deformasyonun olduğu'* şeklinde bir geri dönüş olmaktadır. Keyfe keder MR çektirilemeyeceğine göre hiç şikâyeti olmadığı halde bu şekil bulguların tespiti ancak bir araştırma sonucu ile tespit edilebilmektedir. Yukarıda da değinmiş olduğumuz araştırma gibi birkaç araştırma ve bazı yerli, yabancı tecrübeli hekimlerin de bunu dillendirmesiyle durumdan haberdar olduktan sonra hastaların klinik durumlarını da gözlemledim. Yeni edindiğim bilgiyi hastalarda müşahede edebilmek için uygun hastalarla paylaşmaya karar verdim. Gerçekten kendisinde

Organlardan özellikle; bağırsak, böbrek, karaciğer ve üreme organlarındaki hastalıklar, kireçlenmeler, düztabanlık, bedenin hor kullanılması, yanlış duruş ve oturma alışkanlıkları vs. gibi nedenlerden omurlar arasında bulunan kıkırdak yapılı diskler zamanla esnekliğini yitirebilir ve küçülüp büzülebilir.

patlamak üzere olan bir fıtığı olduğuna ikna edilmiş birinin pek dinlemek isteyebileceği şeyler değildi elbette... Hiç ağrısı olmadığı halde bu malumatları kendisine paylaştığım bir hasta yakını daha sonra sırf merakından kendisine MR çektirmiş, biri patlamak üzere olan iki fıtığının olduğu MR'da görüntülenmiş. Bu kişi, hiçbir ağrı şikayeti olmadığı halde MR sonrasında şiddetli bel ağrısı ile beraber bacakta çekilme, sinir basısı gibi bulgularla uyumlu bir hale gelmişti. Olayı hiç anlayamamasından dolayıdır ki, *'MR sayesinde'* fıtığı patlamadan tespit edildiğine sevinmişti. Bu adamı bu hale getiren sebep neydi? Az önce de söylediğimiz gibi, beyin.

Tedavide Kullanılan Yöntemler

• Bel problemlerinin en önemli sebebi strestir. Eko-

Kendimize müsbet telkinlerde bulunarak evvela bizi karamsarlığa iten endişe, korku, öfke, takıntı vs. duygulara sebep olan problemleri rahmani bir terbiyeden geçirip, bunların yerine güven, sekinet, tevekkül duygularıyla çözüme kavuşturulması bel ve boyun ağrılarını kalıcı bir şekilde çözer biiznillah.

nomik, sosyal ve psikolojik sorunlar bel ağrısını arttırır. Kilo almak bele binen yükleri arttırır. Kaldırılan 1 kg'lık yük bele yaklaşık 10 kg yük olarak yansır. Bu anlamda sıklıkla bel, boyun fıtıklarına uygulanan yöntemler şöyle sıralanabilir:

1. Fizik tedavi ve egzersiz programları

2. Manuel terapi: İlgili omurga veya kas grubuna elle manipülasyon

3. Traksiyon (çekme): Traksiyon cihazı kullanılarak etkin bir traksiyon (çekme) yöntemi ile fıtığın olduğu omurga aralığını açmayı amaçlar.

4. Hidrodiskektomi: Patlamış diskin ameliyathane ortamında su kullanılan bir cihaz ile çıkarılması.

5. Ameliyat:

İnsan bedeninin bütünlüğüne gereksiz müdahale ile zarar verilebiliyor. Oysa vücudumuz kendi kendisini onarma yetisine sahiptir.

Klasik yaklaşımlar sıklıkla bütüncül olmayıp daha çok yüzeysel ve plasebo etki (telkine ve inanmaya bağlı psikolojik iyileşme) yapmaktadır. Buna binaen tedavide yukarıda değindiğimiz mekanizmaları kısaca maddeler halinde ele alabiliriz:

Omurgayla bağlantılı olan kasların gerginliğini tespit ettikten sonra bu gerilimi çözmek. Bu da hacamat, sülük ve ozon gibi tedavi yolları ile yapılabilir.

MR'da tespit edilen fıtık bulgularını panik ve evhamlara kapılarak büyütmemeli ve mutlak anlamda ağrıların sebebi olarak görmemeli. Bilakis kendimize müsbet telkinlerde bulunarak evvela bizi karamsarlığa iten endişe, korku, öfke, takıntı vs. duygulara sebep olan problemleri rahmani bir terbiyeden geçirip, bunların yerine güven, sekinet, tevekkül duygularıyla çözüme kavuşturulması bel ve boyun ağrılarını kalıcı bir şekilde çözer biiznillah.

Çok istisnai durumlar daha kapsamlı değerlendirmelere tâbi tutulabilir.

Dualarımızın sonu âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd etmektir.

Müminler İçin Başarı ve Zaferin Gerçek Anlamı

Ömer AKDUMAN

Yardım ve zafer Allah'ın bu ümmete vaadidir. O halde neden gecikiyor? Müslimler gözlerinin daha bir aydın olacağı günleri ne zaman görecek? Belki bugün veya yarın... Müslimlerin bu sorunun cevabından daha çok 'zaferin gecikmesinin nedenlerini' bilmeye ihtiyaçları vardır.

Kitap: Müminler İçin Başarı ve Zaferin Gerçek Anlamı

Yazar: Nasır el-Umer

Yayınevi: Guraba

Günümüz davet gerçeğini ve asrımızda meydana gelen bela ve musibetleri dikkatle inceleyip ümmetin mübarek bir uyanış ve silkinme halinde kendine gelmeye çalıştığını sunuşta ifade eden yazar, İslami cemaatlerin Avrupa ve Amerika dahil olmak üzere muhtelif ülkelere yayıldığını belirtmiştir. Ancak bazı kavramların bilinmemesinin ümmet üzerinde olumsuz etkilerinden ve bunların vahim sonuçları olduğundan dert yanmıştır; acelecilik, daveti terketmek, ümitsizlik ve uzlet ve daha birçok olumsuzluk.

Başarı ve zafer kavramlarındaki yanlış algı, davetçilerin başarısızlığını düşünmeye, acele etmeye, meşru yollardan sapmaya ve ümitsizliğe sebebiyet vermişti.

Acele edenin varacağı sonuç: *'Bir şeyi vakti gelmeden elde etmekte acele eden, ondan yoksun olmakla cezalandırılır.'* vecizesinde özetlenmiştir.

Meşru yollardan sapanlar *'Önceki ümmet ne ile düzeldi ise sonrakiler de ancak onunla düzelecektir.'* hakikatini unutmuşlardır.

Ümitsizliğe kapılanlar da herhalde *"Onları doğru yola iletmek sana ait değildir."* [1] ayetini tekrar okumalı ve hatırlamalıdırlar.[2]

Yardım ve zaferin hakikatini Müslüman iyi anlamalı, Kur'an'da zikri geçen peygamberlerin ve tabilerinin başarı ile sonuçlanmış olan birbirinden farklı kıssalarını zihnine kazırcasına okumalı ve ezberlemelidir.

Yazara göre[3] kimi zaman *'Biz bu görüşler uğrunda öldüğümüz ve bunları kanla beslediğimiz zaman (sözlerimiz ve görüşlerimiz) diriler arasında yaşayacak'* [4] sözünün pratiği başarıdır; kimi zaman *'Düşmanlarım bana ne yapabilir? Benim cennetim göğsümdedir; öldürülmem şahadet, sürgün edilmem seyahat ve hapsedilmem halvettir.'* [5] sözü zaferin dalgalanan bayrağıdır; kimi zaman da iman nimetinin verdiği o muhteşem tattır gerçek başarı.

Şeytanın ayak kaydırmalarından sakınmak isteyen Müslim, önce kendi görevinin sınırlarını iyi bilmelidir Nasır b. Süleyman' a göre.[6] Bazı peygamberlerin ve kavimlerin nakillerini ve izahını yapan yazar, çıkarılacak dersleri hazır lokmalar olarak bizlere sunmuştur.

Yardım ve zafer Allah'ın bu ümmete vaadidir. O halde neden gecikiyor? Müslimler gözlerinin daha bir aydın olacağı günleri ne zaman görecek? Belki bugün veya yarın... Müslimlerin bu sorunun cevabından daha çok *'zaferin gecikmesinin nedenlerini'* bilmeye ihtiyaçları vardır. Sağlam bir bedeni işlevsiz hale getiren mikroplar gibi ümmetin kılcal damarlarına işlemiş olan mikropları bilmeli her Müslim, ta ki bir savunma mekanizması oluşturabilsin nefsinde ve çevresinde. Yazar onbir başlıkta zaferin gecikme nedenlerini izah etmektedir.

Bir noktadan ayrılıp doksan derecelik açıyla gittikçe genişleyen iki doğru gibi, birçok dönemde tavizler bir engel olmuştur ümmetin önünde. Bu şekilde gerçek başarıya ulaşmak mümkün değildir.

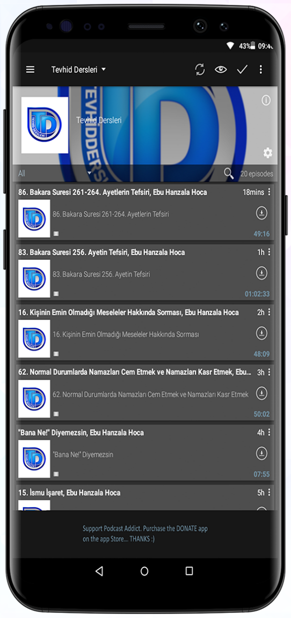
Sözün özü: Gereksiz tafsilattan kaçınmak sureti ile gayet veciz olan bu kitap *'başarı ve zafer'*e dair her Müslimin ufkunu genişletecek mühim konuları izah etmiştir.

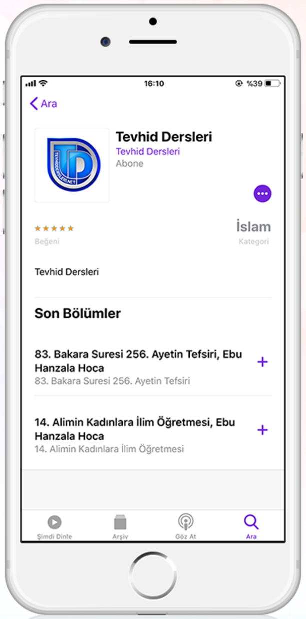
Allah'ım başarı konusunda İslam ümmeti olarak senden doğru bir bilinç istiyoruz.

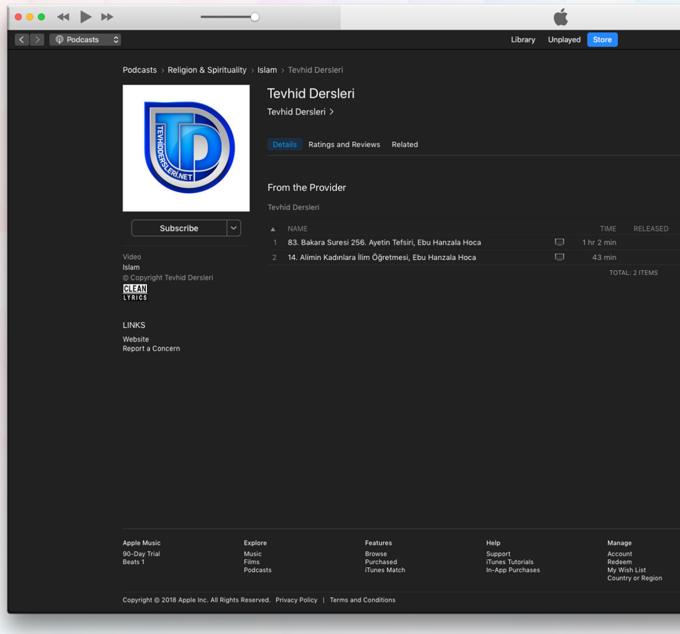
1. *2/Bakara, 272*
2. *S. 13*
3. *S. 15-44*
4. *Seyyid Kutub*
5. *İbni Teymiyye*
6. *S. 45- 51*

Yayınlarımızı iTunes Podcast Üzerinden

TAKİP EDEBİLİRSİNİZ!

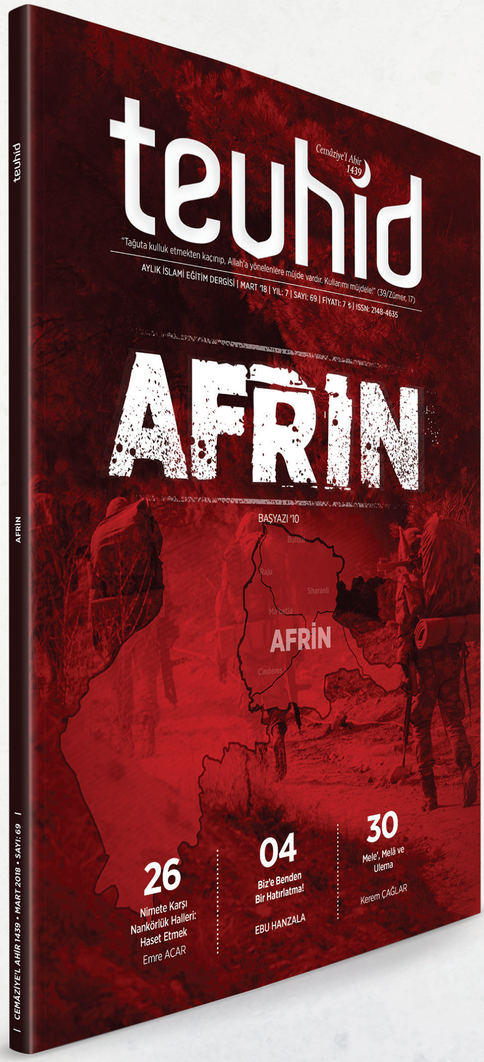
PODCAST ADDICT

PODCAST

Kare Kodu Telefonunuza Okutunuz

“Tağuta kulluk etmekten kaçınıp Allah’a yönelenlere müjde vardır.
Kullarımı Müjdele!”
(39/Zümer, 17)

tevhid

MOBİL UYGULAMA

TEVHİD DERSLERİ

TEVHİD DERGİSİ

TEVHİDİ GÜNDEM

RADYO TEVHİD

ISSN 2148-4635
9 772148 463504

ABONELİK İÇİN

tevhiddergisi@gmail.com
www.tevhiddergisi.net
0545 762 15 15